

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

PÁTEK 10.6.2016 FABRIKA SVITAVY

0

Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ, 23. A 24. 4. 2016

Dva dny naplněné tvůrčí atmosférou, ve kterých šlo o víc, než jen o postup na celostátní přehlídku ve Svitavách. Martina Ježková a Jana Vaněčková, za pořadatele DDM Spirála, byly k dispozici dětem od rána do večera. Zařizovaly i nezařizovatelné a bylo zřejmé, že organizátorům jde především o přátelskou atmosféru, setkání s ostatními recitátory, inspirativními texty i zážitky při společné práci v dramatických a improvizčních dílnách.

Na stěnách před vstupem do sálu viselo 17 portrétů současných českých autorů, jejichž texty si děti nejčastěji vybírají k přednesu. U každého pak byla zavěšena „Múza“ v podobě barevné fáčoviny, z které si mohly děti odstříhnout kousek pro štěstí či inspiraci. V předsáli pak obálky se jmény jednotlivých recitátorů a vedle nich jejich texty, aby se ostatní mohli znovu u inspirativního textu zastavit a pročíst si ho. A obálky pak, spolu s malým dárkem v podobě malé knížečky s názvem přehlídky, dostal každý na památku.

Tři stejně důležité součásti pak mělo samotné setkání. Na začátku a mezi každou přestávkou inspirativní dílna s lektorkami Gabrielou Zelenou Sittovou (v sobotu) a Janou Machalíkovou (v neděli), které se staraly o to, aby děti mohly prožít dopoledne resp. odpoledne bez stresu a aby objevovaly kouzlo společné tvorby. Dokonce jim nabídly vyzkoušet si roli „porotců“, když samy děti na přednesu lektorek měly možnost pojmenovat problémy, kterých se recitátor může dopouštět.

Tou druhou byl pochopitelně samotný přednes jednotlivých textů v komorním sálu, kde si děti mohly předem vyzkoušet prostor, ve kterém budou vystupovat.

A třetí, neméně důležitou součástí, byla pak reflexe jednotlivých vystoupení. Lektorky dílen předem vysvětlily dětem, že jde

o vzájemné povídání, kdy je i na nich, aby vedly dialog s lektorem, že nejde o kritiku, ale o společné hledání dalších rovin, eventuálně o úskalí, které v sobě jejich text skrývá, tak i dalších možností recitátora.

Samotná vystoupení jednotlivých kategorií opět ukázala, jak může být rok od roku jejich úroveň odlišná. Zatímco v 1. a 4. kategorii se téměř neobjevil výraznější přednes, 2. a 3. kategorie přinesly velmi zajímavé výkony.

V první, nepostupové kategorii vystoupilo 21 recitátorů a byla zde udělena pouze čtyři ocenění, Janu Vokrouhleckému za kultivovaný projev (František Nepil: Proč má datel červenou čepičku), Nikitu Oleksijenkovi za radost z vyprávění (Miloš Kratochvíl: Mečoun), Barboře Suché za poutavé vyprávění (Astrid Lindgrenová: Ronja, dcera loupežníka) a Sophii Kudelové za citlivý přednes (Shel Silverstein: Osm balónků).

Ve druhé kategorii se představilo 25 recitátorů. Tady bylo vzhledem k mimořádně vysoké úrovni předáno sedm ocenění, a to Barboře Hozákové za barvitě vyprávění (Daniela Fischerová: Jak se slunku zdál veselý sen), Janu Marku Bartoškovu za zaujetí textem (Jan Kratochvíl: O židli a stolu), Danu Gröschlovu za osobitý přednes (Jiří Suchý: O sardinkách), Kláře Doškové za poutavé vyprávění (Eliška Horelová: Štěstí má jméno Jonáš), Rebece Nečasové za interpretaci dialogu mezi Františkou a Martou (Ivan Martin Jirous, Ptala se Františky Marta), Patriku Janeckému za zaujaté vyprávění (Miloš Macourek: Krocán) a Kateřině Žahourové za poutavé vyprávění (Miloš Macourek: Sedmá hlava). Do celostátního kola postoupili **Emma Lánská** s citlivě přednesenou kompozicí básní Radka Malého na téma **Škola a Matěj Nesvatba** s neuvěřitelně živým a autentickým přednesem úryvku z knihy Karla Poláčka **Bylo nás pět**.

Ve třetí kategorii vystoupilo 18 recitátorů a byla udělena čtyři ocenění: Petru Cemperovi za kultivovaný přednes (Ivan A. Krylov: Beránek a vlk), Agátě Maškové za přirozený projev (Daniil Charms: Pět boulí), za poutavé vyprávění byly oceněny Justýna Tůmová (Jan Werich: Lev a notes) a Sára Špaková (Jiří Dvořák: O švestce, která se neuměla rozhodnout). I tato kategorie byla nadprůměrná a lektorský sbor pro 1. a 3. kategorii ve složení Jiřina Lhotská, Hana Patrasová a Jakub Hulák vůbec neměl jednoduché rozhodování. Po důkladném zvážení všech pro a proti byla udělena cena poroty bez postupu Viktorii Vaňáčkové za mimořádný přednes textu Emanuela Frynty Jelikož a Tudíž, cenu poroty s titulem náhradnice na postup do celostátního kola získala Bohdana Součková za mimořádný přednes textu Petra Nikla Popteleň pohádka. Na celostátní přehlídku byly vybráni **Jakub Fojtík** s velmi zaujatým a rytmicky propracovaným přednesem **Lokomotivy** Juliana Tuwimaa spontánně a živě převyprávěným textem Ilji Hurníka **Píseň z jižních Čech** a **Max M. Tjunikov** s osobitým výkladem textu Jiřího Suchého **Mravenec** (druhý text, **The Flek** Tima Burtona, byl ovšem vnímán jako problematičtější).

Většina ze 17 recitátorů ve čtvrté kategorii působila naopak nevýrazně, ocenění si ale po právu zasloužili Antonín Doležal za interpretaci textu Jamese Thurbera O ztraceném odvážném myšákově a kočce opatrnici a Ester Gracerová za práci s náročnými básnickými texty (Christian Morgenstern: Papír od chleba s máslem a Nanao Sakaki: Svět je v pořádku). Na Dětskou scénu postoupily **Viola Durdová** s vynikající, detailně propracovanou a osobitou interpretací textu Ilji Hurníka **Mouchy** (jako méně zdařilý se jevil text **Dopis a známka** Miloše Macourka) a **Hana Vítová** s brilantně vystiženým „mikrodramatem“ v povídce Antona P. Čechova **Komik**. 2. a 4. kategorii hodnotil lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Gabriela Zeleňá Sittová a Jakub Hulák.

Opět se ukázala jedna zvláštní „výjimečnost“ pražské přehlídky. Myslím, že v žádné jiné krajské přehlídce se tak často neobjevují recitátoři s velkými ambicemi, kteří již mají zkušenosti s profesionálním nebo poloprofesionálním účinkováním. Přestože často mají očividně pro tento obor předpoklady a disponují technickými dovednostmi, jejich projev je již zapouzdřený do jisté machy či artistnosti, ve které zůstávají uzavřeni.

I pro rodiče mohly být tyto dva dny inspirací. Viděli, že jejich dítě nemusí vždy jen soupeřit a poměřovat se s druhými, ale že je stejně důležité společné sdílení a vzájemná inspirace.

Jiřina Lhotská a Jakub Hulák

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OTVÍRÁNÍ PRAHA, 2.–3. 4. 2016

Letošní maratón krajských přehlídek dětského divadla začal pražskou přehlídkou s příznačným názvem Otvírání. V Karlínském Spektru a Studiu Alta Holešovice se sešlo letos dvanáct souborů vybraných ze čtyř obvodních postupových kol.

Lektorský sbor pracoval ve složení Anna Hrnecková (herečka, lektorka Divadla DRAK Hradec Králové, pedagožka Pražské konzervatoře), Hana Cisovská (pedagožka katedry sociální pedagogiky Ostravské univerzity), Pavel Němeček (ředitel a lektor dramacentra Sdružení D Olomouc) za pomoci tajemníka přehlídky Jakuba Huláka. Kromě samotných divadelních představení se konaly diskuse s vedoucími souboru a zájemci z řad diváků o jednotlivých inscenacích. Pro děti se pak konaly diskusní kluby pod vedením Denisy Tchelidze a Vojtěcha Löffelmanna.

Podkladem pro několik inscenací letošního Otvírání se stala poezie. První z nich byl soubor **Mřnata ze ZUŠ Praha 7** (vedoucí Radka Tesárková). Pásmo lidové poezie pod názvem **Hrajeme si jako kdysi** provedla skupina dětí z druhé třídy se sympatickou spontánní energií. Kladem inscenace jsou některé drobné individuální recitační výkony, dětem však zatím chybí větší zkušenost se „spolubytím“ na jevišti, což se projevuje v nízké schopnosti se navzájem vnímat a také v monotónním rytmu společné recitace. Inscenace nemá ještě úplně vybudované situace, v nichž by šlo s dětmi pracovat na dynamice a směřování k pointě, což by umocnilo zážitek z recitovaného textu.

Verše Shela Silversteina jsou skvělou látkou pro děti na druhém stupni ZŠ a soubor **KUK-átko, ZUŠ Štítného, Praha 3** (ved. Ivana Sobková), to jen potvrzuje inscenací s názvem **Tak tady mě máte**. Je zjevné, že hráči velmi dobře rozumějí jednotlivým básním, hře se slovy, pointám. Jejich projev je jistý a sdělný, velmi si za svým tématem a představením stojí. Pracují výborně nejen s textem, ale také s jevištními situacemi. Jsou v nich přítomni, plně zapojeni, ačkoli se vztahy a situace s každou další básní proměňují, všichni dávají najevo, že vědí, kde je jejich místo, a o co jim na jevišti jde. Většina situací je dobře pointována, pracuje s překvapivou metaforou a pestrou mizanscénou. Přesto některé z nich působí zatím poněkud nedopracované (Semafor, Mlok). Řazení básní není nahodilé, je zjevná snaha inscenátorů, aby jedna situace navazovala na druhou a dílo se pohybovalo od začátku k jakémusi cíli. Problém je, že i přes tuto snahu o provázanost situací, postrádá inscenace jasně určené téma. Nelze vlastně zcela říci, proč jsou vybrány právě tyto konkrétní básně. Představení

na krajské přehlídce bylo (na rozdíl od představení na přehlídce obvodní) orámováno na začátku i na konci stejnou básní, která měla evidentní ambici téma pojmenovat. Souvislost zbytku díla s tímto rámcem však mnohdy unikala. Jediným výtvarným prostředkem inscenace jsou nízké štafle. Jsou hojně a nápaditě využívány, procházejí mnoha proměnami. Nejsou však vnímány symbolicky, nepracuje se s nimi významotvorně. Fakt, že jde zrovna o štafle, není nijak obhájen. Díky tomu mohou působit v inscenaci tohoto typu rušivě nebo přinejmenším neinvenčně.

Práci s textem Jana Skácela *Uspávanka s plavčíkem a velrybou* představil soubor **Pecka, LDO ZUŠ Na Popelce, Praha 5** (ved. Kateřina Mikanová), v inscenaci **Plavčík Jan**. Soubor nabídl příjemnou atmosféru hry na moře a pláž a přinesl takřka prázdninovou atmosféru, ve které se potkávají dva světy – svět kluků a holek. Soubor prokázal velmi dobré dovednosti hráčské, pohybové i mluvní, velkou míru fantazie při vytváření obrazů založených na představě pláže v létě. Doporučení pro další práci v souboru se týkalo podpory dovednosti vzájemného naslouchání na jevišti. Také otázkou zůstává, do jaké míry je možné „rozbít“ celek textu na jednotlivé sekvence a vytvořit trochu jiný temporytmický i dějový tvar. V každém případě byla inscenace velmi příjemným prázdninovým zážitkem.

Do skupiny inscenací, které vycházejí z principu recitace textu, patří inscenace **O žábě, starém veteránovi a ozvěně**, kterou na Otvírání přivezl **Dismanův rozhlasový dětský soubor, Český rozhlas Praha 2** (ved. Jana Franková). Na celkovém zpracování je zřejmé, že jsou děti vedeny k jistému mluvnímu projevu, k práci s hlasem. Nezpochybnitelným plusem této inscenace je velmi systematická práce na porozumění jednotlivých textů. Na úkor této kvality se hrajícím dostávalo v představení málo schopnosti spolupráce na jevišti a jednání v situacích, jakoby děti byly na jevišti přítomny pouze ve chvíli, kdy mluví. Když jsou pouze součástí situace, „vypínají se“. Slova nejsou určena k jednání, šlo spíše o sólové recitační výstupy. K tomu nepřispívala ani rozsáhlost jednotlivých textů.

Nelehkou cestou autorského divadla se vydaly dva soubory, jejichž inscenace jsou sice inspirovány literární předlohou, ale autorský podíl na nich je výrazný. První z nich je inscenace divadelního souboru Knoflík, **Slivenecký klub Švestka, Praha 5** (ved. Veronika Borovková a Ondřej Kohout), s názvem **Na kolečkách** volně inspirovaná některými postavami a situacemi z Kerouacových románů. Pro skupinu z velké části již dospívajících jsou cestou k literatuře jako východisku pro inscenační práci. Soubor se pokouší hledat i inscenační prostředky směřující spíše k autorskému studentskému divadlu, které ale zatím působí neúčinně (monotónnost, nedynamičnost, přílišná komplikovanost výkladu). Pro posun ve vyznění inscenace je klíčové ujasnění společného tématu inscenace.

Také soubor **UŽVAK, Divadlo pro Zličín, Praha 5** (ved. Dana Svobodová a Karel Tomas), zahrál autorský příběh **Pokračování příběhů**. Volnou inspirací pro něj se stala předloha Franka Marii Reifemberga *Jenom klídek!* Příběh trojice kluků, kteří se se svými problémy vyrovnávají pomocí psaní komiksu, je vyprávěn jednoduše, ale velmi srozumitelně. Předností je dobře napsaný text s vtipnými, vypointovanými dialogy. Inscenace má dvě roviny. Zatímco rovina světa komiksu znázorněná živými obrazy je prezentována přesně, vtipně, a propracované; znázornění reálného světa má ještě nějaké nedostatky jak v dovednostech hráčů, tak v organizaci jevištního prostoru a vystavění samotných situací, jejich jasných začátků a konců. Přes uvedené výtky byla tato sympatická inscenace doporučena do širšího výběru na Dětskou scénu do Svitav.

Obohacením přehlídky byly dvě inscenace, které kombinují přístupy tanečně-pohybového divadla a dramatizaci textů. Obě vznikly v **Tanečním studiu Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5** (ved. Lenka Tretiagová). První z nich, **Máslová Liza**, vznikla na základě stejnojmenné předlohy Pavla Šruta. Ocenění zaslouží schopnost dětí jednat tělem, jejich jistota vyrovnat se s prostorem a využít jej pro sdělení, a to v souladu se schopností práce s mluveným textem. Souboru se daří prezentovat vynalézavé jevištní metafory za podpory čistého výtvarného uchopení tématu (např. zpodobnění máslové dívky). Přesto se ukázaly jisté dějové nesrovnalosti vinou nejasnosti některých obrazů, přes které pak diváci mohou obtížně interpretovat celistvý příběh.

Druhá tanečně-dramatická inscenace se opírá o předlohu Miloše Kratochvíla *Puntíkáři* a **Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce** ji uvedlo pod názvem **Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků**. Významnou kvalitou inscenace je opět propojení taneční, hudební, dramatické a výtvarné složky ve prospěch sdělení tématu. Daří se vytvořit řadu čitelných obrazů, metafor za pomoci jednoduchých scénických prostředků v podobě náznaků kostýmů a jejich využití pro hru (především barevných baretů). Odborná porota ocenila také humor a nadsázku, které se skrývají nejen v samotném příběhu a jeho pointě, ale které jsou podporovány všemi složkami inscenace. Nároky, které provedení představení vyžaduje, členové souboru velmi dobře splňují. Problematickou částí jsou některé situace, které postrádají jednoznačnou interpretaci děje a narušují možnost porozumět celému příběhu. Přesto se souboru podařilo sdělit téma – pohled na současnou školu, jak je dětmi vnímána.

Tradiční cestou dramatizace literární předlohy se vydaly další soubory. S velkou nadsázkou a smyslem pro humor se soubor **KU-K-u-říce ZUŠ Štítného, Praha 3** (ved. Ivana Sobková), v inscenaci **Černošský Pán Bůh** chopil předlohy Roarka Bradforda *Černošský Pán Bůh* a páni Izraeliti (v překladu Josefa Macha). Téma hříchu a potrestání je prezentováno na několika starozákonních příbězích s potřebnou dávkou příjemné nadsázky a ironie. Významnou složkou inscenace je hudba, která nevytváří pouze atmosféru, ale také posouvá inscenaci kupředu, má významnou sdělovací funkci a velmi dobře řeší problém rozsahu předlohy. Je třeba vyzvednout také dovednosti členů souboru, mluvní, pohybové, ale v tomto případě také hudební a pěvecké. Ke sdělování přispěl také jednoduchý scénografický prvek, štafle, který (přesto, že má v dětském divadle pověst jistého klišé) fungoval účelně.

Dana Bláhová, vedoucí **Divadelního souboru Kampak!**, vybrala text Eleny Chmelové (v překladu Jana Vladislava) *Robin Hood* a pro svůj soubor upravila dramatizaci Věry Pánkové **Hra na Robina Hooda**. Představení předvedla skupina starších dětí postupně přejímajících role vesničanů, členů skupiny i šerifových bičů pomocí jednoduché záměny atributů (čepice, plědy...) a zároveň oživující divadelní akci produkcí jednoduchého hudebního doprovodu. Scénografie je postavena na hře s dlouhými klacky a luky, odehrává se na volném jevišti dobře umožňujícím dynamiku pohybu a bojové akce.

Jednotlivé akce divák zatím vnímá spíše jako sled stejně důležitých situací bez zřetelné gradace k nějaké klíčové myšlence nebo tématu. Některým scénám chybí lépe zvládnuté vypointování a přesvědčivost, která je dána různou úrovní vybavenosti a hráčských dovedností jednotlivých aktérů.

Dramatizaci příběhu ze současnosti s dětským hrdinou kombinovaného s prvky fantasy si vybral soubor **Ty-já-tr – Před oponou, DDM Praha 7** (vedoucí Radka Tesárková). Podle stejnojmenné předlohy Petry Neomillnerové v dramatizaci Veroniky Křišťofové představil soubor inscenaci **Amélie a tma**. Děti se chopily svých rolí velmi přirozeně a vztah dvou dívek, ač jedna je živá a druhá duch, je tématem přitažlivým a na počátku působí slibně. Potupně ale inscenace odhaluje jisté nedostatky. Většina problémů plyne ze scénáře. Přináší mnoho konfliktů najednou, není jasné, která situace, konflikt či postava jsou ústřední. Není tedy možné sledovat jednotný příběh, rozumět motivacím postav. Text zavádí naše očekávání na scesti zdůrazněním motivů, se kterými se nepracuje. Samotné inscenování příběhu nijak situaci neulehčuje. Naopak. Nepodává například klíč k tomu, jakým způsobem rozumět systému života – neživota duchů (např. není vůbec jasné, proč někdy duchové vidět jsou a někdy ne, odkud se vzaly věci, kterými postavy disponují, když byl dům vytopen atd.). To je nutně zdrojem velkého divákovy zmatku. Dětem nejsou jednotlivé situace nijak režírně usnadněny, pracuje se výhradně s civilním činoherním projevem. Příběh je prezentován kauzálně a v podstatě iluzivně. Nejsou tu režírní ani textové momenty zcizení (snad až na okamžik, kdy dívky na konci dovyprávějí své osudy), veškeré informace má divák získat výhradně z dialogů postav. To je samozřejmě velmi těžká cesta pro dětské divadlo. Ačkoli se rozhodně nejedná o děti nevybavené, tento způsob inscenování v kombinaci s obrovským rozsahem textu jim nedovoluje vystihnout podstatu situací, motivace postav atd.

Inscenace **Divadla Náhoda, ZŠ Masarykova, Praha 9 – Klánovice** (ved. Michal Černý), **Kde se vzaly Klánovice** vznikla jako součást školního projektu a tím je v sousedství ostatních představení letošního Otvírání zvláštností. Kolektiv starších dětí ZŠ inscenuje historii zrodu obce, jež je s lehkou nadsázkou zasazena do rámce prezentace úkolu ve školní hodině jednou z žákyň. Pro inscenování historie je zvolen způsob realistického herectví, který příliš nekoresponduje s nadsázkou rámce. Pro inscenační posun je potřeba najít klíč propojující oba plány, nabízející se například v rezignaci na zbytečně popisné historizující kostymování a kulisy v pozadí a využití stylizace nebo zkratky. Vlastnímu příběhu o založení obce chybí účinnější převod do scénáře, který by umožnil pracovat s napětím nebo alespoň s gradací situace. Přesto je počín dětí z Klánovic (vedoucí Michal Černý) příkladem možnosti, jak využít divadelní tvar ve výuce.

Odborní lektori doporučili **k přímému postupu** na celostátní přehlídku Dětská scéna 2016 **inscenaci souboru KUK-u-říce, ZUŠ Štítného, Praha 3, Černošský Pán Bůh**. Do širšího výběru pak čtyři inscenace: **Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků, Tanečního studia Light při ZUŠ Na Popelce, Tak tady mě máte... souboru KUK-átko, ZUŠ Štítného, Praha 3, Praha 5, Pokračování příště souboru UŽVAK, Divadlo pro Zličín, Praha 5, a Plavčák Jan souboru Pecka, ZUŠ Na Popelce, Praha 5.**

Anna Hrnečková, Pavel Němeček a Hana Cisovská

STŘEDOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

KOLÍN, 6. A 7. 4. 2016

Krajské kolo recitační přehlídky Dětská scéna 2016 probíhalo letos v Kolíně 6. a 7. dubna. Lektorský sbor zasedl oba dny ve složení Jana Machalíková, Iva Lubinová a Martina Dobiášová. O hlasové rozcvičky, vzájemné seznámení recitátorů a pohodovou atmosféru se postarala Martina Longinová.

V první kategorii recitovalo 11 dívek a 8 chlapců, ve výběru textů tradičně dominovala lepší či horší poezie, vedle stále se opakujících Žáčků, Fryntů apod. se nám rodí nová hvězda Shel Silverstein. Úroveň kategorie byla spíše lehce pod průměrem, vyskytly se i výkony jen „odříkané“. Recitátoři si často vybírali nováčkovskou daň v podobě trémy, nervozity a nesoustředěnosti. Porota udělila 5 čestných uznání – vesměs za to, že přednášeči porozuměli celkem dobře svým textům a interpretovali je s vlastním osobitým vkladem.

Nejvýraznějšími interprety 1. kategorie byli **Filip Hannich** (S. Silverstein: **Želva**), který výborně pracoval s pointou, a **Jan Špitálský** (Hrubín: **Pohádka o vláčku**), který své nadšení pro vlaky uměl předat publiku.

V loňském roce byla nadprůměrná první kategorie, letos šikovní recitátoři dorostli už do **kategorie druhé**, a tak její kvalitu můžeme hodnotit jako nadprůměrnou. Slyšeli jsme 14 chlapců a 8 dívek. V dramaturgii jen menší nadpoloviční většinou převažovala poezie. Byli jsme svědky různorodých výkonů – na jednom pólu stály prozaické texty a jejich vypravěči, kteří rozuměli textu, uměli ho předat, (ale často ho neuměli dobře vystavět), na druhém pólu jsme zaznamenali zdařilé (úměrně k věku) pokusy o zvládnutí lyrických textů. Obdobný rozptyl se objevil i u postupujících – **Kryštof Bednář** si vybral text Kateřiny Lužné **Štěně**. Interpretoval ho s lehkostí i vědoucím nadhledem a na rozdíl od ostatních vypravěčů ve své kategorii pracoval zručně i s textovou výstavbou. **Vojtěch Stanislav Hrabánek** si vybral Skácelovou **Uspávanou s plavíkem a velrybou**. Po ne zcela soustředěném začátku předvedl strhující výkon, dobře si poradil s veršem, pracoval s představou a jasně nám sděloval svůj názor. Porota kromě postupů udělila i 8 čestných uznání. Opravdu bylo co poslouchat.

Třetí kategorie přinesla výkony 13 dívek a 7 chlapců. Dramaturgie letos rozevřela nůžky mezi texty „dospělé“ (Fr. Šrámek: **Raport**, Fulghum: **Když je nádobí umyté**, Erben: **Vodník**) a spíše „dětské“ (Sisa Kyselá, Mach a Šebestová, **Drákula** a Nováková z 3.C).

Podobné napětí panovalo i mezi výkony – na jedné straně myšlenkově i interpretačně zvládnuté, promyšlené, na straně druhé jen lehce nahozené.

Co se týká výběru prózy a poezie – nutno pochválit, že se mnoho interpretů snaží, aby si vybírali dva odlišné texty, takže v případě poslechu obou textů jsme často dostali zajímavou skládku schopností interpreta. Z autorů je stále nesmrtelný Miloš Macourek, pravidelně se vrací K. J. Erben, vždy tak problematický a stále lákavý (letos ve velmi slušném podání), a pak samozřejmě jednotlivé texty (Střela, Balada česká).

Tereza Slámová si vybrala Fulghumovu úvahu začínající slovy **Když je nádobí umyté** – vybrala kompaktní část o tom, že být dospělý je špinavá práce – zkušeně nám předávala svůj názor, věděla, o čem mluví, jen zbytečně spěchala. Podobně to bylo i s druhým textem (Macourek: **Moucha**). I **David Durdiš** zápasil s rychlým tempem a svým způsobem i některými technickými záležitostmi, oslovil nás ale svým uvěřitelným přednesem Šrámkova **Raportu**, který byl postaven na osobním výkladu tak pevně, že přehlušil i poněkud začátečnické chyby. I druhý výkon (Mia Sanchez: **Proč?**) měl kvality především v oblasti osobního prožitku.

Ve **čtvrté kategorii** už můžeme mluvit o zralých výkonech – především **Barbora Fantová** vyrostla ve zkušenou, ale stále stejně přirozenou a živelnou vypravěčku s obrovským nadhledem. V prvním textu (Jiří Suchý: **Nemilá příhoda**) výborně pracovala s absurdností textu, vzrůstajícím napětím a odzbrojující přirozeností. Budiž jí ke cti, že jako druhý text zvolila něco zcela odlišného – text Svatopluka Čecha – **Dostí nás** – a i v tomto případě to nebyl podprůměrný výkon, i když verše, důrazy a archaická vyjádření se s interpretkou poněkud praly.

Martin Plechatý zvolil jako první textu Nerudovu **Baladu českou**, kterou podal uvěřitelně, osobitě, s představou a s respektem k verši. V **Králících s modrými očima** Oty Pavla zase předvedl schopnost vystavět prozaický text a vyprávět.

Kromě postupů porota udělila ještě čtyři čestná uznání.

Společným jmenovatelem výběru čtvrté kategorie byla potřeba sdělovat téma – ne vždy se vše povedlo, zvláště výstavba prozaického textu/úryvku, je stále pro interprety složitý úkol, ale i tak to stálo za to.

Iva Lubinová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

DĚTSKÁ SCÉNA NOVÉ STRAŠECÍ, 23.–24. 4. 2016

Přes nepřízeň počasí (během dvou dnů jsme zažili zimu, podzim i jaro) se sjelo do Nového Strašecí 10 souborů Středočeského kraje a okolí (jeden nedorazil, druhý kvůli zranění herce nemohl realizovat

představení, ale pro inspiraci uspořádal projekci záznamu z premiéry slibované inscenace), aby zde ve dvou dnech a dvou prostorech předvedli 10 představení, výrazně odlišných co do způsobu uchopení předlohy, žánru divadla i kvality provedení.

Sobotní divadelní radovánky zahájil soubor **Pátečnice LDO ZUŠ Jeseník** pod vedením Štěpánky G. Borské představením **Zlobilky**. Inscenace vychází z autorského textu vedoucí souboru a dětí, který byl inspirován stejnojmennou knihou Martiny Drijverové. Deset 8–10letých dívek rozehrálo dva příběhy zlobivých holčiček rámované zážitkem čtenářek se stejnými zlovyky – nepořádnost a zaspávání. Vnesly na jeviště příjemnou energii, kvalitou byla (většinou) uvěřitelnost jejich jevištní existence, schopnost rozehrát jednoduchými prostředky dramatické situace. Problémem byla nevyváženost zpracování obou příběhů – první jasně pointován (záchrana a polepšení hlavní hrdinky), druhý v podstatě nedokončen, dovypraven. Také rámcovému příběhu chybělo silnější zakončení (možné poučení ustoupilo vtípku), které by ho zdůvodnilo. Soubor ale obdržel čestné uznání za herectví.

Dívčí válka souboru **Polámané pastelky ZUŠ Mladá Boleslav** trpěla mnoha neduhy a přinesla řadu otázek. Inscenátoři v čele s vedoucí Ladou Blažejovou zřejmě neměli jasno v tématu, žánru ani způsobu herectví. Mělo jít o aktualizované převyprávění známé báje Aloise Jiráska (z jehož pověsti několik vět použili), o zobrazení sporu světa kluků a dívek (k čemuž odkazovaly vložené etudy, i když příliš obecné nebo problémům dětí věku inscenátorů vzdálené), nebo o parodii (pověsti samé, ochotnického herectví)? Nejspíše šlo asi o záminku pro verbální (a pokusy o situační) vtípky nesourodé úrovni. Motiv Přemysla převlečeného za Šárku a vyslaného na výzvědy, tedy lsti ze strany mužů, který nabízel jisté převrácení principů původní pověsti, nebyl výrazněji využit ani pointován. Poučení v závěru (Neúcta k ženám, ale i přílišná ženská emancipace škodí.) působilo pak jako „přilepené“. Ani výtvarná složka (batikovaný přehoz a Polikarpova stavebnice) inscenaci nepovýšila. A jde-li o 12–15leté žáky ZUŠ, byla překvapivá i jejich herecká nevybavenost.

S obdobnými problémy se potýkaly i **Pohádkové informační zprávy Ochotnického divadelního spolku Postupice**. Inscenátoři zvolili experimentální formu propojení komentářů, reportáží a projekce a inspirování texty Geralda P. Murphyho sestavili koláž připomínající Televizní noviny, tentokrát, jak je zřejmé z názvu, věnované pohádkovým postavám a událostem. Samotná práce na představení

jistě byla pro 14–18leté tvůrce zábavná a přínosná – pod vedením Blanky Jíšové překládali texty z angličtiny, samostatně natáčeli videospoty. Výsledek však působil rozpačitě. Téma, které se nabízelo nejvýrazněji – tedy mediální manipulace, hledání senzací namísto objektivního zpravodajství, vytváření pokřiveného obrazu reality, ustoupilo snaze o maximální zábavnost. Inscenaci vévodil verbální humor velmi rozdílné úrovně. Po vstupech (bohužel ne moc dobře mluvících) zpravodajců následovaly hrané reportáže s novátorským pohledem na pohádkové příběhy či život jejich postav, bohužel v podstatě bez divadelního jednání. Byly vždy formálně ozvláštněné – tu veršováním, nadužíváním nadsázky či přísloví, hraním pantomimy. Nebyl ovšem zřejmý klíč jejich použití, kromě toho, že měly zvyšovat zmíněnou zábavnost. Následné videoreportáže pak v podstatě nepřinášely nic nového, jen opakovaly, ilustrovaly řečené, i když byly umně připravené, oproti tomu ale technicky nekvalitně prezentované.

Dopolední blok završil divadelní soubor **Tři boty, Základní škola a Mateřská škola Třebotov** představením **Jak se Trivoj smrskl**. Dá se říci, že šlo o dramaturgický objev. Trilogie Florence Parry Heideové o Trivojovi vyšla v USA v 70. letech a zařadila se mezi bestsellery, u nás ale vyšel první díl v překladu Petra Eliáše až v roce 2015. Příběh o chlapci, který se začal zničehonic zmenšovat. Nejprve rodiče jeho změnu přehlížejí, protože mají jiné starosti, pak usoudí, že jde o jednu z lumpáren, že na sebe chce jen upozornit, učitelka pokládá zmenšování za formu zlobení, ředitel je připraven vždy pomoci, ale vůbec neposlouchá, co mu dítě říká a další a další dospělí reagují podobně. Nakonec se díky hře Big game podaří Trivojovi znovu vyrůst, ale rodiče to příliš neocení. A tak začíná Trivoj zelenat... Jak málo se někdy potkává svět dětí a dospělých a co všechno ještě musí děti udělat, abychom si jich všimli. Vlastně trochu smutný příběh s prvky nonsensu, při kterém se ale dost nasmějte. To vše vytěžily Václava Makovcová a Jana Barnová a příběh i téma rozehrály se 17 aktéry ve věku 6–10 let. Výborně fungovalo kolektivní vyprávění dívek, které pak vstupovaly do rolí dospělých, dokázaly citlivě rozehrát dramatické situace i prodat slovní a situační humor. V postavě Trivoje se střídali s přirozeným projevem chlapci ze souboru, a to jasně odůvodněné (ne, jak to občas bývá, aby si zahráli všichni, což z hlediska pedagogického chápeme, ale jako diváci nemusíme vítat). Pro dospělé figury byly také využity znaky (loutky?), jejichž smysl výrazněji vynikl v závěru představení. Právě nejasnost použití těchto plošných figurín byla jedním z problémů. Soubor by si měl ujasnit, zda s nimi chce pracovat jako (v podstatě totemovými) loutkami, využít je pro vytvá-

ření mizanscén a hrát „přes loutky“, či jim ponechat roli znaku. Další diskutabilní záležitostí je využití (kvalitně interpretované) hudby, která rámuje scény, rytmizuje přestavby, ale ve druhé části se stává z hlediska temporytmu retardující. Přes tyto připomínky byl soubor s představením **nominován na národní přehlídku Dětská scéna Svitavy**.

Dopolední sobotní blok zahájil zkušený soubor **HOP HOP, ZUŠ Ostrov** s inscenací **Život k sežrání**. Ještě zkušenější vedoucí souboru Irena Konývková zdramatizovala stejnojmennou knihu Mikäela Olliviera. A dvanáct velmi dobře vybavených dětí ve věku 13–15 let pak rozehrálo příběh tloušťka Benjamina, který nade vše miluje jídlo, ale také dívku Claire. Jako ústřední téma si soubor zvolil odlišnost, její nepřijetí okolím a nalezení sebeúcty odlišného jedince. Ne všichni diváci ale toto téma přijali jako hlavní, bylo akcentované především v závěru, problémy odmítání či dokonce šikany okolím nebyly hlavním hrdinou vnímány až tak tragicky. Spíše můžeme mluvit o těžké cestě ke změně (návyků, osobnosti), o tom co nás motivuje a co sráží při snaze něco na sobě změnit. Herecké výkony představitelů hlavních rolí byly velmi kvalitní, hlavně v situacích, kde dostali výraznější prostor. Zvláštním a nejednoznačně hodnoceným prvkem byly pohybové zvukové komentáře slov a minisituací dalšími aktéry. Tyto vstupy někdy ilustrovaly, rytmizovaly, oživovaly či ozvlášťovaly vyprávění hlavního hrdiny, v jisté fázi už se zdály být nadužívané či rozmělnňující. Hudební a výtvarná složka pomáhaly vytvořit atmosféru Francie, kde se příběh odehrává, podobný se ale může stát kdekoli, i u nás, i nám. Představitel hlavní role Benjamina –Tadeáš Novák získal cenu za herectví.

Soubor Havranice ZUŠ Rakovník přivezl do Strašecí inscenaci **Schovávaná s duchem** podle anekdoty Chrise Priestleyho z knihy Příšerné příběhy strýce Montaguea, která v posledních letech inspirovala řadu souborů. Tato konkrétní povídka není ale příliš dramatická – skupina dětí se ve starém domě snaží zabavit, zatímco dospělí se veselí na svatební oslavě. Hrají na schovávanou, pak se pokoušejí přijít na kloub události, která se v domě stala před lety a souvisí s násilnou smrtí malé dívky. Pointa není příliš překvapivá, část příběhu se odehrává ve skříni, toto dění ale zůstává divákovi utajeno. Inscenátorům pod vedením Jiřího Suka se podařilo do jisté míry vybudovat nejen tajemnou atmosféru anglického venkovského sídla, ale i charakterystiku jednotlivých postav. Zvládli i práci se dvěma časovými plány (teď a tehdy), a to rychlými střihy a nápaditým rozžíváním dobové fotografie (živého obrazu). Problémem představení byly nevyrovnané herecké výkony dětí (12–14 let). Hudební složka evokovala spíše němý film (ála Kravý román), tato rukavice ale zůstala nezvednuta.

Sobotní večer byl věnován doplňkovému programu, a to již zmíněné projekci záznamu premiéry hry **Útek** souboru **HOP HOP Ostrov**, vzniklé v režii Ireny Konývkové podle stejnojmenné novely Otty Hofmana. Tato bezesporu inspirativní a v mnoha složkách povedená inscenace zaujala především vyrovnanými výkony a souhrou dětského a mladého dospělého herce, dramaturgicky i režijně vystavěným vytvořením vztahu mezi oběma hrdiny a bohatým zapojením expresivního pohybového divadla. Přestože se představení nemohlo kvůli zranění herce odehrát živě, patřilo zhlédnutí záznamu k výrazným zážitkům přehlídky.

Nedělní divadelní dopoledne zahájil opět soubor **ZUŠ Rakovník** (ovšem jiná skupina – žáci 4. ročníku) s představením **Tajný deník Adriana Molea**. Tento formou deníku psaný román SueTownsendové o trampotách dospívání patří už ke zlatému fondu dětské literatury i dětského divadla. Vedoucí souboru a dramatičtorka textu Eva Suková tentokrát odhlédla od bolestinské a rozervané polohy hlavního hrdiny a soustředila se na několik epizod z Adrianova života (rozchod rodičů, pomoc válečnému veteránovi Bertu Baxterovi, šikana a vydírání spolužákem Kennym – v inscenaci dívkou, počínající vztah se spolužačkou Pandorou) z nichž každá z nich byla na poměrně malé ploše rychle uspokojivě vyřešena. To se také ukázalo určitým dramaturgickým nedostatkem. Dětem (11–13 let) se podařilo i na malé ploše vystavět charaktery postav, základní vztahy, v jednom případě dokonce povedenou komickou figuru. Střídání vyprávěných a hraných částí deníku bylo podkresleno hudebním motivem, který se ve druhé části už jevil jednotvárný, další motivy (z filmů Titanic, Tenkrát na západě a jiné) už se zdály použité prvoplánově, zdůvod-

něné by byly při přesnější nadsázce. Soubor získal cenu za kolektivní herectví.

Zpestřením přehlídky byla účast souboru **Po špičkách Únětice**, který se zabývá podvedením energické Zuzany Smugalové taneční a pohybovou výchovou. Jejich inscenace nesla název: **Kdo už spí?** a tato otázka zazněla směrem k divákům naštěstí neodůvodněně. Deset 8–10letých dívek poměrně suverénně zabydlelo jeviště kulturního domu a vystoupením na pomezí tance a hry s minimem slov (kterým bohužel nebylo příliš rozumět), rozehrály s pomocí polštářových povlaků tři příběhy nespavých holčiček (inspirované večerníčkem Galiny Miklíkové). Sdělení příběhů bylo čitelnější v úsecích, kdy děti hrály konkrétní situace (odmítání spánku, vyhlížení nespících dětí skřítky, hledání sourozence), jinde bylo dění příliš obecné, zážitek zůstával v rovině estetické a emocionální. Hudba (kvalitně interpretovaná kytaristkou, doplněná flétnou a dalšími nástroji dětí) byla příjemná, ale vedla časem k jednotvárnému temporytmu. Naštěstí nízká minutáž nedovolila snížení koncentrace akterek ani diváků a zůstala hlavně sdílená radost ze hry a pohybu.

Názna politické satiry, karikatury, prvky absurdního divadla, pro některé i environmentální tematiku přineslo **Divadlo Cáracara, Roztoky** v inscenaci **Vačice, která se nesmála**. Právě nejasnost žánru a tématu se ukázala být hlavním úskalím. Základem textu, na kterém autorsky pracovali i členové souboru je bajka Franka Tashlina *O vačici, která se smála, i když se nesmála*. (Ke známějším textům z této knihy patří *O medvědovi, který nebyl* – již několikrát inscenovaný). Tvůrci opustili určitou schematičnost bajky, rozvolnili pojetí, soustředili se na vykreslení až absurdních vztahů a konání lidských (anti)hrdinů. Na vačici (kterou zpočátku a v závěru krásně jako loutku animovali) poněkud zapomněli. Takže pro někoho byl příběh především o necitlivém chování lidí k přírodě, pro jiné o manipulaci s lidmi, o sebezahlednosti politických představitelů, o tom, že o člověka jde často až v poslední řadě. Jednotní nebyli inscenátoři ani ve způsobu herectví. Použitá hudba z období první republiky (bohatá, až přebujelá) byla do jisté míry zavádějící, naopak textové a situační aktualizace (divadlo Panda z Vysočiny, či Fond na vzdělávání, erudici a sociální fundament ohrožených druhů zvěře a mládeže, přidělování medailí za nesmyslné „zásluhy“) slibují, že se od souboru současné satiry ještě můžeme dočkat. Vzhledem k věkovému složení souboru (11–15 let) je ale toto cesta spíš pro starší z nich.

Přehlídku zakončil opět soubor z Roztok, tentokrát **Roztoč dramaťák** pod vedením Doroty Tiché a Adama Krátkého představením **Život lichožroutů**. Z rozsáhlé knihy Pavla Šruta si vybrali především příběh objevování světa záhadných stvoření – lichožroutů (kteří z každého páru spořádají jednu ponožku). Do tohoto dobrodružného projektu se pouští profesor René Kadeřávek, kterému také mizí ponožky a odchodem jednoho lichožrouta se dostává do konfliktu s celým klanem. Vše však končí usmířením a velkou ponožkovou hostinou. Lichožrouti byli hráni pestrobarevnými ponožkovými loutkami, které si děti ze souboru (8–10leté) samy vyrobily. Některé byly uštěřené ve špičce, aby mohly otevřeným koncem požírat jiné ponožky, další fungovaly jako mapet. Ne všechny děti ale dokázaly s loutkou správně hrát (i když snaha o dodržování základních loutkohereckých principů znát byla, jen některé to zatím zvládají lépe), což se projevilo hlavně při tanečních a zpívaných vsuvkách, ve kterých na existenci loutek téměř zapomínaly. Představení bylo doplněno živým hudebním doprovodem (klavír, kytara, basa, buben) a zpěvem: úvodní lidovou písní a (trochu sluníčkářskou a příliš dlouhou) písní oslavnou. V závěru byl k příběhu spíše „přílepen“ monolog Dědy, který se loučí se světem a svým oblíbeným lichožroutem Hihlíkem. Vzhledem k ústřednímu příběhu nemá motiv jeho odchodu a rozplynutí dostatek prostoru na to, aby byl v předchozím ději adekvátně vybudován (tedy v inscenaci, v rámci původní knihy byl důležitým motivem). Přes uvedené nedostatky shledal lektorský sbor toto vystoupení jako velmi inspirativní, a proto jej **doporučil do širšího výběru celostátní přehlídky**.

Kromě představení probíhaly v rámci víkendu i dramatické dílny pro děti, diskuse vedoucích s lektory byly otevřené, přehlídka probíhala klidně, bez komplikací, v přátelské atmosféře. Za organizaci je třeba poděkovat Spolku pro kulturní činnost NoStraDivadlo ve spolupráci s městem Nové Strašecí a Spolkem bubakov.net, a především Ivě Vachkové.

František Kaska

JIHOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

ČESKÝ KRUMLOV, 28.–29. DUBNA 2016

Krajskému kolu přehlídky dětských recitátorů z jižních Čech již potřeby poskytuje zázemí Dům dětí a mládeže Český Krumlov. A zázemí je to po všech stránkách výborné: pro přednes vhodné a navíc krásné prostory Vlašského dvora, milé přivítání a zájem pana ředitele DDM Jakuba Picha, společná hlasová příprava vedená Janou Procházkovou, doplňkový program (letos návštěva Muzea vltavínů, ze které se dětem opravdu nechtělo) a tak dále... Poklonu a poděkování si zaslouží organizátorka Marie Smeykalová, která zajišťuje bezchybný chod přehlídky a kromě toho vždy v pravý čas nachází pro malé i ty větší recitátory vstřícná slova.

V letošním 45. ročníku krajské přehlídky přednášejícím všech kategorií naslouchal lektorský sbor ve složení: Jiřina Lhotská, Zuzana Jirsová a Jiří Pokorný.

Ve čtvrtek 28. 4. 2016 přehlídku zahájili ti starší, tedy interpreti poezie a prózy věkem spadající do 3. a 4. kategorie. Obecně lze říci, že vystoupení se pohybovala v průměrné rovině, přičemž šikovných recitátorů s chutí sdělovat se představilo opravdu dost. Bohužel mnohým z nich chybělo poučení, pomocná ruka dospělého. Obtíže mnohdy kladl již výběr – kupříkladu samotná kvalita (nekvalita) textu nebo délka zvolené výpovědi neúměrná věku, zkušenostem a schopnostem

interpreta, který jen velmi těžko držel a často neudržel kompozici výpovědi. Jindy se stal překážkou pro ucelenou výpověď úryvek vytržený z kontextu a často také absence fyzického či mentálního souznění recitátora s tím, co text obsahuje a nebo nabízí. Další překážkou byla nepoučenost interpreta o vnímání a respektování formy, do které autor vklíní svou výpověď. Škoda, že mnozí mladí lidé nejsou vedeni ke zkoumání textu, z něhož pak nenásilně vyplývá to, že dodrží-li formu, mohou snadněji komunikovat s autorem a poté sdílet buď společné a nebo své osobní téma.

Ve třetí kategorii získal čestné uznání Václav Filip, který zaujal přirozeným podáním textů Ivana Wernische a Shela Silversteina. Na celostátní přehlídku postoupila **Karolína Jasovská** (A. Mikulka: **Sněžný muž**, M. Macourek: **Myšlenka pro kočku**) a **Jindra Komárková** (M. Palla: **Jak odpustit žralokovi, který vám ukousl nohu**, M. Holub: **Dvěře**).

Karolína Jasovská umí vzbudit pozornost diváků samotným nástupem, energií, časem, který dopřeje sobě, posluchačům i textu, který má v příští chvíli sdělit. Prózu dovede vyprávět bez dělení vět na nelogické úseky, zvládá dialogy, chápe Mikulkův humor a nadsázku. Přesto na krumlovské přehlídce se přibližně od poloviny její vyprávění zrychlilo a zmíněná pozitiva v rychlém toku slov zanikla. Druhý a poměrně dlouhý text Miloše Macourka Myšlenka pro kočku je psaný ve volném verši s četnými veršovými přesahy. Recitátorka respektovala formu, zvládala přesahy a dovedla text členit na situace. Pouze v několika málo případech sklouzla k nelogickému akcentu a „dětské intonaci“.

Jindra Komárková si též zvolila texty lišící se formou a žánrem, přičemž jak interpretací Pallovy úsměvné a nonsensové laděné prózy tak přednesem lyrické básně Miroslava Holuba prokázala osobní nasazení, schopnost zaujmout a komunikovat s diváky. Přednes pózy se ale drobil na barvitě a prázdnější úseky. Do budoucna by prospělo věnovat větší pozornost výstavbě literárního díla a od poznaného pak utvářet způsob vlastní interpretace, tak jak se to podařilo u přednesu Holubovy básně Dveře. Zde Jindra „šla s autorem“ a přitom vytvářela osobitou výpověď. Sloky básně začínají stejným veršem. Jindra Komárková svým civilním a zároveň naplněným podáním refrénů zprostředkovala divákům pocit, že otevírají dveře spolu s ní.

Ve čtvrté kategorii si čestné uznání zasloužil Dominik Jasovský zejména přednesem výňatku z textu Hany Andrlíkové nazvaném Jak rozum závodil se světlem. Lektorský sbor zaujala osobnost recitátora i neobvyklá volba látky, rovněž tak velmi dobré a ucelené zvládnutí výňatku. V druhém výstupu, Poučení o perspektivě od Ivana Wernische, však paradoxně jako by Dominikův rozum, myšlenkový konstrukt, vítězil nad autorovým hravým obrazem. Na Dětskou scénu byl vybrán Vojtěch Punčochář (R. Fulghum: Stěhování, W. Allen: Ze života jeho excelence hraběte Sandwiche) a spolu s ním Jolana Rayová (Ivan Wernisch: Lidé z jedné vsi a lidé z druhé vsi, Miroslav Holub: Stručná úvaha o potopě).

Vojtěch Punčochář je zkušený recitátor, který se v krajském kole objevuje již poněkoličkáte a nejednou zde získal česné uznání. Je dobrým vypravěčem, svým navázáním se na publikum umí vzbudit a udržet pozornost. Ví, co chce prostřednictvím textu sdělit. Udržuje si mírný nadhled, dovede si poradit s reakcemi posluchačů. Fungující kompozici vyprávění se mu podařilo vytvořit zejména u Fulghumova Stěhování. Obsáhlý a sverázný text Woodyho Allena je spíše určen ke čtení anebo k profesionální interpretaci, a proto není divu, že Vojtovo podání pokulhávalo v temporytmu a pointa nevyzněla.

Jolana Rayová také nevystoupila na krajské přehlídce poprvé. V minulém ročníku zde oprávněně získala čestné uznání, letos zaujala již přednesem prvního textu – i když její interpretace Wernischových podobností v závěru postrádala akcent a snad i energii. Svou vnímavost a cit pro lyriku prokázala v Holubově básni Stručná úvaha o potopě. Jolanino sdělení oslovovalo, působilo kultivovaně a bez sentimentu.

Druhý přehlídkový ven byl věnován účastníkům 1. a 2. kategorie. Zejména v první kategorii se objevilo hodně zajímavých osobností. Ano, vyskytovaly se též tradiční chyby, jako například rytimizace a frázování bránící toku myšlenky, avšak nasazení mnohých recitátorů bylo upřímné.

V první kategorii bylo zaslouženě oceněno pět recitujících. Čestné uznání získal Marek Bauer za přirozenou interpretaci Žáčkovy básničky Kdo má pod čepicí a Sára Šídllová za své pojetí Fryntova hravého textu Jelikož a tudíž. Další ceny si z Krumlova odvezli tito začínající a šikovní recitátoři: Michal Kubašák, Marie Lörinczová a Viktorie Mohňanská. Všichni vyjmenovaní ukázali, že rozumí tomu, co říkají a že s radostí předávají své pojetí dál.

Čestným uznáním v druhé kategorii byl oceněn Daniel Jirout, který vystoupil s textem Miloše Kratochvíla Jak chtěl být Honza peciválem a Sebastian Ray za přednes kapitolky Po schodech nahoru a dolů z Lobelovy knížky Pan Sova. Oba recitátoři byli ve svém projevu přirození, fyzicky i mentálně korespondovali s tím, co sdělují. Nejvíce v této kategorii zaujala a zasloužila si **postup na Dětskou scénu**, tedy do Svitav, Marie Záluská. Její podání textu Pauly Danzingerové Ambra Černá jde do čtvrté třídy posluchače okouzlo. Už proto, že výběr látky se potkal a souzněl s dovednostmi, vzhledem a celkovým ustrojením interpretky. Dále proto, že Marie si udržela

pozici sdělujícího a nevstupovala do role. Vyprávěla – a věděla, o čem vypráví. Jemným a zároveň zřetelným způsobem odlišovala dialogy, vnitřní řeč i situace. Zároveň udržela výstavbu poměrně dlouhé výpovědi ve velmi dobré kvalitě. Lektorský sbor Marii doporučil vynechat poslední větu, neboť tak více vyzní pointa.

Marie, Sebastian, Daniel a mnozí další interpreti ze všech kategorií uspěli na krajské přehlídce nejenom pro svůj zájem a talent, ale také díky citlivému a poučenému vedení. Přejme i ostatním šikovným dětem dobré učitele a rádce. Společné prokultivování se textem a hledání možných způsobů, jak vnímané sdělit, je potřebné a zároveň oboustranně obohacující.

Zuzana Jirsová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

BECHYŇSKÉ JARO 2016, 8. A 9. 4. 2016

Na dvou scénách bechyňského kulturního domu se divákům i odborné porotě představilo deset souborů s jedenácti divadelními představeními. Přijely soubory z celého Jihočeského kraje, od Strakonice až po Jindřichův Hradec. A bylo, věru, na co se koukat.

Nešlo přehlédnout, že se letos podařilo docílit velké pestrosti jak v dramaturgickém výběru, tak v inscenačních přístupech k jednotlivým látkám. Právě mnohovrstevnatost a absence monotónnosti ocenila na seminářích i v kuloárech přehlídky také odborná porota ve složení Josef Brůček, Jan Hnilička a Martin Rumler. Samozřejmě, konkrétní dramaturgické, jevištní i herecké dovednosti byly na různé úrovni od výborných až po ty mile začátečnické, ale tak to bude obzvlášť v dětském divadle vždy a netřeba se nad tím zbytečně pohoršovat. Naopak je třeba ocenit chuť všech dělat divadlo poctivě a dobře. O zbytek už se postará přibývání praxe a sebevzdělávání.

Nad čím už je však jistě pohoršení na místě, je jevištní řeč mladých herců. Dá se ještě s přimhouřeným okem pochopit, že pokud jsou poprvé na velkém jevišti, neumějí přidat na hlasitosti, ale samotná výslovnost je pak jen a jen výsledkem práce s pedagogem či vedoucím souboru. Tolik jéček vyslovených při časování slovesa být trhalo uši auditoriu a ponižovalo snahu herců o co nejlepší výsledek. Tato nedbalost je o to smutnější, že právě dětský herec by se měl učit jevištní mluvu velmi intenzivně, protože zlovyky si pak nese i na dospělé jeviště.

Tuto výtku slyšeli inscenátoři na seminářích snad nejčastěji a bylo dobře, že na debatu s porotou chodili vedoucí souborů nejen pokud šlo o jejich představení, ale často i na rozborů a povídání o představeních jiných účastníků.

Ve výsledku strávila porota v hledišti 460 minut a nakonec se rozhodla odměnit tři inscenace. Lektorský sbor se rozhodl **doporučit do širšího výběru celostátní přehlídky Dětská scéna** inscenaci

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství divadla MaMaMa Mračov. Představení jednoho herce a jedné muzikantky zaujalo svou bezprostředností, na věk autora a protagonisty (8 let) sevěnou divadelností. A také jakýmsi punkovým přístupem, který diváky bavil a těšil je.

Jako další inscenaci se lektori rozhodli programové radě celostátní přehlídky **doporučit** inscenaci **V režimu** souboru LDO ZUŠ Jindřichův Hradec. Porota ocenila výběr tématu, kolektivní autorství a taky slušné jevištní zpracování, které silné téma dokázalo přenést k divákům a zaujmout jím. Zároveň byla znát i poučená práce vedoucí souboru Venduly Kecové s dětským kolektivem.

To se ostatně podařilo i v inscenaci, kterou se lektorský sbor rozhodl **přímo nominovat** do programu Dětské scény Svitavy: **Duhová jiskra** opět v podání souboru LDO ZUŠ Jindřichův Hradec a vedením Venduly Kecové. Tato inscenace je ukázkou komplexní práce dětského kolektivu. Od výběru textu, kterým je zde příběh napsaný Danielou Fischerovou, díky čemuž má inscenace jasné etické poselství, přes volbu inscenačních prostředků až po jejich ztvárnění dětskými herci na jevišti.

Jedno ocenění si autor textu nechal na samotný závěr. Je skvělé, že se organizátorům přehlídky v čele se Štěpánem Ondříchem daří zajistit plné sály, což na mnoha divadelních přehlídkách nebývá vůbec pravidlem. A souborům, že po svém představení nemíží rychle domů, ale zůstávají a sledují i práci svých kolegů z jiných souborů. Pak má taková přehlídka vůbec smysl a není jen sledem předváděček pro odbornou porotu.

Nuže, Bechyňské jaro 2016 je minulostí, nezbyvá než se těšit, co přinese jaro roku příštího v dětském divadle.

Martin Rumler

PLZEŇSKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

RECITÁTOR 2016 HORŠOVSKÝ TÝN 19. 4. 2016

Až do loňska se recitátoři z Plzeňského kraje sjížděli na krajskou přehlídku do Plzně, kde neměli šanci se vzájemně více poznat – každou kategorii sledoval samostatný lektorský sbor, aby se přehlídka „sfoukla“ za co nejkratší dobu. V letošním roce došlo k výrazné změně: Krajské přehlídky se iniciativně ujala Andrea Pavlíčková, učitelka LDO ZUŠ v Horšovském Týně, a podařilo se jí něco, na co by mohli být hrdí i zkušení organizátoři přehlídek. Pro přehlídku zajistila příjemné zázemí (1. a 2. kategorie vystupovaly v Městském kulturním

zařízení nedaleko renesančního zámku, což bylo prostředí pro přednes velmi vstřícné, a 3. a 4. kategorie v kině), pro děti byly připraveny dílny a pro každého dárky, které organizátorka vlastnoručně ušila, pro lektory perfektně připravené podkladové materiály a program byl sestaven tak, aby se recitátoři vždy alespoň ze dvou kategorií mohli setkat a vzájemně se sledovat. Pokud se příští rok podaří uspořádat krajskou přehlídku Plzeňského kraje opět v Horšovském Týně (a moc bych to recitátorům a jejich pedagogům a rodičům přál), bylo by dobře ji rozložit do dvou dnů, aby byl dostatek času nejen na přednesy, ale i na povídání s lektorským sborem, které bylo letos k večeru trochu uspěchané, protože by se účastníci nedostali z Horšovského Týna včas domů. Jedenáct přednášečů **1. kategorie prokázalo**, že kvalitní texty dokážou i méně zkušené recitátory „podržet“, zatímco texty banální (např. Eva Beštáková: O stromech, Jiří Žáček: Chůze lesem) nebo dokonce plytké (Lenka Brodecká: Mořská okurka miluje horor [z knihy Pišťucha má problémy]) se snadno promění ve shluk prázdných slov, v nichž se přednášeč ztratí. Je potěšitelné, že těch kvalitnějších textů byla v 1. kategorii převaha a lektorský sbor mohl ocenit šest přednášečů čestným uznáním. Nejvíce se přednesy podařily Anežce Krejčí, Kateřině Medlinové a Veronice Pučelíkové. Anežka Krejčí (ZŠ Tachov, příprava: Petra Braunová) si vybrala básničku Josefa Bruknera O létající košili (ze sbírky Polštářová válka, která sice vyšla už v roce 1968, ale patří dodnes k tomu nejlepšímu v české poezii pro děti).

Přednes této grotesky – navzdory tomu, že jde na tuto kategorii o dost dlouhý text, – si užívala, dokázala předat její vtip, a dokonce zvládala verše i temporytmickou práci při výstavbě celku. Kateřina Medlinová (ZUŠ Klatovy, příprava: Petra Benešová) sáhla po osvědčené miniatuře Jiřího Kahouna Hroší maminka je tatínek z knihy Pískací kornoutek a dialog dvou hroších kluků dobře a přehledně rozehrála. Z čerstvé novinky nakladatelství Baobab, Havětníku Jiřího Dvořáka, vtipné encyklopedické publikace o méně příjemných zvířecích tvorech, si vybrala Veronika Pučelíková (31. ZŠ Elišky Krásnohorské, Plzeň, příprava: Lenka Vítová) prózu Moucha domácí. A i v tomto případě recitátorku podržel kvalitní text, který měla dobře vystavěný a který vyprávěla s nadhledem a svérázným humorem a kterému dokázala vytvořit pěknou pointu. Čestnými uznáními byly oceněny také Anežka Bláhová (ZŠ Blovice, příprava: Vanka Jasná), která udělala dobře, že si vybrala Vosu parádnici Karla Šiktance, Tereza Bělová (MŠ a ZŠ Nýřany, příprava: Jana Dvořáková) s prózou Jiřího Kahouna Sluníčko a ptáček zpíváček ze starší knížky Ze zahrádky do zahrádky (patří těm lepším, které J. Kahoun napsal), a Barbora Struhárová (ZŠ Klatovy, příprava: Dana Sedláčková), kterou podržel osvědčený text Ilony Borské a Iva Štuky Sestra Bára (z výběrné knihy Říkadla a šeptánky).

I v Horšovském Týně se ukázalo, že čím jsou děti starší, tím méně veršů si vybírají. Ze čtrnácti recitátorů **2. kategorie** měli básničky jen tři recitátoři, a i když to byly texty kvalitní (Shel Silverstein, Pavel Šrut, Jaroslav Seifert), ani v jednom případě nebyla jejich interpretace přesvědčivá. V případě Seifertovy Pavučiny to byl nerovný zápas s textem, který je pro recitátory tohoto věku jen obtížně zvladatelný. Z nejčastějších problémů jsme se setkávali se zbytečně popisnými ilustracemi typu „óóóbrovitá obluda“, „hróóózně zlobit“ atd., ledabylou výslovností a školáckými intonacemi otázek. Nejzajímavějšími přednesy byly takové, při nichž si recitátoři dokázali vybavit obrazy, které se skrývají za slovy, v nichž prokázali důležitost přednášečskou dovednost pracovat s tzv. představovým filmem. To byl klíč k úspěchu obou recitátorů, které lektorský sbor doporučil k postupu na celostátní přehlídku do Svitav, Martina Hlaváčka a Vítka Hofmana. **Martin Hlaváček** (ZUŠ Rokycany, příprava: Pavla Vitingerová) při přednesu **Polednice** Ilji Hurníka přesvědčil svým zaujetím, přirozeným projevem a nemalými přednášečskými dovednostmi. Bylo zřejmé, že postavy a situace „vidí“, takže jeho přednes byl barvitý a živý. Navíc jsme ocenili i to, že má celek povídky dobře vystavěný a neztrácí se v něm. Jen občas (zejména v druhé polovině) se nechal strhnout ke zbytečně přeexponovanému projevu (rozhovor pana učitele Rádl s Polednicí). Známou historku z 2. kapitoly knihy **Dobrodružství Toma Sawyera** (pod názvem *Natěrač*) si **Vítek Hofman** (ZUŠ Staňkov, příprava: Jitka Pluháčková) evidentně užíval, bavil se jí a dokázal ji předat i se závěrečnou pointou. Situace v jeho podání je přehledná. Zvlášť je třeba ocenit, že Vítek dobře vnímal grotesknost textu a dokázal ji ve svém přednesu vkusně využít. Drobné výtky se týkaly mírně otevřených vo-

kálů nebo občasného zašumlování. Čestnými uznáními ocenil lektorský sbor Tomáše Hubenstreita (ZŠ Tachov, příprava: J. Kopová), který vcelku vkusně vyprávěl groteskní text Jiřího Kahouna Tělesná výchova, Alexandru Turkovou (ZUŠ Klatovy, příprava: Markéta Lukášová), která Macourkův absurdní pohádkový příběh O Konrádovi, který psal nosem dokázala předat s pochopením pro specifický macourkovský humor, a ještě Michaelu Horníkovou (ZUŠ Staňkov, příprava: Jitka Pluháčková) za přednes úryvku z knihy Vojtěcha Stekláče Pekelná třída, který sice nebyl úplně vyrovnaný, ale snaha o rozehrání groteskního textu tu byla zřejmá.

Recitátoři **3. kategorie** více než předchozí, mladší přednášeči si situaci komplikovali výběrem nepříliš kvalitních textů. Což platilo především pro prózy. (Při výběru básniček měli recitátoři 3. kategorie – až na výjimky – šťastnější ruku.) Co si má recitátor počít s ukázkou ze sentimentálních románek (Jacqueline Wilsonová: Diamantové holky, Rachel Renée Russellová: Deník mimoňky) nebo z křečovitě vtipné knihy Lincolna Peirce Velkej frajer Nate je prostě třída? Problémem je už výběr úryvku tak, aby mohl stát samostatně, ale především prvoplánovost textu, který recitátora sice může při prvním setkání oslovit, ale cestu pod povrch, k dalším kvalitám nenabízí. Není proto překvapivé, že někteří recitátoři dodávali svému přednesu atmosféru zvnějšíku, protože zhusta neměli, o co se v textu opřít. Anebo se chytali detailů, aniž měli vystavěný celek – buď proto, že jim to nešikovně vybraný úryvek nebo nekvalitní text neumožnil, nebo proto, že se to někomu zatím ještě nedařilo. O kvalitní texty se opřela **Agáta Pečená** (Masarykovo gymnázium, Plzeň, příprava: Bohumila Davidková a maminka). Bajku **Lev a notes** Jana Wericha vyprávěla s lehkým pobavením, s jasnou představou o celku, a tak jí dobře vyšla i nejednoduchá pointa. I druhý text, básničku Daniely Fischerové **Skladatelův sen** z knížky Milion melounů, přednesla s pochopením pro situační a jazykový humor, aniž měla potřebu na vtip zbytečně „tlačit“. **Lukáš Fejtek** (ZUŠ Staňkov, příprava: Jitka Pluháčková) si dobře vybral úryvek z knihy **Škola Malého stromu** Forresta Cartera a dramatickou situaci o střetu dědečka s chřestýšem dokázal sugestivně vyprávět, a tak jsme mu odpustili i drobné nedostatky, především příliš časté „čtení čárek“, které jeho přednes někdy zbytečně drobilo. Jako druhý text si vybral trojici lyrických básniček Světlany Burianové – **Nevím, co chci, Štafle a Já patřím domů** – a i v nich prokázal, že je kultivovaným přednášečem (nejpřesvědčivější byl v poslední básni). Oba recitátory doporučil lektorský sbor k postupu na celostátní přehlídku. Čestnými uznáními byli v 3. kategorii oceněni tři recitátoři: Především Jan Bytel (ZUŠ Klatovy, příprava: Markéta Lukášová) především za zručné a přehledně vyprávěnou příhodu Otec jde do školy z knihy Ivana Krause To na tobě doschne (méně se mu dařilo v anekdotce Jiřího Dědečka Lyžařský výcvik) a Matěj Moulis (ZŠ a MŠ Kozojedy, příprava: Eva Doležalová) za ironický nadhled při přednesu humorné básničky Miloše Kratochvíla Deset malých Bohoušků (a je třeba přiznat, že dokonce i úryvek z knihy Lincolna Peirce Velkej frajer Nate je prostě třída se mu podařilo vcelku dobře vystavět). Třetí čestné uznání dostala Marie Vítovcová (ZŠ Tachov, příprava: Marie Klečatská), která měla šťastnou ruku, když sáhla po knížce Hany Doskočilové Pejskování s Polynou a vybrala si z ní Příběh zlatého kokršpaněla, byť se v něm zachytávala spíš jednotlivostí, s výstavbou celku měla zatím ještě problém. K intonačním schémátům – a není divu – sklouzávala ve sporném textu Marie Bártů Dialog s klavírem, protože je to přesně ten text, který toho pro recitátora příliš nenabízí.

Na rozdíl od mladších kategorií měla ta nejstarší, **4. kategorie**, celkově slabší úroveň. Jen čtyři recitátoři (ze čtrnácti) si zvolili verše, ale ani v jednom případě nebyla jejich interpretace uspokojivá (ani co do výrazu, ani co do techniky), a to navzdory tomu, že všichni čtyři si vybrali kvalitní básně (Jacques Prévert: V Paříži, Jiří Kolář: Jez už, prosím tě, kam koukáš?, Václav Hrabě: Infekce, Vladimír Vysockij: Bujní koně). Nejproblematictější byly ovšem přednesy těch, kteří sáhli po nekvalitních prózách (úryvek z knihy Jennifer Nivenové Všechny malé zázraky, křečovitě vtipná povídka Josefa Fouska Vánoce v naší rodině, a především úryvek ze samého literárního suterénu, z knihy modelky Veroniky Kašákové Zpověď: Z děcáku až na přehlídková mola, nazvaný dramaticky Zlom). Sentimentalita obou „holčičích“ příběhů strhávala přednášečky k tomu, že se do textů „propadaly“ (což byl ale problém také přednesu úryvku z Otčenáško-

vy novely Romeo, Julie a tma) a někdy se dostávaly neadekvátně až na hranici monologu. U mnoha recitátorů 4. kategorie jsme se setkávali i s technickými nedostatky (otevřené vokály, mechanické frázování, související zejména se sekáním textu podle čárek, malý čelistní úhel, ale i šumlování nebo hyperkorektní vyslovování j v pomocném slovesu být: Jsem, Jsme). A tak čestné uznání nakonec dostala jen Natálie Bláhová (ZŠ Klatovy, příprava: Markéta Lukášová), která si sice vybrala náročný a do určité míry „zrádný“ text, povídku Viktora Dyka Panenka, ale dokázala ji až na některá místa vyprávět věcně, bez zbytečného patosu. Méně se jí dařilo v druhém textu, v anekdotické próze Jana Krůty Růžičková. K postupu na celostátní přehlídku doporučil lektorský sbor **Nikol Kadlecovou** (ZUŠ Domažlice, příprava: Dana Žáková), která kultivovaně a s jasnou představou o situaci a dobře vystavěným dialogem přednesla **Bundičku**, úryvek z prózy Lenky Procházkové (přednes druhého textu, **Dcerunka a tatínek** Jamese Thurbera, neměla ale na krajské přehlídce tak dobře připravený), a **Vojtěcha Matiho** (ZŠ Stříbro, příprava: Alena Deredimosová). Při přednesu prózy Ivana Krause **Ota jde do školy** mu sice chvíli trvalo, než patřičně rozehrál situaci a našel si vyprávěčskou pozici, v níž se cítil dobře, ale u druhého přednesu, v úryvku z knihy Michala Viewegha **Výchova dívek v Čechách**, přesvědčil, že je recitátorem zručným a dokáže si poradit i s obecnou češtinou, která v jeho podání nezněla prvoplánově nebo pobízivě.

Přehlídka v Horšovském Týně se konala 19. dubna. Podílely se na ní ZUŠ Horšovský Týn a Městské kulturní zařízení a byla podpořena Krajským úřadem Plzeňského kraje, jehož pracovnice se přehlídky osobně účastnila a Andree Pavlíčkové ochotně pomohla s organizací. Lektorský sbor pro 1. a 2. kategorii (které recitovaly dopoledne) pracoval ve složení: Nina Martínková, Karolína Stehlíková a Jaroslav Provazník (předseda) a lektorský sbor pro 3. a 4. kategorii (přednesy probíhaly odpoledne) pracoval ve složení Ema Zámečnicková, František Oplatek a Jaroslav Provazník (předseda).

Jaroslav Provazník

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TARTAS DOBŘANY, SPOLEČNÁ PŘEHLÍDKA PRO PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ, 15.–17. 4. 2016

Fotografie: Vít Štaif

KARLOVARSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

KARLOVY VARY, 19. A 20. 4. 2016

Přehlídka dětské recitace Karlovarského kraje byla opět hostem v prostorách ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech. Garantem a tajemnicí přehlídky byla opět obětavá Jiřina Rottová, učitelka literárně-dramatického oboru této školy.

Koncertní sálek školy přesně odpovídá potřebám dětských recitátorů a jejich doprovodů. Je to klidné místo s malým předstáním, dobrou akustikou a pěkným hudebním prostředím. Zázemí školy ve třídě literárně-dramatického oboru a v dalším sálku školy umožňuje pracovat s recitátory po dobu pauz potřebných k jednání poroty a především pro úvodní seznamovací půlhodinku před vlastním započatím přehlídky. Tato půlhodinka je věnována hlasové rozcvičce a seznamovacím dramatickým hrám jednotlivých kategorií. Nejstarší žáci LDO této školy organizují tuto činnost a pečují po celý den o mladší kamarády, účastníky přehlídky. Tak se může přesně dodržet harmonogram. Společně prožité pauzy jsou výhodné pro recitátory (více klidu a odstranění nervozity), pro porotu i pro organizátory (časové zvládnutí přehlídky), pro doprovod (méně starostí s dohledem nad doprovázejícími jednotlivci). Za to, že ředitelství ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech poskytuje tyto možnosti, patří dík vedení této školy. Vedení školy může s hrdostí poukazovat na to, jaké dobré podmínky každoročně poskytuje k rozvoji přednesu v Karlovarském okrese i v Karlovarském kraji. Může se také chlubit výsledky žáků literárně-dramatického oboru školy v různých recitačních soutěžích pořádaných v České republice.

I v letošním roce probíhala přehlídka v družné a tvůrčí atmosféře. Jestliže jsem v minulém roce pochyboval o rozhodnutí organizovat akci ve všedních dnech uprostřed týdne, mohu dnes po letošních zkušenostech potvrdit, že počet dospělých doprovázejících recitátory se nesnížil, ba naopak, setkali jsme se především s těmi, kteří děti na přehlídku připravovali. Ti se zúčastnili i závěrečného kolektivního i osobního pohovoru s porotou.

Krajského kola se zúčastnilo celkem 43 žáků ze 17 základních a základních uměleckých škol a víceletých gymnázií Karlovarského kraje. Z celkového počtu vystoupilo v 1., 2. a 3. kategorii po 11 recitátorech a 10 recitátorů ve 4. kategorii. Přehlídka probíhala ve dvou dnech - 19. 4. první a druhá kategorie, lektorský sbor pracoval ve složení Jiří Oudes (předseda), Irena Konývková a Magdaléna Hniličková. 20. dubna se setkali recitátoři 3. a 4. kategorie, lektorský sbor: Eva Willigová (předsedkyně), Jiří Oudes a Magdaléna Hniličková. Celé přehlídkové dopoledne zahájil Edmund Janisch, radní Karlovarského kraje a zastupitel města Karlovy Vary. Všem účastníkům popřál úspěch a dobré výkony.

1. kategorie

Z 11 recitátorů této kategorie bylo 8 žáků ze ZŠ a 3 žáci ze ZUŠ LDO. Úroveň všech přednášejících byla na velmi dobré. Byli jsme spokojeni s výběrem textů, s dobrou technickou vybaveností jednotlivců a se zaujetím, s jakým své texty všichni přednášeli.

Cenu bez postupu získali: Matěj Brabec (ZŠ Aš), který s prožitkem a přesvědčivě přednesl text Miloše Kratochvíla – „Můj deníček“, Linda Bucharová (ZŠ Aš) si vybrala text Ludwika Jerzy Kerna – „Žirafa u fotografa“. Dokázala svým aktivním a přirozeným přednesem zaujmout všechny posluchače a přesně vyjádřit humor obsažený v textu.

Čestné uznání získaly Ariela Sofie Rösslerová (ZUŠ Antonína Dvořáka K. Vary) a Markéta Hechtová (ZUŠ Ostrov).

2. kategorie

Ve 2. kategorii přednášelo také 11 dětí. Z tohoto počtu bylo 7 žáků ze ZŠ a 4 žáci ze ZUŠ. Většina přednášejících překvapila přirozeným projevem, zaujetím pro přednes, temporytmem i komunikací

s publikem.

Ocenili jsme výběr i vhodnou úpravu textů pro tuto věkovou kategorii. Můžeme říci, že většina přednášejících byla velmi dobře připravena a jejich výkony byly na výborné úrovni. Svědčí to o soustavné několikaleté práci jednotlivých pedagogů na různých typech škol.

Cenu s postupem získal **Adam Petrák** (ZUŠ Ostrov) přednesl text René Goscinyho – **Lékařská prohlídka**. Svým přirozeným a zaujatým projevem oslovil posluchače. Dokázal využít vtipu v textu i vypointovat konec. Doporučili jsme mu věnovat pozornost lepší výslovnosti a zamyslet se nad rychlým tempem přednesu. Do Svitav postupuje také **Nina Marie Ivančáková** (ZUŠ Antonína Dvořáka K. Vary) si vybrala text Olgy Hejné – **Potrhlá růže babičky Hedvábničky**. Ocenili jsme především výběr textu a jeho úpravu. Interpretka dokázala sdělit text, komunikovat s diváky a přesvědčila i dobrou práci s pauzou.

Cenu bez postupu získala Nikola Žippaiová (ZŠ Pionýrů Sokolov) s možností postoupit na celostátní přehlídku jako náhradník. Přednesla text Jiřiny Havlíčkové – Průšvih. Ocenili jsme především pochopení textu, práci s pauzou a umění pointovat. Doporučili jsme zamyslet se nad závěrečnou pointou. Čestné uznání získaly Diana Čermáková (ZŠ Dukelská Kraslice), Anna Ivanová (ZUŠ Antonína Dvořáka K. Vary) a Lucie Fořtová (ZUŠ Ostrov)

3. kategorie

Ve třetí kategorii přednášelo 11 interpretů, 5 žáků ZŠ a 6 z LDO ZUŠ. Recitátoři si velmi často vybírali poezii a také texty nabízející práci se vtípem. Většina z přednášejících se s veršem prala velmi pěkně, a přinejmenším byla na správné cestě k němu, humor zvládali povětšinou skvěle. Při rozborovém semináři jsme pak museli řešit i otázku autorství textů a nutnost autora uvádět s ohledem na autorská práva.

Cenu s postupem získal **František Žoha** (ZUŠ R. Schumann, Aš), který přednesl text Miloše Macourka **Ostrov pro šest tisíc budíků** a **O chystaném rozhovoru s rakem** Pavla Žišky. U obou přednesů podal přesvědčivý a vyrovnaný výkon. Jeho přednes byl hravý, velmi pěkně vystavěný a vypointovaný a byl z něj znát čitelný názor na přednášené texty. Do Svitav také postupuje **Lucie Chalupková** (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary). Ta recitovala texty **Samí chytří** (Olga Hejnová) a **Mašlička** (Milena Lukešová), u kterých oslovila pravdivostí sdělení, dobrou výstavbou textů, práci s temporytmem a svou schopností pointování.

Cenu bez postupu získala Jitka Jirková (ZŠ Běžecká, Sokolov) s možností postoupit na celostátní přehlídku jako náhradník, která přednášela básně Pavla Šruta Co dělali žáci v pravěku a Jana Skácela Uspávanka s loupežníky a nebojácným chlapcem. Velmi pěkně pracovala s veršem, dokázala navázat a udržet kontakt s publikem a dařilo se jí prodat svůj cit pro vtíp a pointu. Stejně tak byl oceněn Jan Hencel (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary), který přednášel úryvek z Malého prince Antoine de Saint Exupéryho Byznysmen a část z Deníku malého poseroutky Jeffa Kinneyho. Dokázal zaujmout u obou dramaturgicky rozdílných textů; vystihnout křehkost a atmosféru u prvního i prodat vtíp u druhého.

Čestná uznání získali Václav Ponikelský (ZŠ R. Schumann, Aš) a Alois Švabčík (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary).

4. kategorie

Čtvrté kategorie se účastnilo 10 recitátorů, 5 z nich ze ZŠ, dalších 5 ze ZUŠ. Výkony v této kategorii byly na velice kvalitní úrovni a byly opravdu velmi vyrovnané, proto se také udělil větší počet čestných uznání, která by svou kvalitou mohla dosáhnout i na ocenění, nebýt neúprosných směrných čísel.

Cenu s postupem získal **Matěj Velička** (ZUŠ Ostrov) zvolil texty Michaila Bulgakova **Psí srdce** a **Jsem kluk z knihy** Marka Vadase. Přesvědčivý byl nejen svou prací s hlasem a temporytmem a schopností udržet pozornost diváka, ale také zajímavou dramaturgií. Jeho výkon byl interpretačně velmi výrazný a zároveň přirozený. Postupuje i **Johanka Sadílková** (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary), která zaujala úryvkem z **Malé princezny** Jána Uličianského a s básní Miroslava Huptycha **Labuť černá neboli smutková**. Oba texty byly velmi dobře vystavěné a interpretované, jednalo se o různorodou a, především u básnického textu, náročnou dramaturgii. Interpretka dokázala navázat a udržet kontakt s publikem a vtáhnout ho do děje svým křehkým a zároveň barevným projevem.

Cenu bez postupu získala Magdaléna Dušková (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary) s možností postoupit na celostátní přehlídku jako náhradník. Interpretovala texty Josefa Škvoreckého **Rebekka** a Pavla Hrnčíře **Plechová Mína**. Velmi zdařile dokázala odlišit vypravěčské pasáže od dialogů a citlivě charakterizovat jednotlivé postavy.

Čestná uznání získali Yvona Stolařová (ZŠ Hradební, Cheb), Martin Boček (ZUŠ A. Dvořáka, Karlovy Vary), Zuzana Springlová (2. ZŠ, Sokolov) a Nikol Szewieczková (ZŠ J. A. Komenského, Chodov).

Sečteno a podtrženo přehlídka ukázala na dobrou a soustavnou práci jednotlivých pedagogů na některých školách v kraji a také to, že se mezi oceněnými objevili i žáci ze škol, které se v minulosti této přehlídce málokdy zúčastnili, viz např. ZŠ Aš, Mariánské Lázně a Kraslice. Přehlídka jako celek měla vysokou uměleckou úroveň a v porotě jsme se při rozhodování hodně zapotili. Díky tedy recitátorům, že šli s kůží na trh, pedagogům za to, že s nimi pracovali a Jiřině Rottové, že to celé dala dohromady. Díky.

Jiří Oudes a Magdaléna Hnilíčková

ÚSTECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

LOUNY, 16. A 17. 4. 2016

Již tradičně pořádá krajskou „Dětskou scénu“ městská knihovna v Lounech. Poskytuje pro přehlídku nadstandartní zázemí v prostorách knihovny. Pracovníci MKL zabezpečují i takové služby jako je seminář pro recitátory – hlasová rozcvička před recitací a tzv. stínový rozborový seminář, kde lektorka moderuje diskusi s dětmi. Další knihovníky je možné vidět v rolích moderátorů, nápovědy, fotografa, kavérníků. To vše podporuje velmi vstřícnou atmosféru a minimalizuje soutěžní ráz celé přehlídky. Všichni recitátoři dostávají kromě účastnického listu i šité hračky z dílny Spolku paní, dam a dívek, který pracuje při knihovně.

Letošní ročník se konal v sobotu a neděli 16. a 17. dubna 2016. V lektorském sboru zasedli: Jan Anderle, Renata Vordová a Anna Bahnerová. Na přehlídce se sešel rekordní počet recitátorů i diváků.

V sobotu recitovalo 15 dětí v **1. kategorii** – ocenění za interpretaci jich obdrželo pět: Anna Andrášková, Magdalena Emma Prontekarová, Adéla Vázlerová, Jasmína Van Vegchel a Karolína Štolbová. Přestože 1. kategorie není postupová, v Lounech postoupily děti z dopoledne do odpoledního bloku – všichni recitátoři vystoupili jako tzv. předskokani před **třetí věkovou kategorií**. V té všech 16 recitátorů interpretovalo dva texty. Do Svitav byli vysláni **Anna Formánková** za interpretaci textu, který pro ni napsal její strýc – básník Václav Formánek, kde vtipně komentuje život v Ústí nad Labem, a **Martin Matocha**, který příjemně překvapil především poučenou interpretací obtížného textu Jiřího Ortena **O čem ví tesknouta**.

V neděli dopoledne pokračovala přehlídka **druhou věkovou kategorií**, ve které vystoupilo 16 interpretů. Lektorský sbor ocenil nejvýše **Annu Horákovou** za interpretaci textu A. de S. Exupery – **Malý princ**. Anně se podařilo dnes už klasický text uchopit po svém a přesvědčit publikum o svém pohledu. Dalším, kdo bude reprezentovat Ústecký kraj ve Svitavách, je **Martin Balabán** s textem Eduarda Basse **Nešťastná rodina**. Martin s úžasným nadhledem a smyslem pro přesné pointování dokázal, že i ve druhé kategorii se mohou vyskytnout téměř profesionální výkony.

Závěr patřil nejstarším recitátorům – **kategorii čtvrté**. V ní vystoupilo 19 interpretů, každý se dvěma texty. Nominováni byli **Nikola Helšusová** – s textem Shela Silversteina **Rozhovor**, kde dokázala na minimálním prostoru vytvořit a předat tísnivou atmosféru textu a **Josef Fečo**, který svým velmi osobitým projevem oslnil diváky především interpretací textu Františka Nepila **Chalupník a jeho žena**. Doporučena k postupu byla Natálie Oyawale s texty I. A. Krylova **Vlk a beránek** a O. Wilde **Slavík a růže**. Natálie ukázala jedinečný pohled na oba texty.

Kromě postupujících ocenili lektori ve 2., 3. a 4. kategorii ještě interpretaci textů u Audrey Kristine Wangle, Kláry Ulbertové, Adély Kočínové, Rozálie Vrané, Adiny Tonderové, Antonína Ďurana, Matěje Parpela a Jana Kunze.

Po každé kategorii proběhl rozborový seminář – lektori byli k dispozici dětem i jejich dospělému doprovodu na třech místech a věnovali se všem, kteří přišli diskutovat o svých výstupech.

Úroveň přehlídky byla velice vysoká, lektorský sbor ocenil dramaturgický výběr u většiny interpretů i viditelnou poučenou práci s dětskými recitátory.

Celkovou atmosféru pomohl dotvořit i doplňkový program – tzv. předskokani – ať už jimi byly děti z MŠ, nebo seniorský pěvecký sbor.

Renata Vordová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

LOUNY, 15. DUBNA 2016

Krajská přehlídka dětského divadla Ústeckého kraje se konala už potřetí v Lounech, opět v pořadatelské péči Městské knihovny Louny, která speciálně pro tuto akci už v roce 2013 upravila své zařízení zvané Klub(ovna) Luna. V roce 2015 se překvapivě „neurodilo“ a přehlídka se pro nedostatek souborů nakonec neuskutečnila. Pořadatelé proto letos očekávali přihlášky s napětím, nakonec se ale sešlo „pěkných“ sedm inscenací. Díky nim, ale i díky vynikající organizaci a příjemnému zázemí bylo postaráno o příjemný a neuspěchaný přehlídkový den. Roli hlavní organizátorky a moderátorky na sebe vzala ředitelka Městské knihovny Dagmar Kučerová, za podpory Věry Pokorné a dalších pracovníků knihovny.

Tři z inscenací přehlídky přivezl do Loun jediný vedoucí – Pavel Skála, učitel ZUŠ F. L. Gassmanna v Mostě. S nejmladší skupinou, **Děti v kaši** (6–8 let), zpracoval předlohu Daniely Fischerové **Duhová jiskra**. Děti působily velmi přirozeně a spontánně, rozvolněný tvar jim ale neposkytl dostatečnou oporu v podobě pevně vystavěných a zřetelně motivovaných situací, obecně tezovitý charakter literární předlohy se projevil v poněkud plakátovém vyznění celého představení. Svůj vlastní příběh se pokusily rozvíjet třináctileté děti ze souboru **Všecky barvy** v představení **Ořešák**. Jen tu a tam probleskl záměr pracovat s komiksovou stylizací, dění na jevišti ale většinou působilo zmatečně a nezávazně a připomínalo spíš první, letmo nahozené etudy. Jak jsme se ovšem dověděli v následné diskusi, jde o začínající soubor (schází se od září 2015) a hlavní a jedinou ambicí bylo zahrát si před diváky. Úplně jiným dojmem působilo představení **Sbal si kufry** zkušenější skupiny, také ve věku 13 let, vystupující pod názvem **Reservé**. Autorský modelový příběh na téma sociálního vyloučení a šikany pracoval s přesnou stylizací, působivými divadelními obrazy a promyšlenou mizanscénou. Příběh byl ale až příliš vyabstrahován od konkrétních okolností, takže bylo těžké se na něj emocionálně naladit a opravdu soucítit s šikanovanou dívkou. Divadelní kvalita i herecké naplnění jednoznačně rozhodly o **doporučení** inscenace **do širšího výběru** na celostátní přehlídku Dětská scéna.

Dvě inscenace lounské přehlídky pocházely z dílny **Gymnázia Ústí nad Labem** pod vedením Anny Skalské. Soubor pěti chlapců ve věku 14 let pod názvem **Gymjat II** prezentovalo v představení **Hloupy Jakub** divadelně nepoučený, svou důslednou nedramatičností a neakčností až bizarní pokus o loutkové divadlo. Samotný fakt, že gymnázium zakoupí z grantu stolní loutkové divadlo a parta sekundá-

nů začne psát a realizovat vlastní loutkové hry, je ovšem chvályhodný a fascinující. Soubor primárně **Gymjat I** se pokusil o jevištní adaptaci oblíbené, ale přímočaře poučné knihy Ivony Březinové **Jmenuji se Martina**, věnované problému anorexie. Soubor měl ale poměrně šťastnou ruku při výběru úryvku, postaveném na vztahu hlavní hrdinky s matkou. Epicky inscenovaná zpověď Martiny nepostrádala působivé momenty, rozpaky ale vzbuzoval indifferenční, většinou statický chór, který diváka jen utvrzoval v dojmu, že jde spíš o sólový výstup.

Velmi pozitivní ohlas vzbudil soubor **Nebojsa ze ŠŠ a ZŠ Ústí nad Labem** (původně speciální školy) s dramatizací textu Ljuby Štíplové Hajánek přeje dobrý večer nazvanou **Mlsalka a Nehajalka**. Naprosto insitní inscenace vznikla pod láskyplným vedením vychovatelek školní družiny Lenky Dusíkové a Luisy Krejčové. Popisné kulisy a kostýmy, deklamace textu, statické frontální aranžmá, demonstrace místo jednání – přes to všechno ale k divákům pronikala upřímná radost dětí ze společného pobývání na jevišti. Spolu s ohromným kouzlem nechtěného, které diváci oceňovali salvami smíchu.

Pásmem básní Shela Silversteina nazvaným **Co když?!** potěšil soubor děti ve věku kolem 12 let **A hrome! ze ZUŠ Litoměřice**, který pracuje pod vedením Lenky Pařízkové. Texty se rozehrávají s reálnými rekvizitami v prostředí „bordýlku“ teenagerovského pokojíčku, o to víc fungují metaforické posuny, akcím zpočátku nechybí nápaditost a pointa. S přenesením do prostředí školy se princip oslabí, hlavní pozornost na sebe přitáhnou postavy dvou učitelek, konkrétní jednání místy nahradí neurčitá posunčina. Některým akcím už chybí nosný nápad, závěr je ovšem opět dobře vystavěný a jiskřivý. Co je pozoruhodné – po celou dobu se ani v hromadných akcích nikdy neztrácí individuality – jako by se vzácně sešel soubor plný mimořádných osobností. Litoměřický soubor byl další, který od lektorského sboru ve složení Renata Vordová, Jan Anderle a Jakub Hulák získal **doporučení do širšího výběru** na celostátní přehlídku.

Celkově příjemný přehlídkový den byl trochu narušen „incidentem“ s učitelkou ústeckého gymnázia, která i přes řadu vstřícných a pozitivních připomínek odmítla kritický rozbor jako takový a spolu se svými žáky přehlídku předčasně (a prý navždy) opustila. Akci myslím přesto můžeme vnímat jako zdařilou, vzbuzující naději do příštích ročníků.

Jakub Hulák

LIBERECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

LIBEREC, 16. 4. 2016

S podtitulem postupová přehlídka a dílna zajímavých a inspirativních vystoupení dětských sólových recitátorů se liberecké krajské kolo konalo v sobotu 16. dubna 2016. Prostorové zázemí akci poskytlo Experimentální studio Liberec, prověřené opakovanou dobrou zkušeností jako prostředí pro akce tohoto typu přívětivé, a to nejen z hlediska prostorového (opakovaně se zde konají i krajská kola Wolkerova Prostějova a scéna poskytuje i dobré podmínky pro komornější představení liberecké přehlídky Nanečisto). Za podpory Ministerstva kultury, Krajského úřadu Libereckého kraje a firmy Nika Chrastava s. r. o. akci pořádal Dům dětí a mládeže Větrník Liberec.

V programu přehlídky byly zastoupeny svými dětmi (vesměs v každé kategorii třemi postupujícími) všechny okresy Libereckého kraje a jejich vystoupení se těšila pozornosti a diváckému zájmu nejen odborné poroty (Václava Křesadlová, Jarek Hylebrant a Eliška Vobrubová) ale i samotných recitátorů a jejich dospělých průvodců, pedagogů i rodinných příslušníků. K dobrému průběhu přehlídky přispěla nejen pečlivá příprava a promyšlená organizace ze strany pořadatele, reprezentovaného Kateřinou Sýbovou, pracovníci DDM Liberec, ale i moderátorská práce Moniky Novotné, která byla průvodkyní celodenní akce i lektorkou hlasové rozcvičky na jejím začátku a her pro

děti v čase závěrečných porad poroty po jednotlivých blocích přehlídkového programu.

V dopolední části přehlídky se představily mladší děti.

V **první kategorii** recitovalo dvanáct dětí, z nichž následující čtyři byly za svá vystoupení oceněny: Daniel Karko z Nového Boru za živý přednes Šrutovy básně *Dvě tetičky*, Amálie Nováková z Jablonce nad Nisou za zaujatý a přirozený přednes Bajky od Miloše Kratochvíla, Julie Ježková z Jablonce nad Nisou za přirozený a kultivovaný přednes básně Michala Černíka *Král a lenoši* a Kristýna Ročňáková, rovněž z Jablonce nad Nisou, která zaujala přirozeným autentickým přednesem Černíkovy básně *Čert a Káča*.

Ve **druhé kategorii** se o postup do celostátního kola ucházelo dvanáct dětí. **Postupem** na národní přehlídku byl oceněn **Haštal Ort z České Lípy**, který se v přednesu básně Ericha Kästnera **Začarováný telefon** představil jako živý, vnitřně zaujatý, osobitý a kontaktní recitátor se smyslem pro detail i celek, s jasným osobním stanoviskem a výpovědí. Vojtěch Matějčák z Liberce na krajské přehlídce zaujal jako živý vypravěč sdělující příběh s potěšením, s autenticitou a přirozeností osobitého projevu, se smyslem pro situaci, detail i celek, temporytmus a gradaci, a to v přednesu úryvku prózy Evy Janikovské *Kdybych já byl dospělý*, což porota ocenila doporučením k postupu na celostátní přehlídku. Náhradníci s čestným uznáním poroty se stala Kateřina Knížková z Jablonce nad Nisou za osobitý přirozený živý a s jasným stanoviskem přednesený text básně *Čert a Káča* od Jiřího Žáčka, aniž se v sebemenším detailu nechala strhnout rytmem textové předlohy. Zvláštní pochvalou poroty byla oceněna ještě vystoupení dvou libereckých recitátorů, Eduarda Fojtíčka (Jiří Žáček *Jak taškář napálil taškáře*) a Julie Kabešové (Miloš Kratochvíl *Brouci*) i Agáty Špačkové z Jablonce nad Nisou (Jacques Prévert *Stránka ze sešitu* – vystoupení se vymykala z celku kategorie především svou autenticitou, osobním stanoviskem a zjevným potěšením z přednesu).

Odpolední program patřil starším recitátorům.

Ve **třetí kategorii** se sešlo jedenáct dětí. Do celostátního kola **postoupila Linda Bělohávková z Liberce**. Představila se v krajském kole přednesem s výrazným vypravěčským potěšením, pochoopením a sdělením nonsensové poetiky Macourkovy pohádky **O Kryštůfkovi, který se schoval v mixéru** a se zjevným pohopením a vnitřní zaujetím pro text básně Daniely Fischerové **Skladatelův den**. Zaujala jako přesvědčivá a kultivovaná recitátorka v přednesu obou dramaturgicky rozdílných textech. Další postupující reprezentantkou Libereckého kraje bude na svitavské přehlídce **Pavla Nevyhoštěná z Liberce**, která byla doporučena na základě přednesu dvou próz: **To je moje sousedka** (Robert Fulghum) a **Rike** od Krista Šagona. Ačkoli při přednesu obou textů byl recitátorčin projev místy poněkud překotný, z čehož plynuly i výslovnostní nedostatky, byla přednašečka zaujatá a sdělná. Na výslovnostní i temporytmické nedostatky byla upozorněna při rozborovém semináři. Čestné uznání obdržela Adriana Žitníková z Lomnice nad Popelkou (zároveň jmenována náhradníkem) – představila se živým zaujatým a kultivovaným přednesem prózy Iljy Hurníka *Na střeše* a zejména čistou osobní výpovědí v přednesu básně Jaroslava Seiferta *První dopis mamince*. Zvláštní pochvala poroty v této kategorii putovala k Janu Novotnému z České Lípy, a to

zejména za zdařilejší přednes básně Alana Alexandra Milne Čtyři kamarádi (v prvním kole přednášená HraDaniila Charmse byla bohužel poznamenána vnějšími pokusy o ozvláštnění přednesu).

Ve čtvrté kategorii do celostátního kola **postupuje Anna Červeňová z Liberce**, která v letošním krajském kole přednášela báseň Shela Silversteina **Až na drobnost** a úryvek z prózy Daniely Fischerové **Nikolina cesta**. Zdařilejší byla v druhém kole přednášená próza – recitátorka byla vnitřně koncentrovaná, soustředěná, propojená s obsahem, prokázala smysl pro situaci, rytmus, pauzu a temporytmus i gradaci směřující k pointě, k osobní výpovědi. I přes drobné nedostatky (objevily se v temporytmu a intonaci při přednesu Silversteinovy básně) se Anna představila jako citlivá a kultivovaná osobitá recitátorka. Postupující **Štěpánka Soukupová z Lomnice nad Popelkou** zaujala vyrovnaným přednesem obou vybraných prozaických textů: v prvním kole to byla **Válka s myšmi** od Vratislava Brabence přednesená s potěšením a vypravěčskou radostí, s energií a nadhledem i vnitřním zaujetím, s odpovídající hravostí, se smyslem pro humor a jeho sdělení, se smyslem pro gradaci, temporytmus a pro pointu. Úryvek z kapitoly **Žádný mol šatní nemiluje potlesk** z knihy Pavla Brycze Dětský zvěřinec přednášený v druhém kole poskytl recitátorce příležitost prostřednictvím textu vypovídat (teď a tady) o sobě – v přednesu je Štěpánka úsporná a zároveň sdělná a sdělující, osobitá, adresná, s jasným osobním postojem a stanoviskem. V obou přednesech kontaktní, vnitřně přítomná, vybavená, sdělná a osobitá; ve své kategorii byla jednoznačně nejautentičtější účastnicí krajské přehlídky. Náhradnicí s čestným uznáním poroty je Anna Hollmanová z Jablonce nad Nisou, která zaujala soustředěným adresným výrazným přirozeným a osobitým přednesem, vnitřním zaujetím pro text a jeho sdělení, smyslem pro gradaci a pro pointování, což se jí dařilo obou přednášených textech – Markus Zusak Zlodějka knih (zde více a lépe), Michal Černík Odpovědi rodičům.

Zvláštní pochvalou poroty byly oceněny ještě tři recitátorky: Nikol Hanzlová z Turnova (Jan Werich Chlap, děd, pes a vnuk, Ernst Jandl Číslice za poměrně zdařilý pokus o interpretaci obou textů, Marie Veselá z Liberce (Jiří Suchý Červ, Zdeněk Svěrák Dospělej není zlej) zejména za citlivý, s potěšením a se smyslem pro jemný humor přednášený text Jiřího Suchého a Marie Vrbkové z Liberce za přednes úryvku z knihy Hovno hoří od Petra Šabacha (v druhém kole přednášený text Josefa Kainara Jaký to s ním bylo bohužel postrádal autenticitu a osobní stanovisko).

Jako obvykle se po skončení přednesových částí přehlídky, po vyhlášení výsledků, předání diplomů i účastnických listů, knižních poukázek a čokoládových odměn, konal rozborový seminář (jeden po dopoledním a druhý po odpoledním bloku přehlídky) pro všechny zájemce, recitátory i jejich pedagogický doprovod. Odbornou veřejnost reprezentovala porota, jejíž členové byli lektory semináře, který se nesl v přátelském duchu a otevřené diskusi, v níž porota s recitátory jejich vystoupení rozebrala, upozornila děti na rezervy a na to, co a jak lze zlepšit. I když lze konstatovat, že celková přednášečská úroveň krajského kola byla dosti solidní, přece jen se tu a tam objevily prohřešky mluvní (nedbalá výslovnost) a intonační (dětská zpěvavá intonace i ve vyšších kategoriích), tu a tam jsme byli svědky použití vnějších vyjadřovacích prostředků (ilustrativní gesta, „vyrábění“ humoru, aby všichni pochopili, že to má nebo je veselé). Bohužel se stalo i to, že do krajského kola byla z českolipského okresu poslána dívka s přednesem vlastní básně – vzhledem k tomu, že v krajské porotě byl jedním členem zástupce zmíněného okresu, lze předpokládat, že se v budoucnu pořadatelé a hodnotitelé lépe seznámí s propozicemi a tato situace se již nebude opakovat.

Nicméně v průběhu celého dne převažovala vstoupění recitátorů zaujatých, pokoušejících se (s větším či menším úspěchem) o osobitý a adresný projev, autenticky přítomný přednes, takže se zdá (aniž bych to chtěla zakřiknout), že úroveň dětského přednesu v našem kraji má vzrůstající tendenci směřující k přirozenému autentickému projevu a osobní výpovědi. Lze jen doufat, že to není náhodný poryv... a že dětem, které postupily na letošní celostátní přehlídku, se podaří dobře se naladit a svitavskému publiku předat to, čím zaujaly na přehlídce krajské. Ať je pro ně setkání s ostatními dětmi republiky na národní přehlídce ve Svitavách příjemné a inspirativní.

Eliška Vobrůbová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

JABLONEC NAD NISOU, 8. – 9. 4. 2016

Jablonecké krajské kolo Dětské scény je vždy pestré a inspirativní, kvalitě mnohých inscenací pomáhá skutečnost, že některé části Libereckého kraje (ne všechny) mají svá předkola. Nejinak tomu bylo i letos. Objevilo se široké spektrum od dramatizací prozaických předloh přes čisté autorskou tvorbu až k dramatizaci dramatizace či dramatizaci pohybem. Od přístupu metodami dramatické výchovy přes dětské divadlo až k pokusu o interpretační divadlo. Tematicky pak od pohádek přes poezii, dětské současné příběhy až k fantazijským tématům. Objevily se jak soubory, resp. jejich vedoucí tradičně se účastníci, tak i zcela noví.

Lektorský sbor se rozhodl na Dětskou scénu 2016 **nominovat** Soubor **Bezejména ZUŠ Aloisina Výšina Liberec** s inscenací **Leni**, kterou volně na motivy knihy Zdeňky Bezděkové Říkali mi Leni upravil soubor pod vedením a v režii Miloslavy Čechlovské a Jarmily Šírlové. Vedoucí původně s tématem knihy pracovaly s mladšími dětmi metodou strukturovaného dramatu. Téma nicméně zaujalo děti starší, a tak došlo k této inscenaci. Nejprve byly zpracovávány „sny“, poté propojeny texty, které vybrali vedoucí, dále se pracovalo zejména přes improvizace souboru. Téma tak bylo objevné a zajímavé pro mnohem větší záběr dětí, než je pouze tento soubor. V českém světě dětského divadla se nabízí porovnání s ostroviskou inscenací, liberecká však vznikla zcela samostatně bez znalosti ostroviské, děti se předtím s knihou vůbec nesetkaly. Mimo chodem, vlastní knihu (nikoli příběh a divadlo) označila většina dětí za nepříliš kvalitní kýč.

Sama inscenace přináší silný divadelní zážitek. Soubor v ní akcentuje představy, sny, které jsou prezentovány většinou kolektivně, objevuje se podivný snový ‚danse macabre‘, střídající se se scénami reálnými. Divák má pocit běhu mezi klipy, ze kterých se mu skládá vlastní příběh. Volba Leni z mladší kategorie, než je celý soubor, se ukázala jako výborný nápad. Divák se tak na téma dívá nejen pohledem vlastním a souboru, ale i očima ještě mladšího dítěte, pro který

je okolní svět, dav, hmota neobjeveným, často nepřátelským prostředím, se kterým se musí vyrovnávat. Lidé se proměňují v loutky, ať již v „tanci“, nebo při hře s panenkami. Hudba nahrávek doprovázejících zejména sny, je programově kýčovitá. Mezi snem a realitou se např. pohybuje i scéna hledání kufru na půdě, kdy kufr „utíká“ před Lení, nechce se nechat nalézt.

Práci v inscenaci je však třeba zpřesnit, pracovat na slabém hlasu Lení, aby nevadil sdělnosti situací. Špatná slyšitelnost vadí i při „mluvení zády k divákům“ u jiných postav. Není dopracován vztah s novým učitelem, pro neznalého diváka je třeba i upřesnit ze začátku nezřetelnou dobu, kdy se příběh odehrává.

Do širšího výběru DS 2016 navrhl lektorský sbor inscenace tři: Soubor Šumák ZUŠ Turnov s Letem světem s Karkulkou (autor soubor, úprava a režie Romana Zemenová), Divadelníky z Vítkýře Jablonec nad Nisou s Tajemnou cestou (podle Gianni Rodariho, původní dramaturgie Miroslava Vydrová, tu zdramatizovala a upravila Alena Telenská, režie Alena Telenská) a **Taneční a pohybové studio Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou** s pohybovou dramaturgií na motivy knihy Martiny Drijverové Sís Kyselá (zdramatizovala Magdaléna Pupík Rellichová a děti, režie: Magdaléna Pupík Rellichová) pod názvem **Jak to bylo se Sísou...**

„Karkulka“ staví poměrně jasný model á la Cimrman, který spočívá ve fiktivním hledání Karkulky ve světě. Tento princip je kladem i záporom celé inscenace. Na jednu stranu nic neřeší, divák i soubor si užívá radost ze hry (fiktivních) příběhů, jak mohl Karkulku zpracovat ten který národ, těší se na nové nápady a prostředky, kterých bude použito, na druhou stranu dostane přesně to, co mu bylo nabídnuto. Nic víc. Výrazným kladem představení je přirozený a spontánní herecký projev dětí, zajímavé a humorné ztvárnění jednotlivých zemí z pohledu dětí. Soubor ve svém hledání připravil asi deset Karkulek, ze kterých vybral pro představení tři: Karkulku grónskou, čínskou a indickou. Inscenace si nehraje na řešení velkých témat. Jde o to si zablbnout a naplnit schéma: „vědecký“ úvod, modifikovaný příběh Karkulky v novém prostředí, nápady, nějaká společná akce na závěr. Zde divákovi chybí pouze návrat k původnímu „vědeckému“ rámci.

Z použitých materiálů a prostředků je cítit pozitivní ruka loutkáře, materiál i jeho animace však umožňuje mnohem více (zejména zvířata, drak, atd.). Problematické je nezdůvodněné míchání imaginárních a reálných rekvizit. Je třeba zapracovat i na vyváženosti, aby dílčí výstup (Hare Křišna) nepřebíhal vlastní příběh.

„Tajemná cesta“ přináší svět fantazie, do kterého proniká hluboká filozofie a obecná lidská témata očima dětí. Předloha nabízí dvě základní témata: odvahu vyrazit na neprobádanou cestu, i když veřejné mínění, konvence, klišé jsou proti tomu; a myšlenku, kterou

napsal sám autor, tedy že odměna přísluší jen tomu, kdo se na danou cestu vydá jako první. Soubor více akcentoval tu první možnost.

Vydal se cestou ztvárňování prostředí pomocí vlastních těl, tak vznikla v použití scénických prostředků velmi čistá a propracovaná inscenace. Pohyb byl kompaktně propojen s hudební složkou, nejsilnější je asi moment, kdy hrdinka dorazí na konec cesty, která nikam nevede, a kdy oproti předloze není pojmenována, co zde objeví. Vidíme scénu s tajemnými světýlky, která dává prostor fantazii a představivosti diváka, působí kouzelně a nabízí tematické přesahy do oblastí abstraktních hodnot apod. Chce to na ní však ještě pracovat, aby odpovídala i rytmu celé inscenace. Hrdinku postupně hraje několik děvčat, předávání role prostřednictvím převlékání sukýnky přímo na jevišti však nepůsobí dobře. Je potřeba i zpřesnit zapojení dětí do jednotlivých scénických prvků (vnitřní napětí, úkol, chtění) tak, aby pouze nesplňovaly svoji funkci v daném celku, ale byly naplněny významem (např. ukazatel – ukazuje směry, ale vlastně je nevidí, nezajímají ho...).

Do „Sisy“ se pustil zkušený taneční soubor, jemuž není cizí přirozený herecký projev ve spojení s taneční a pohybovou průpravou. Do notoricky známé předlohy o vztazích mezi klukem a holkou se pustil převážně pohybem, přesto základní téma přináší v čistě dívčím souboru problémy. Vedoucí souboru dobře vybrala jednotlivé dílčí scény, které nesledují lineární příběh, ale pouze některé jeho momenty včetně představ, dětské škorpení a uvědomování si hodnot včetně závěrečného sblížení se. Tím z realistického příběhu vznikla výrazně stylizovaná podoba, která souzněla s možnostmi souboru a přinášela nový neotřelý pohled.

Rozdíl kluci-holky řešil soubor kostýmem, výrazně barevnou sukni, jejímž přetočením o půlkruh vznikly namalované „kraťasy“. Dívky se však pochopitelně nepohybovaly pouze čelně k divákovi, ale i bokem, občas i zády do hlediště (kdy se původní holka vlastně neúmyslně proměnila v kluka a naopak). Pohyb byl sice odlišný, ne však tak výrazně, aby obě skupiny oddělil, proto byl celkový vjem na diváka spíše zmatečný. Scény, které od tance směřovaly spíše k pantomimické práci (zejména „lod“), prozrazovaly nepoučenost na daném poli a přes výraznou výtvarnou složku (nasvícení) nepůsobily dobře. Lépe působily scény nepopisné. Pěkně vypadala scéna „hon za myší“, kdy většina dívek tvořila nápadité překážky, které bylo třeba (v rámci tanečního projevu dívky-Jenika) překonávat. Důvod, proč poté došlo ke spřátelení Sisy a Jenika však již přeletěl jako téměř nepodstatný fakt, čímž zpochybnil vlastně důvod celého příběhu.

Z turnovské líhně přijel soubor **A/D hádátka ZUŠ Turnov** s dramaturgií několika povídek ze stejnojmenných knih Martiny Drijverové **Nezbedníci a Zlobilky** (dramaturgie Alena Tomášová, režie Alena Tomášová, Romana Zemenová). Povídky jsou přehrávány po pseudokonfliktu „nezbedníků“ a „zlobilek“. Sborový projev dětí působí roztahaně a kolovrátkově, má ještě velké rezervy. Přesto herectví působí uvolněně, přirozeně (někdy až do té míry, že není určeno divákům). Dobré je využití jednoduchých výtvarných prostředků a jejich proměna (krabice, skateboard) i pohybové-výtvarné nápady – želva, mixér, rentgen... Inscenace obsahuje přemíru zbytečných ilustrací (slovo i obraz), osvěžujícím způsobem působí použití refrénů, kterým jde soubor nad původní text („A zrovna šel kolem úplnou náhodou kouzelník.“).

Dramatický kroužek ZŠ 28. října Turnov přivezl dramaturgií pohádky Jana Wericha **Královna Koloběžka I.** (dramaturgie i režie Klára Šimicová). Soubor vsadil na přehrávání děje a rozehrávání některých situací kolektivně (včetně zpěvu) – příběh je tak ucelený a srozumitelný, přesto se „vynález koloběžky“ nějak vytratil. Kolektivní herectví je často mechanické, chybí vnitřní zaujetí, zbytečné opakování a ilustrování retarduje tempo představení. Některé výtvarné prostředky jsou nadbytečné, přesto se objevilo několik pěkných scén (sny krále – jeho dilema provedené černou a bílou látkou, svatba na koloběžkách, vrabec na prutu, atd.)

Bohužel se objevila i inscenace, která výrazně potlačovala dětskou přirozenost interpretů. **Dětský divadelní soubor Tyl Dolní Stakory** přijel s autorskou muzikálovou pohádkou režisérky Imany Müllerové **O vodnickém štěstí**. Kladem určité bylo, že soubor a jeho vedoucí mohli vidět ostatní inscenace a účastnit se diskusí, že si i mohli uvědomit kontext současné práce s dětmi a jeho metodiky. Soubor z malé obce se bohužel dostal do spárů organizátorů „talentovaných dětí“ a podobných zhůvěřilostí, je obdivován a chválen, a tak ztrácí pohled jak sám na sebe, tak i kolem sebe. Vlastní autorský text pohádky je slepencem nejrůznějších rádob pohádkových klišé, je

v silném vlivu špatné televizní kultury spojené s tradiční představou ochotnického divadla z období první republiky (no, přiznejme, leckde se tak hraje dodnes). Najdeme zde vše, co do tohoto „stylu“ patří: mrckování do diváků, naddimenzování výtvarné složky inscenace – kostýmy, paruky, líčení včetně vousů, malované kulisy nejrůznějšího stylu, ale i reálný orobinec, igelitové tašky, ze kterých rarášci sypou květiny, exponovaný hlasový projev některých aktérů až za hranici zdravých hlasivek, okázalost, estrádní charakter (včetně podivného ‚baletu‘), předscény paní před oponou včetně násilného zapojování diváků, nepřírozenost gestiky atd.

Přes evidentní pěveckou vybavenost děti zpívaly na playback, což se projevilo v absenci výrazu, texty na většinou vypůjčené melodii (výběr postrádal jakýkoli styl) využívaly nesmyslné rýmy na první dobrou, estrádní pohyb při zpěvu znásilňoval přirozené kvality pohybu.

Největším neštěstím této tvorby není ani tak nesmyslná nepoučená a zastaralá metodika, ale to, že ‚se to líbí‘, děti jsou označovány jako ‚talenty‘, je to ‚jako v televizi‘ atd. Doufáme, že se soubor probudí a jeho energie bude v budoucnosti napřena jiným směrem.

Soubor **ZŠ Aloisina Výšina, Bezejména 5.B Liberec** připravil dramaturgii stejnojmenné pohádky Václava Bártý z knihy *O zpěvavém království* a jiné muzikantské pohádky **O muzikantské duši** (dramaturgie Miloslava Čechlovská, režie Miloslava Čechlovská a Jarmila Šírková). Děti jsou na začátku tvorby, evidentně nebyly připraveny na prostor jeviště a hraní ‚pro diváky‘, proto vznikala řada problémů s mizanscénou (hlavní děj se odehrával téměř v šálách, nebo na horizontu a dominantní byly děti tvořící prostředí vody). Kladem bylo jednoduché a čisté kostýmování i využití kostýmů (modré peleríny) jako scénografických prvků, citlivá práce s hudební a zvukovou složkou, zejména povedená situace zpívajících dušiček – odkrývaných hrníčků. Dobré je i dopracování motivu z předlohy, kdy vodník má důvod, proč chytá lidi (u rybníka se nehuláká, nehádá, ruší ho házení žabek). Škoda, že vodník je pojatý příliš vnějškově (fajfka, fráček,...) a příliš forsíruje hlas. Působí tak méně přirozeně.

Vlastní dramaturgická poezie pí. Švarcové a Fr. Hrubína přinesl **Dramatický soubor ZŠ Kořenov** v inscenaci s názvem **Vítr pudivítr** (dramaturgie a režie Jiřina Mayová).

Kombinace čtyř starších chlapců a dvou malých děvčat je obdivuhodná, vyniká zejména přístup velkých kluků k dětské poezii. Práce s poezií je velmi citlivá a soustředěná, inscenace využívá jednoduché ale účelné výtvarné prostředky, Orffovy i další nástroje jsou na místě a zcela přirozenou součástí. Ve své ukázkovosti však někdy působily děti trochu „sešněrované“ a chyběla mezi nimi komunikace. Divák dokáže uvěřit, že děti fantazijní svět dětské poezie ještě znají, svoji představu ale ještě nedokážou předávat dál. Nahrazení poněkud toporného pohybu přirozeným s vědomými úkoly by v další práci mohlo inscenaci velmi pomoci.

O ztvárnění aktuálního tématu vztahů rodičů a dětí se pokusil **Dramatický kroužek DRKR ZŠ Liberecká Jablonec nad Nisou** v autorské inscenaci **To se dá přežít** (režie Petra Čermáková). Problémy se však (až na jednu ‚nespravedlnost‘) po scénickém zpracování ukázaly být pseudoproblémy (např. to, že matka neumí pracovat s počítačem, je pouze nešikovnost), které ovšem děti jako problémy

můžou chápat. Jednalo se spíše pouze o vyjmenování jistých jevů – vztahů rodičů a dospívajících bez uceleného vývoje. Jednotlivé příběhy byly záramovány skupinou dětí, které čtou ukradený deník – zde však oproti rolím v příbězích, kdy měly konkrétní úkoly, ať již jako děti, či jako dospělí, působily značně nepřirozeně.

Dalším autorským představením na přehlídce byl **Růžový obal** souboru **ZUŠ Železný Brod** (režie Milana Viliušinská). Soubor se pokusil zpracovat téma posuzování lidí podle zevnějšku místo jejich vnitřních kvalit, které se mohou projevit např. v krizové situaci. Situace dětí kdesi v přírodě při hledání pokladu však byla jen naznačená, jednání nebylo zdůvodněné, děti často neměly co dělat, hrálo víceméně několik sólistů, ostatní tvořili neurčitě ‚křoví‘. Chybělo jednoznačnější rozehrání krizové situace, kde hlavní hrdinka projeví svůj pravý charakter i názor ostatních na ‚růžovku‘. Zajímavé bylo vědomé zacházení s repeticí („Béďa říká...“, „Týno, dýchej!“), kultivovaný pohybový a hlasový projev, některé pasáže však působily zdoluhavě až rozpačité.

Výběr povídek Hectora Hugh Munro (Sakiho) z knihy *Léčba neklidem* zdramatizovala a v podání souboru **ZUŠ Turnov Bezeřského** připravila Romana Zemenová pod názvem **Odpolední čaj**. Inscenace působila hlavně atmosférou – výstižně zachytila britskou ‚čajovou‘ společnost, nudící se prázdninové hosty, českou představu o suchém anglickém humoru. Výrazná byla pečlivá herecká práce s tvorbou charakterů i výborná mluva dětských představitelů. Práce s tempem celé inscenace by však vyžadovala výraznější proměny. Švy mezi povídkami přes tmou rozdělovaly inscenaci do samostatných výstupů. Kladem je ti to, že se skupina dětí dostala k přečtení literatury, kterou normálně vůbec nečte.

Kámoš Drámoš ZUŠ Turnov se představil v autorské inscenaci **Neváhej a leť** (režie Alena Tomášová, Romana Zemenová). Stále se navracující téma manipulace, tentokrát prostřednictvím televizní soutěže, show s názvem ‚Neváhej a leť‘, která přináší jako výhru cestu do minulosti, a čitelný vztah dětí k němu bylo a je velmi aktuální. Inscenace vykazovala autenticitu hereckého ztvárnění jednotlivých postav i nápaditě a kreativně ztvárněný fantazijní svět jednotlivých prostředí, ze kterých se již ‚cestující časem‘ nevrací. Show však musí pokračovat. Problémem inscenace je nedostatečná stavba a rytmus celku a ne vždy zřetelné pointování jednotlivých situací, s tím pak související nastavovaný konec; nebyl jasný ani vztah mezi moderátorem a majitelem show. Velmi kvalitní a zajímavé bylo funkční použití výtvarných prostředků (barevné punčocháče) a scénický pohyb.

Lektorský sbor přehlídky: Karel Tomas, Michaela Homolová, Kateřina Schwarzová, Zuzana Richterová, Tereza Jonová

Karel Tomas, Miša Homolová

Fotografie: Ivo Mičkal

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

HRADEC KRÁLOVÉ, DIVADLO JESLIČKY JOSEFA TEJKLA, 25.–28. DUBNA 2016

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky Josefa Tejkla (ZUŠ Střezina, Hradec Králové). Předcházela mu kola školní s účastí 2609 recitátorů, okresních kol se účastnilo 411 a krajského kola 77 soutěžících.

Viděno optikou čísel – skvělé, ale musím se přiznat, že i úroveň soutěžících jednotlivých kategorií v regionálním kole nás příjemně překvapila.

Měla jsem možnost vidět všechny soutěžící již v okresních kolech a zároveň jsem mohla porovnat, jak a kterým směrem se vystoupení v plynoucím čase posunuje.

Obecně je možné pro všechny kategorie konstatovat: největší záluďností je dramaturgie, dramaturgie, dramaturgie – 1. výběr přiměřený věku, 2. výběr umožňující ztotožnění se, 3. výběr umožňující osobitou interpretaci.

V tom našem královéhradeckém kraji se dá vystopovat řada „recitačních škol“, kde osobnost a přístup pedagoga jsou nezeměnitelné. Pochopitelně, že prim v tomto hrají ZUŠky – jednak možnostmi danými v ŠVP, ale i možnostmi prezentace žáků na veřejnosti a tím i v jisté míře „ostřílení a otrkáni se“. Mezi pedagogy ZUŠ s trvalými úspěchy patří Jarka Holasová (ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř) – zajímavá dramaturgicky, snažící se o hledání nových výrazových prostředků s technicky dobře vybavenými žáky, Ivana Tejklová (ZUŠ Rychnov nad Kněžnou) – objevná dramaturgyně, Romana Hlubučková (ZUŠ Chlumec nad Cidlinou) – vedoucí především mladší děti k radostnému a spontánnímu projevu, Jiřina Krtičková (ZUŠ Třebechovice a nově i ZUŠ Střezina) – vedoucí technicky „připravené“ děti k osobitému sdělení, Petra Výtvarová-Krausová (ZUŠ Náchod) – využívající hereckých prostředků ke sdělení výborně technicky vybavených dětí. Kolegy (Josefa Jana Kopeckého, Jaroslava Pokorného) a kolegyně (Moniku Janákovou, Terezu Vodochodskou, Jarmilu Polehňovou, Jolanu Brannyovou) ze ZUŠ Střezina zde hodnotit nechci, možnost k prezentaci naší práce máme mnoho v pravidelných programech Divadla Jesličky, zároveň si programy navzájem hodnotíme a o výkonech diskutujeme a navzájem si pomáháme (a tak se každoročně naši žáci dostávají na celostátní přehlídku dětských recitátorů do Svitav).

Mám však upřímnou radost, že u Nás jsou i velmi silné a úspěšné líhne recitátorů vně ZUŠek. V okrese Rychnov nad Kněžnou je jednou takovou již desítky let Černíkovická, s bývalou paní ředitelkou ZŠ, nyní na penzi, Janou Hovorkovou. Skromná, tichá s citem pro rozvíjení dětské fantazie, vede své žáčky (mezi nimi jsou i vlastní vnoučátka) k hravému, přesnému sdělení, které je vždy podtrženo i výbornou technickou úrovní. Ve stejném okrese je již řadu let nepřehlédnutelná práce Jiřího Macouna ze základní školy v Rokytnici v Orlických horách. Jiří mi připadá jako novodobý zapadlý vlastenec, snaží se ve své škole vést děti k literatuře, vozí je do divadel a divadlo s nimi i hraje navzdory nepochopení a odmítání ze strany vedení školy. Má výborný „čuch“ na texty, nebojí se kontroverzních témat, jde mu především o to, aby jeho žáci sdělovali, za sdělením si stáli a dokázali se obhájit. Ne náhodou si pro práci na textech vybírá děti z problémových rodin, děti hyperaktivní a děti s poruchami učení.

V okrese Jičín je již řadu let takovou osobitou líhni Studio Šrámkova domu v Sobotce s Ladou Bechyňovou v čele. Lada má báječný smysl pro humor a umí ho nevtíravě předávat i svým svěřencům. Zároveň má i velký smysl pro detail. Její recitátoři předstupují vždy s přesně vystavěným textem a využívají velkou škálu vyjadřovacích prostředků.

Trutnovský okres má dvě výrazné pedagogické osobnosti. Jarmilu Schubertovou (učí na ZŠ v Trutnově a Žacléři) a Ivu Peliškovou (ZŠ Schulzovy sady, Dvůr Králové nad Labem). První z nich je výbornou dramaturgyní, s citem pro detail. Za prací paní Peliškové je vždy vidět osobnost recitátora, schopnost nechat vyniknout sdělení a ještě ho podpořit technikou.

V Náchodě se pro změnu setkáváme s rodinnými „klany“ recitátorů. Jedním z nich byla děvčata Rainova (3 sestry) z Broumova, které po sedmnáct let připravoval jejich otec a vozil je na Dětské scény a později i na Wolkrův Prostějov. Mezi současné rodiny patří Lorencovi a Pacákovi, obojí z Hoříček. Mirku Lorencovou i Hynka Pacáka znám od druhé třídy ZŠ, jsou to spolužáci a dobří kamarádi (nyní pouštějí devátou třídu). V jejich vystoupeních šlo vždy o sdělení na prvním místě. Oba mají smysl pro humor, oba vždy vědí, co chtějí sdělit a působí nesmírně autenticky.

I v Hradci Králové máme výrazné pedagogické osobnosti, které se krom všech školních povinností zabývají dětskou recitací. Jednou z nich je Iva Doležalová ze ZŠ Milady Horákové. Pracuje především s dětmi na prvním stupni. Má cit pro text a osobnost dětského recitátora. Vede děti k správné výslovnosti, logické výstavbě textů, ctí autora a zároveň nechá vyniknout osobitost dítěte. Další je Jana Srpková ze ZŠ Libčany, která je i hlavní organizátorkou recitační a slovesné soutěže mikroregionu Urbanická brázda – Libčanská básnička, které se každoročně účastní kolem 80 soutěžících a má za sebou již pět ročníků. Jana je odchovankyní Jeslíček a snaží se vést své žáky (především druhého stupně) k autentické výpovědi.

Za sebe mám vždy velkou radost, když se my, pedagogové, sejdeme a prostřednictvím našich žáků konfrontujeme svou práci.

V tom našem regionu už řadu let necítím rivalitu, ale naopak vstřícnost, zvědavost a přejícnost při nahlížení „pod pokličky“. A je to moc a moc fajn!

První kategorie

Nejmladších recitátorů bylo celkem 20. Jejich výkony posuzovali Josef Jan Kopecký, Karel Pešek a Jana Portyková.

Čestné uznání získali Kateřina Badová (Martina Drijverová: Sisa Kyselá), Eliška Ryšková (František Hrubín: O nezvedených kůzlotech), Jiří Hovorka (Hana Doskočilová: Oříšek),

Tobiáš Přivratský (Miloš Kratochvíl: O botě a tkaničce), Eliška Nigrínová (Ester Stará: O nečesaných vláskách), Jeroným Němec (David Dvořák + Kašpárek v rohlíku: Anděl), Adéla Hoňková (Hana Doskočilová: Krtek)

Druhá kategorie

I ve druhé kategorii se představilo celkem 20 dětí. V porotě usedli Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný a Jana Portyková.

Čestné uznání si odnesli Gabriela Kahounová (Vladimír Jiránek: Bob a Bobek), Nicol Plachetková (Jiří Žáček – Ušaté torpédo), Radka Rollová, (A. Lindgrenová – Pipi dlouhá punčocha), Adam Kokrda (Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka), Karolína Marková (Astrid Lindgrenová: Pipi Dlouhá punčocha) a Aglaja Krausová (Nela Fialová: Fikus).

Na celostátní přehlídce Dětská scéna postupují Natálie Paříková a Markéta Dítětová.

Natálie Paříková z Dvora Králové nad Labem se představila textem Martiny Drijverové **Sisa Kyselá**. Recitátorka dokázala velmi dobře navázat kontakt s publikem. Logicky velmi dobře svůj text vystavěla, cílevědomě pracovala s pauzou a tempem. Vytvořila potřebné napětí a funkčně charakterizovala postavy bez hereckých prostředků.

Markéta Dítětová z Náchoda uvedla text Miloše Kratochvíla **Pachatelé dobrých skutků**. Rychle navázala kontakt s hledištěm a poutavě předala příběh. Text vyl dobře vystavěn a nesl jasné sdělení. Markétin celkový projev byl kultivovaný a výslovnost precizní.

Třetí kategorie

Dvacet recitátorů vystoupilo i ve třetí kategorii. Sledovali je okem porotce Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný a Jana Portyková.

Čestné uznání: Denisa Zounarová (Jiří Suchý: Neobyčejný příběh, I. A. Krylov: Včela a mouchy), Anežka Říčařová (Jacques Prevert: Podívaná, Olga Landová: Javorový sirup), Aneta Chaloupková (Jindřiška Černíková: Jak to chodí u nás doma, Jiří Žáček: O vráně, lišce a syru), Matěj Neumann (Pavel Žiška: O chystaném rozhovoru s rakem, Daniela Fischerová: O dobrou a zlu), Jakub Syrovátka (Daniela Fischerová: Budeš povýšen, E. Frynta: Podzim), Alžběta Teperová (Jaroslav Seifert: Kytička fialek, Astrid Lindgrenová: Emilovy skopičiny).

Do Svitav na celostátní přehlídku postoupili Pavlína Tichá a Jan Kosejk

Pavlína Tichá ze ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři text Shela Silversteina **Únos** dokázala přednést s patřičným napětím a gradací, s příběhem se ztotožnila a dokázala jej dobře vypointovat. Zdařilejší byl ale úryvek z textu **Puntičkáři** Miloše Kratochvíla. Dobře ho vystavěla, projevila v něm cit pro pauzu, napětí a gradaci a výborně jej vypointovala. Její projev byl celkově velmi kultivovaný.

Jan Kosejk je ze stejné ZUŠ jako Pavlína. U obou svých textů podal vyrovnaný výkon. Ukázal, že je skvělým vypravěčem s osobitým projevem. Vědomě zacházel s pauzou i tempem, budoval napětí a pointoval příběh. V textu M. Macourka **Dědeček Josef** prokázal schopnost nadhledu a ironie. Z hlediska dramaturgie byl pozitivně přijat jeho druhý text **Jak v Kocourkově stavěli kašnu** Ondřeje Sekory. Výborně v něm rozvinul charakteristiku postav s přihlídnutím ke gradaci a pointě.

Čtvrtá kategorie

Také zde vystoupilo dvacet recitátorů. Lektory byli Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný a Monika Janáková.

Čestné uznání: Anna Tauchmanová (Emanuel Frynta: Jelikož a Tudíž, Ivan Kraus: Má rodina a jiná zemětřesení), Karolína Novotná (Viliam Klimáček: Zločin v šatníku, Josef Kainar: Pes), Miroslava Lo-

rencová (Robert Fulgum: Ach jo, aneb některé postřehy z obou stran ledničky, Michal Viewegh: Báječná léta pod psa), Veronika Faitová (Victor Hugo: Vzpomínka na noc ze čtvrtého, Simon Bret : Prevítem snadno a rychle), Ondřej Vlachý (Ondřej Vlachý: Intermezzo, Autor neznámý: Jak jsem byl slepice), Alžběta Skořepová (Jan Werich: Trest, Ernst Jandl: Óda na N).

Do celostátního kola postoupily Kateřina Černá a Anna Macková.

Kateřina Černá ze ZŠ Rokytnice v Orlických horách uvedla objevné texty: Celja Stojka - **Vzpomínky** a Stephen Chbosky - **Ten, kdo stojí v koutě**. Zdařilejší byl přednes textu *Ten, kdo stojí v koutě*. Recitátorka velmi vhodně zvolila výrazové prostředky a vědomě směřovala k interpretaci. Zaujala barevností svého hlasu a osobitostí sdělení. Textu *Vzpomínky* na ni byl možná příliš náročný, i když se s textem ztotožnila a ctěla autora.

Anna Macková ze ZUŠ Střezina Hradec Králové přednesla texty L. Aškenázyho **Rozhovor o smrti** a E. Frynty **Podzim**. V Rozhovoru o smrti vybudovala dialog s jasnou charakteristikou postav a s tématem se ztotožnila. Její projev byl osobitý, vědomě pracovala s pauzou a dynamikou. Celkově vyšel lépe. V básni *Podzim* dobře pracovala s veršem a projevila smysl pro humor, nadsázku a pointu. Vědomě pracovala s temporytmem

Jana Portyková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

HRADEC KRÁLOVÉ, 16. – 17. 4. 2016

Tohle spojení loutkářské a dětské divadelní přehlídky se stává už tradicí, protože v Královéhradeckém kraji je řada dětských loutkářských souborů, které usilují o postup na Loutkářskou Chrudim i Dětskou scénu. A skvělé zázemí našla tato přehlídka před několika lety v Divadle Drak, kde jsou k dispozici výborní a vstřícní technici a kde může být pro děti připraven program v Labyrintu v době, kdy si jejich vedoucí povídají s lektorským sborem. Ten zůstal v téměř stejném složení jako vloni, protože se velmi osvědčil: Nina Malíková, Anna Hrnečková, Jakub Hulák, Tomáš Jarkovský a Kamil Bělohávek (chyběl jen Petr Hašek, který měl povinnosti jinde). Letošní přehlídka proběhla ve dnech 16.–17. dubna a viděli jsme celkem 17 představení, z toho 5 se snažilo o postup na LCH (ty v tomto článku vynechám), 4 na obě přehlídky a 8 jen na DS.

Začnu inscenacemi, které směřovaly k Loutkářskou Chrudim i Dětskou scénu. Soubor **Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř**, nastudoval v úpravě a režii Jarky Holasové pohádku K. J. Erbena **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**. Pro tuto klasickou pohádku si soubor sám vyrobil loutky a ty jsou opravdu půvabné i funkční. Hraje se částečně marionetami na drátě (krásný je například král, který se pohybuje současně s křeslem, v kterém sedí) a částečně manekýny (D+Š+B) a je například krásné, jak se Dlouhý natáhne, až přesahuje portál marionetového jeviště a vůbec vidíme řadu funkčních výtvarných vtipů, například když při putování prince sledujeme jen pohyb vahadla loutky. Putování je pěkné, ale pak trochu chybí gradace při hlídání zakleté princezny, protože nalezení princezny se neodehrává většinou

před námi, sledovat můžeme jen vypítí moře Širokým. Temporytmus retarduje také časté spouštění opony (například při přivedení a odvedení princezny čarodějem). Z dramaturgického hlediska jsme také postrádali v úvodu obvyklý motiv, kdy král upozorní prince, když ho pošle prohlédnout obrazy princezen, že na zakrytý obraz se nesmí podívat, takže nebylo jasné, jak princ ví, že jde o zakletou princeznu a rozhodne se ji vysvobodit. A figura čaroděje se nám jevila poněkud nedohraná. V inscenaci jsou i písničky, k nimž si soubor napsal texty (hudba Miloš Dvořáček) a zpívá je za doprovodu tahací harmoniky a kytary. I přes uvedené připomínky jde rozhodně o inscenaci zajímavou a hodnotnou (a jak soubor známe, bude na ní určitě podle připomínek ještě dále pracovat), a lektorský sbor udělil souboru cenu za kolektivní herecký výbor a inscenaci doporučil na LCH i DS.

Soubor **Blechy Jaroměř** zahrál Čapkovo **Povídání o pejskovi a kočičce** (dramatizace, režie, scénografie a loutky Jana Dvořáčková). Hráli v obvyklé scéně (uprostřed na stole, dva postranní „domečky“ využity v podstatě nebyly) hadrovými loutkami kočičky a pejska. Nejvíce byla dodělaná první pohádka o mytí podlahy, i když tam některé konkrétní věci chyběly (špinavá podlaha, pěna u huby pejska když sežere mýdlo...), a určitě by celku prospělo, kdyby se soustředili především na tuto jednu pohádku, protože pak už nebyly další pohádky moc udělané. V představení, které jsme viděli, nejlépe zafungovalo, když se něco pokazilo: například když kočičce upadl košíček s myšmi a pejsek jí ho nepodal, ale přeskočil.

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec n. C. se představil s kolektivní inscenací podle známých pohádek **Jak princ hledal princeznu** (režie Romana Hlubučková). Děti v tomto souboru jsou začínající a vystupují spolu prvně, ale to na výsledné inscenaci není vůbec znát. Je vidět, že to děti baví, působí uvolněně, spolupracují a na svůj věk mluví dobře i za postavy, které představují. Dozvěděli jsme se, že všechno vzniklo tak, že si děti hrály a že si také předtím hrály s vařečkami a to je inspirovalo k tomu, že si samy vyrobily vařečkové loutky,

s nimiž hrají. A stejně hraním si vznikla na motivy známých pohádek i tato inscenace. Děti si na scénu kromě loutek přinesou také barevné polštářky a s nimi, stejně jako pomocí svých těl a uskupení vytvářejí terén cesty (skály i moře) pro putování prince za princeznami. A polštářky se v závěru zúročí i tím, že princ konečně nachází opravdovou princeznu, která se nemůže vyspat na hrášku. Použité motivy se tak účelně spojí. V inscenaci také výborně pracují se zkratkou a celek má odpovídající temporytmus. Lektorský sbor udělil souboru cenu za autorské zpracování pohádkových motivů a **doporučil inscenaci na LCH i DS.**

Zip, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou nastudoval pověst v úpravě V. Horyny **Jan za chřta dán** K této pověsti se Romana Hlubučková po delší době vrátila v práci s dětmi už potřetí (vždy s jinou skupinou), což je pochopitelné vzhledem k tomu, že jde o pověst týkající se místa, kde žijí a to jistě děti zajímá. Hrají marionetami (autor Štěpán Vávra) ve scéně, kterou si soubor vyrobil z papírových lísek a krabic a malováním a je rozhodně nápaditá a práce s touto scénou funguje výborně. Také loutky ovládají dovedně a hezkým, byť nechtěným zpestřením bylo zvláštní pokulhávání loutky Ondřeje, které vzniklo jejím špatným navázáním. A zdařilá byla například hned úvodní scéna, kdy chrt odtahuje Jana od dívky, protože nechce, aby se měli rádi. Nebo také scéna honu na jelena. Působivá a loutkářsky dobře vyhraná byla scéna (či spíše etuda) zdolávání terénu dívkou a Ondřejem před Moreninou slují, ve které vězní Jana. Příběh předávají děti srozumitelně a s chutí, i když ne vždy je každá akce přesně čitelná a ne vždy dotažené motivace postav a vztahů (například vztah otce a dcery). Ale i přes všechny připomínky jsme rozhodně viděli příjemné a zábavné představení a lektorský sbor udělil souboru cenu za výtvarné řešení inscenace a doporučil ji na LCH.

A teď už k inscenacím, které se snažily pouze o postup na DS. A dostávám se tak k další pověsti Václava Horyny **Býd a Žov**, kterou na přehlídku přivezla **HeŠ (Herecká Školička), ZUŠ Nový Bydžov** a týká se založení města, takže není divu, že to děti zajímá. Ale bohužel je příběh pro divadlo zpracován dost nedramaticky, není zde žádný konflikt a chybí zde jakýkoliv děj a motiv, o kterém by šlo hrát. Je to jen jednotvárné putování, v němž se jen těžko orientujeme. Také stínohra (hlavy dětí za plátnem) nepřináší nic navíc.

Dramatický kroužek ZŠ Železnická Jičín vycházel z předlohy Pavla Šruta v inscenaci **Malý John a Krvavý koleno** (Prcek Tom a Dlouhán Tom a jiné velice americké pohádky. Carmen 1993) v dramatisaci a režii Richarda Koníře a Pavla Horáka. Lektorský sbor ocenil, že si přizpůsobili literární předlohu, aby to vyhovovalo dětskému souboru: vynechali dospělé postavy a zachovali sourozence. Zatímco u Šruta je John osmý, zde je až desátý, aby se zapojilo více dětí. Byla oceňována výstavba situací nevyhýbající se akcím, práce se zvukem a rozfázování, i promyšlené vybudování příběhu. Jen u Krvavého kolena jsme si kladli otázku, co to je: Je to příběh z jiného světa? Nebo je to jen hra, kterou chtějí sourozenci chlapce postrašit? Ale v každém případě děti výborně zpívaly písničky, které rozhodně byly obohacením celku. Hlavní problém byl ale s rámcem (staví se v něm do kontrastu americké pohádky s českými), který sám o sobě má sice

vtip, ale působí poněkud násilně a didakticky. Ale i tady prý bylo důvodem zapojení všech dětí. Jenže problémem bylo i to, že některé děti z rámce v okamžiku, kdy slezly s jeviště a zůstávaly po stranách pod ním, vypadávaly ze hry a tvářily se neúčastně (ale dozvěděli jsme se od pedagogů, že když se vejdou na jeviště a mohou tam být po celou dobu, tak ve hře zůstávají). I přes uvedené připomínky udělil lektorský sbor souboru cenu za interpretaci literární předlohy a **doporučil inscenaci na DS.**

Studio Šrámkova domu Sobotka přivezlo na přehlídku dvě inscenace. Nejdříve jsme viděli představení **Slabikář pirátům nikdy nechybí**, kterou podle knihy Václava Čtvrťky (Podivuhodné vyprávění piráta Kolíska) zdramatizovala a režírovala Lada Blažejová. Ale celek působí poněkud didakticky a jako agitka, aby se děti věnovaly četbě, a rámec, který k tomu v inscenaci vymysleli (otec v tomto směru sekýruje své syny), tuto didaktičnost ještě potvrzuje. Z počátku jsou děti přirozené, když v úvodní scéně hrají karty, ale to se pak vytrácí a působí poněkud řízeně a také jsme trochu tápali v tom, co je realita a co sen. A také není šťastná dohra, kdy se chlapec probouzí ze snu, protože to už byl v podstatě druhý konec po scéně, kdy velryba všechny ostatní spolykala. Druhá skupina ze Sobotky se představila se svou první autorskou inscenací nazvanou **Smrt na plátně**, v níž si hráli s tématem stříbrného plátna a pokusili se o zkratkovité provedení třech filmů – černobílé němé grotesky „Za pět minut láska“, westernu „Tenkrát na východě“ a hororu „Sobooth story“. Nejlépe se vydařila groteska, ale další žánry nejsou vystiženy přesně a zůstávají zde rezervy. Poněkud křečovitě působí také rámec, v němž spolu hovoří hvězdy filmového plátna o tom, zda jsou či nejsou nesmrtelné, a co způsobují nové technologie. Je to rozhodně zajímavý pokus, který ale zůstal nedotažený.

Soubor **Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek** připravil inscenaci **O rybáři a staré botě aneb Malá recyklační komedie**, kterou podle předlohy Jiřího Žáčka upravila Eva Kaprálová a režírovala spolu s Martinou Holmanovou. Děti nacházejí na pískovišti hromadu odpadu a v ní si pak nacházejí věci pro hraní pohádky. Tato Žáčkova předloha ale není bohužel dobrá a není moc o čem hrát, protože se příběh a jeho smysl poněkud vytrácí a to pak vede na jevišti k určitému stereotypu. A děti jsou přitom rozhodně šikovné (především dívky, které hrají rybářku a botu), ale bylo by třeba jim vymyslet divadelní situace.

Dále jsme ještě viděli tři inscenace připravené Jiřinou Krtičkovou. Nejdříve soubor **Klokán** (1. a 2. ročník LDO) **ZUŠ Střezina, Hradec Králové** a jeho představení **Šimon chce být krotitelem** (autorem předlohy je Robin Král, úprava Jiřina). Na scéně jsou židle, které pak děti používají jako scénické prostředky a s chutí skandují a deklamují básničky a je vidět, že je to baví. A dobré je i to, že každé z dětí se někdy dostane ke slovu a má na chvíli „hlavní roli“. **3. ročník LDO ZUŠ Střezina** pak připravil **Živočichopis** podle předlohy Miloše Macourka. Pracují s bílou látkou, která se v úvodu stává tabulí při výkladu učitelky biologie a pak už se s jeho pomocí ztvárňují jednotlivá zvířata a jejich příběhy – u některých pointy vycházejí hezky (například u motýla), jinde méně, ale i tady je vidět, že to děti baví. I když sestavení textů je víceméně nahodilé (podobně jako u Šimona) a najednou to prostě přestane. Se souborem **Utržení ze řetězu** 1.–3. ročník **LDO ZUŠ, Třebachovice pod Orebem** připravila Jiřina Macourková **Dračí hlavu**. Po úvodní honičce (kdy asi chtějí ukázat, že co se škádlivá, rádo se mívá) se oblékají do obuščí se zelenou látkou – do dvou vždy několik dívek, do jedné několik kluků (všichni mají také zelené kšiltovky) a stávají se dvěma dračicemi (v původní předloze je jen jedna) a drakem a dochází k pokusům o námluvy, ale protože jedna hlava draka se ženit nechce, tak všechno ztroskotá. S kruhy moc nepracovali, takže všechno je víceméně popisné, ale občas se nějaký nápad vynoří. V každém případě jde u inscenací připravených Jiřinou shrnout, že jsou děti uvolněné a tvar je připraven tak, aby jim to umožnil.

Tak jsme i letos velmi nabitou přehlídku přežili a bylo to tradičně velmi příjemné a inspirativní setkání. A rozhodně se sluší poděkovat také Studiu Q 10, které působí při divadle Drak a které se v Klubu Divadla Drak staralo o bar, abychom hladem ani žízni nezhyznuli. A nezhyznuli jsme!

Alena Exnarová
Fotografie: Jan Slaviček

PARDUBICKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

DŮM HUDBY V PARDUBICÍCH

4. A 5., 12. A 13. 4. 2016

Již několik let mám tu čest být členkou lektorského sboru krajské přehlídky dětských recitátorů v Pardubicích. Jsem tomu ráda, tak jako v minulých letech, i letos, ji považuji za nejlepší mezi recitačními dětskými, alespoň mezi těmi, které jsem v letošním jaru navštívila. A to po všech stránkách, po organizační i přednesové. Pořádá ji Krajská knihovna v Pardubicích a dům dětí a mládeže BETA Pardubice.

Začínajícím pořadatelům (nebo toužícím po změně) se pokusím pro inspiraci vyličít, jak přehlídka v Pardubicích probíhá: každá kategorie se koná v jiný den, ale schéma je každý den stejné (prezence, hlasová rozcvička, přehlídka recitátorů – u vyšších kategorií 1. i 2. kolo, hudební vystoupení žáků ZUŠ nebo konzervatoře, okénko poroty – s přednesem vystoupí jeden člen poroty, vyhodnocení a rozborový seminář – každý lektor samostatně, recitátoři mohou obejít všechny, dle svého rozhodnutí). Končí se odpoledne, někdy až kolem čtvrté hodiny, ale nevzpomínám si, že by někdo odcházel předčasně. Po příjezdu je pro všechny účastníky připraveno malé pohoštění, čaj, káva. Ranní mluvní „rozhýbačku“ s dětmi provádí členka poroty, takže když jdou děti recitovat, už někoho z lektorů znají. Hlavní organizátorka Hana Cihlová řídí a uvádí celou přehlídku, mluví uklidňujícím hlasem, pro každého má povzbuzující poznámku. Protože je místnost malá (osvětlená denním světlem), všichni sedí pospolu a pohromadě, vzniká sounáležitost – dětí, dospělých i lektorů. Pro malé recitující děti je připraven nenápadný stupínek. Letos se II.kategorie z provozních důvodů musela konat v jiném, mnohem větším, sále. Ale kupodivu i tam se přenesla atmosféra, příznivá pro recitační přehlídku. Vždy než začne recitovat první soutěžící z příslušné přehlídkové kategorie, vystoupí „předskokan“ z kategorie jiné, takže první recitátor nevystupuje první. Lektorům se přednášené texty předkládají až před vystoupením – buď je pořadatelka obdrží předem, nebo si je děti přinesou přímo na přehlídku. Nikde jinde jsem se s touto praxí nesešla. Dalo by se možná předpokládat, že předávání listů zdržuje, ale ten pocit jsem opravdu neměla. Pro porotce, který je zvyklý si texty dříve prostudovat, tím zřejmě vzniká problém – ale nikoho takového jsem v Pardubicích nepoznala. Téměř každý, nejen recitátor, je obdáván sladkostí, většinou pardubickým perníkem. Postupující a další oceněné děti obdrží finančně náročné ceny, většinou knížky. Před vyhodnocením lektorský sbor seznámí celé fórum s hledisky oceňování, pak již hovoří každý lektor zvlášť přímo s konkrétními recitátory a jejich pedagogy. S rozmyslem vytvořené složení lektorských skupinek vytvořilo, alespoň pro mne, velmi pestrá názorová mozaika, přičemž ani jednou nedošlo k rozcházejícím se třeenicím. Paní Cihlová zve do lektorské trojice i profesionální herce, letos se zúčastnil i dramaturg. Bývala jsem dříve k této volbě skeptická, ne vždy mívají umělci, zejména herci, z profesionálních divadel cit pro dětský přednes, dle mého mínění oceňují zejména předvádějící se jedince apod., ale ti, kteří přišli na pardubickou přehlídku, specifiku dětské recitace porozuměli.

Celková přednesová úroveň přehlídky se jevila jako vynikající. Jakoby všichni, kdož do Pardubic jezdí, se chtěli Haně Cihlové odvděčit za vynikající mnohaletou péči, dokázat světu, že citlivá organizace recitační přehlídky, připravovaná s láskou a pochopením, musí mít zákonitě i výsledky po stránce odborné.

První kategorie

Lektory této kategorie byli Jana Trojanová, Ema Zámečnicková a Milan Němec. Téměř všech 22 dětí přednášelo s nadšenou spontaneitou, kterou u malých očekáváme, ale ne vždy se s ní setkáváme.

Vystupující předávali své texty sdělně, většinou bez obvyklých manýr tohoto věku. Jen někdy si zřejmě text se svým pedagogem patřičně neprozkoumali a pak nebyli schopni plně vytěžit to, co do něho autor vložil, to se týkalo zejména výstavby. O dobré úrovni nejmladších svědčí i množství oceněných výkonů.

Diplom obdrželi Viktor Teichmann – J. Žáček: Ruce, nohy a břicho, Vítek Weinlich – J. Kahoun: Povídky rybička, Hana Sychrová – J. Žáček: Já a moje žížaly, Oto Sládek – R.Gosciny: Mikulášovy patálie, Lojzicka, Dominik Hošek – J.Kiney: Deník malého poseroutky, Natálie Vojáčková – J. Karafiát: Broučci.

Čestné uznání získali Adéla Vacková – M. Černík: O ztraceném koťátku, David Kosař – I. Březinová: Pod psa a pro kočku, Johana Nováková – M. Černík: Čert a Káča, Aleš Trnečka – Radek Malý: Týden, Ondřej Šebek – M. Kratochvíl: Na koupališti.

Druhá kategorie

Tentokrát naslouchali Jana Trojanová, Ema Zámečnicková a Zdeněk Janál. Druhá kategorie zaujala nejen pestrá dramaturgií,

většina dětí přednášela velmi uvěřitelně, přijala text za svůj. Stávalo se též, že některé texty, které bychom pro přednes nedoporučili, přednášeč obohatil o svůj osobní vklad a představivost. Pouze čtyři recitátoři z 21 se ocitli mimo pozitivní zájem lektorů a zřejmě i publika. Seznamu textů v této kategorii lze snad jen vytknout nedostatek poetických textů, převládaly prozaické humorné povídky.

Na celostátní přehlídku postoupili Mariana Mahelová a Petr Zelinka.

Mariana Šmahelová se představila textem Jiřího Holuba **Jak jsme jeli do divadla** z knihy Jak se zbavit Mstivý Soni. Mariana

dokáže živě a přehledně vyprávět, svoji představu o postavách a situacích dokázala sdělit. Její projev byl přirozený a osobitý. Bylo jí ale také doporučeno dopracovat celkovou výstavbu vyprávění, zejména se zaměřit na situaci „na jevišti“ a závěr.

Petr Zelinka přednesl úryvek z knihy Karla Poláčka **Bylo nás pět**. Převedel vyrovnaný vyprávěcí výkon. Zaujal zejména svým citem pro jazyk autora, byl přirozený a sdělný.

Jako náhradnice byla doporučena (v případě neúčasti postupujícího) **Lucie Fabiánová** s textem Francesca Simonová **Lumpární darebáka Davida**. Její projev je osobitý a přirozený, dokáže výborně vést dialogy postav a dobře vykresluje postavy, má smysl pro humor a situaci. Tím vším společně dokázala nepříliš kvalitní text povýšit.

Čestné uznání si odvezly Valerie Krpčiarová (E. Papoušková: Červené krajkové) a Tereza Gregarová (H. Lamková: Jak se Škubánek vyklubal).

Třetí kategorie

Lektory byli Jana Trojanová, Ema Zámečnicková a Zdeněk Janál. Všichni účastníci, vystupující, diváci i lektori odcházeli s velmi příjemným pocitem. Recitátorů bylo méně, pouze 14, ale většina si vybrala zajímavé texty, krom tradičních i novinky. Celková úroveň byla opravdu vysoká a zcela vyrovnaná, zejména v prvním kole, v druhém kole již tak vyrovnaně nepůsobila. Diváci dětem věřili, děti jistě rozuměly svým textům a na jejich přednes se zjevně těšily, uměly je vypravovat přirozeně a se sdělností.

Na celostátní přehlídce Dětská scéna postoupili Nikola Šmahel a Jakub Koreček.

Nikola Šmahel přednesl text E. Frynty **Beran** a J. Holuba **Jak jsme uspořádali TOUR DE PŠTROS**. V textu Beran se recitátor potkáni se stylem autora, zejména s humorem. Navázal výborný kontakt s publikem. Jeho přednes směřoval ke sdělení, byl dobře vystavěný a hravý. Dobře pracoval také refrénem. U druhého textu prokázal smysl pro humor až grotesku, jednotlivé situace byly vtipné a dobře vystavěné. V kontextu přehlídky zazněl však tento text vedle jiných poněkud tématicky hluše.

Jakub Koreček se představil texty J. Čapka **O klukovi, který se tuze bál doktora**, a M. Kratochvíla **Počítání do čtyř**. Jakub zapůsobil příjemně v obou svých vystoupeních. Dokázal si texty rozdělit, zpřehlednit a vystavět. Bylo jasné, že jim rozumí po svém, svoje téma sdělil hravě a poutavě. Upozornil na sebe razantním projevem, osobitým sdělením a promyšleným „kostýmem“.

Jako náhradnice byla doporučena **Karolína Syrová** s texty Daisy Mrázkové **Hloupý lev** a S. Silversteina **Skládací muž**. Jedná se o poučenou, zkušenou a přemýšlivou recitátorku. Vybrala si kvalitní, různé texty, odlišné tématicky i žánrově. Předvedla hravý, přirozený přednes. U textu **Hloupý lev** by měla dořešit v závěrečném dialogu pojmenování a určení postav a najít prostředky i pro tématické sdělení. I v případě textu **Skládací muž** je třeba nalézt více obraznosti při vyjmenovávání přídavných jmen při popisu.

Další ocenění získala Eva Dobrovolná za přednes textů A. Lingrenové **Děti z Bullerbynu** a I. M. Jirouse **Ptala se Františky Marta**.

Čestné uznání si odvezly Anna Vymětalová (A. Vostrá **Zvědavý listonoš**, M. Macourek: **Želva**)

A Natálie Venclová (J. Werich **Lakomá Barka**, úryvek a P. Nikl **Pohádka o abecedním pořádku**).

Čtvrtá kategorie

Výkony recitátorů sledovali Jana Trojanová, Ema Zámečnicková a Josef Vrána. Vystoupení 18 nejstarších se stalo vyvrcholením pardubické přehlídky. V malém sálku Domu hudby to vřelo, nadšení publika dosahovalo maxima. Recitátoři se výkony v dobrém smyslu trumfovali, jeden skvělý výkon stíhal druhý. Před nerozhodnutím a dlouhým rokováním zachránilo lektory druhé kolo, i když i po jeho absolvování byl výběr pro postup náročný. Snad měli šťastnou ruku. Na základě této zkušenosti jsem doporučila radě pro Wolkrův Prostějov (přehlídka recitátorů po absolvování ZŠ) připravit v rámci WP okénko nejlepších recitátorů ze IV. kategorie, 8. a 9. tříd, výběr provést na základě doporučení lektorských sborů z krajských přehlídek dětských.

Na celostátní přehlídce postupují Adam Wenlich a Mariana Matějčiková.

Adam Weinlich recitoval texty E. Frynty **Bidlo** a D. Mrázkové **Kámen a chlapec**. Je to vypravěč vybavený kvalitním hlasovým fondem. Dokázal vyjádřit jak komickou, tak i filosoficko-lyrickou stránku textu. Oba texty dobře vystavěl, tematicky pojmenoval, sdělil a proměnil ve vlastní osobnostní tématickou výpověď.

Mariana Matějčiková uvedla texty T. Špidlíka **O smrčku, který zpíval** a P. Nikla **Pohádka o velikosti**. Své texty zpracovala osobitě, vystavěla je s porozuměním, předala myšlenku a a svým projevem je povýšila. Technicky je dobře vybavena, dokázala navodit nenásilný kontakt s publikem a překvapila překvapujícím nadhledem.

Případnými náhradníky se stali hned tři recitátoři, M. Busta, N. Finsterlová a J. Mauer.

Michal Busta se představil texty K. Legátové **Drak** a F. Šrámka **Raport**. Odvážně si vybral dva žánrově a tematicky velmi odlišné texty. Ztotožnil se s tématy textu, a to i v případě náročného **Raportu**. Dobře navázal kontakt s publikem, zvládl mluvní prostředky i sebe sama.

Natálie Finsterlová přednesla texty O. D. Westa **Moucha a pavouk** a S. Leacocka **Pověšen za vlas**. Je zkušenou vypravěčkou, zvládla i použití bubínku a kostýmu. Měla by se ještě zaměřit na gradaci jednotlivých částí i celku.

Jakub Maurer recitoval texty B. de Minjona **Zkáza filharmonického orchestru** a L. Aškenazyho **Pravda**. Naprosto se ztotožnil s tématy žánrově odlišných textů a jeho projev byl přirozený a uvěřitelný, bez zbytečného poučování a patosu (**Pravda**). Druhý uvedený text by měl ještě lépe gradovat, využít temporytmus a výrazněji předat hru slov obsažených v textu.

Další ocenění získali N. Papcunová, (F. Nepil **Soužení**, H. Brunel **Jamamba**), Marcela Coufalová (B. Grögerová **Logický text molekuly**, J. Werich: **Lev a notes**) a Ema Kašparová (J. Giono: **Muž, který sázel stromy**, J. Suchý: **Mravenec**).

Čestné uznání si odvezli Šimon Gondek (J. Hašek **Na Lipnici**, P. Nikl **Jelenovití**), Barbora Brodníčková (A. de Saint-Exupéry, úryvek z **Malého prince**, M. Eben **O balonu**), Jakub Cvrček (P. Bichsel: **Pán, který měl paměť**, J. Thurber: **Vlk za dveřmi**), Anna Ševčíková (S. Michalov **Liška a bobr**, F. Nepil **Ruce**)

Ema Zámečnicková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK, 15.–17. 4. 2016

Svitavský dýchánek je krajská přehlídka dětského a loutkového divadla. Letos se hrálo 13 představení od pátku do neděle (15. – 17. 4.) v Divadle Trám a ve svitavské Fabrice, kde měli soubory a porota ve složení Ema Zámečnicková, Luděk Richter, Michal Drtina a Eva Davidová příjemné zázemí. Jedinečným doplňkovým programem, zakončujícím přehlídku, bylo sedm navazujících představení projektu Putování s Janem Ámosem.

Inscenace přehlídky by se daly rozdělit do tří skupin: divadlo hrané dětmi, loutkové divadlo hrané dětmi a loutkové divadlo hrané dospělými.

Zástupcem první skupiny - divadlo hrané dětmi - byla tradičně činoherně pojatá moderní a trochu překombinovaná pohádka s názvem **Zrádné kouzlo** autorky a režisérky souboru **ZJEV Jevíčko** Lucie Pilařové. Klukovskou činohrou s písněmi byla **Loupežnická** souboru

Krutopřísňáci z Jevíčka podle pohádky K. Čapka (vedoucí Zdeňka Selingerová) – zde se diskutovala problematika zobrazování vztahů postav jednáním v situacích a (oproti loňskému vystoupení na Dýchánku) chybějící spontánnost či přirozenost vystupujících ve vztahu k textu. **Kriminálka Divadelního kroužku DDM z Heřmanova Městce** (vedoucí Andrea Martinková) chtěla divákům nabídnout spolupráci na vyřešení detektivní zápletky, leč nastolená forma ani činoherní ztvárnění obtížného žánru kýžené reakce diváků nevyvolaly.

Více na kolektivního vypravěče než na činoherní pojetí se spoléhaly inscenace **Pohádka o zemičce Zvoničce** i **Kudy chodí malý lev**. Interpret první z nich, **Dramaťáček z Heřmanova Městce** (vedoucí Kateřina Vacková), pracoval se scénářem M. Slavíka (dramatizace pohádky Kočka a čert J. Joyce). Děti ze souboru byly oceněny za jevištní přirozenost v inscenaci.

Soubor **Benešácci** (čtyřiatdvacet třetáků z Pardubic) ztvárnil příběh z knihy H. Doskočilové **Kudy chodí malý lev** po roční práci s tématem v projektu „muzikofiletiky“. Jak ale ten vnitřní zážitek dětí přetavit do sdělení na jevišti? Velmi křehké, intimně ztvárněné, působivé obrazy někdy bohužel postrádaly gradaci a pointu. Vedoucí souboru Martina Hezká byla porotou oceněna za uplatnění pohybové průpravy dětí v inscenaci.

S inscenovanou poezií vystoupily tři dětské soubory: Veselé zrcadlo z Ústí nad Orlicí, Recitační trio z Prachovic a Dramaťáček z Chrudimi. **Zvířátka a loupežníci** zůstali v podání **Dramaťáčku z Chrudimi** (vedoucí Renata Klečková) odrecitovanou básní F. Hrubína bez vztahů a situací rozehraných v prostoru. Kolektiv dětí **Recitačního tria při ZŠ v Prachovicích** získal ocenění za jevištní přirozenost v inscenaci **Třesky plesky** (šlo o koláž textů J. Žáčka a J. Weinbergera); v diskusi s vedoucí Eliškou Ptáčníkovou se hledá tematické sdělení pásma, určitý spojovací prvek. Soubor **Veselé zrcadlo** (vedoucí Lenka Janyšová) získal cenu za tvořivou práci s autentickým tématem v inscenaci **Láskotoč** (včetně doporučení do širšího výběru na celostátní Dětskou scénu). Soubor přirovnává milostné vzplanutí k jízdě na kolotoči a rozehrává ji na jevišti, což je funkční a sdělnou metaforou k básni J. Kainara **Řetěz lásky věčné**. V diskusi o inscenaci padají otázky především na její pointu: proč se z kolotoče lásky nedá vystoupit?

K druhému typu inscenací (loutkové divadlo hrané dětmi) řadím **Zlatou rybku** souboru **Ploutvičky** a **To víte, Afrika** souboru **EsTeNaToMaj ze Žamberka**. Zatímco Zlatá rybka byla úplně první loutkářskou inscenací třetáků z **Velkých Opatovic** (dokázali prostřednictvím stínůhry v krabicích pohádku odvyprávět a odnesli si ocenění za soustředěný projev), žamberečtí prokázali, že na poli loutkohry jsou zkušenými divadelníky. Otevřeně komunikovali s diváky, věrohodně ztvárňovali postavy prostřednictvím loutek, s citem pro

múzičnost předváděli situace ze života pralesních zvířat. V diskusi o inscenaci šlo o otázku adresáta a žánru a o přímočarost tematické linky příběhu, v němž není díky dějovým odbočkám úplně jasné, co je ústředním sdělením. Soubor vedený Olgou Strnadovou ze ZUŠ v Žamberku získal cenu s **přímým postupem na celostátní Dětskou scénu a Loutkářskou Chrudim**.

Třetím typem inscenací na této přehlídce bylo loutkové divadlo hrané dospělými: byla to tři žánrově i tematicky totálně odlišná představení. Loutková inscenace **Košní Jošta** coby bakalářský projekt tří studentů dramatické výchovy (soubor **MaFFin z Brna**) získala čestné uznání za snahu o uchopení aktuálního brněnského tématu. Charakterizovala ji především hravost, energie, nadsázka a lokální zakotvenost. Problematickým, tedy pro diváka nejasným, byl při diskusi shledán konec, vyústění inscenace.

Rodinná, hudebně-výtvarně-loutková inscenace **Soumrak světů** souboru **NANOdivadlo** (Matěj a Karel Šefrnovi) s palčivými (osobními i společenskými) otázkami o smyslu lidského bytí a konání byla oceněna za pokus o zpracování aktuálního tématu a získala doporučení do širšího výběru na celostátní Loutkářskou Chrudim. Pohádka určená dětským divákům, **Na řadě je Šípková**, souboru **Čmukaři** (Turnov) vyvolala hodně dramaturgických otázek (výstava, tematická linie pohádky, růst napětí), které se dostávaly do vztahu k momentálnímu naladění, energii a souhře herců při konkrétním představení.

Zvláštní cena poroty byla udělena dětem z Dramatické školičky Svitavy (vedení Jana Mandlová) za osobité uvádění představení Svitavského dýchánku 2016.

Eva Davidová

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

TŘEBÍČ, 13. 4. 2016

Letošní přehlídka se konala v Turistickém a informačním středisku – Národní dům, kde bylo pro recitátory rozhodně příjemnější komorní prostředí než v „haluzně“ hlediště a jeviště divadla Pasáz, kde se přehlídky konaly v minulých letech. Organizačně byla samotná přehlídka již tradičně vzorně organizačně zajištěná, především díky paní ředitelce Pavlíčkové a jejího týmu z pořádajícího trebičského DDM, za přispění pracovníků kulturního střediska.

V malém sále místního kulturního domu se sešla 1. a 2. věková kategorie. Celkem se představilo 19 dětí. U nejmladších recitátorů převládala výběr textů adekvátní jejich věku. Stát uvolněně na jevišti, zaujmout publikum a technicky zřetelně odvyprávět prózu či verše, děti většinou zvládly hezky. S vnitřním obsahem, pochopením „o čem vyprávím“ nebo „co vyprávím“ téměř všichni ještě bojovali... tak jako s trémou.

Dva malí chlapi Tomáš Huml (Kratochvíl: Létání), Eliáš Cejpek (Černík: Jak si štěňátko chtělo hrát) si odnesli čestná uznání. Diplom Stanislav Muhlfait (Čapek: O pyšné noční košilce) a Pavla Vampolová (Frynta: Ančičky)

Ve druhé kategorii jsme slyšeli 10 mladých talentovaných recitátorů, bohužel velmi málo kvalitních, zajímavých a dobře vybraných textů. Pokud nerozumím tomu, co chci „sdělit“, nemohu být pravdivý a přirozený. Letos se v 2. kategorii prostě neurodilo.

Čestné uznání si odnesli Tomáš Málek (Poláček: Bylo nás pět), Nikola Drápalíková (Krylov: Kvarteto). **Na celostátní přehlídku** byl vyslán na zkušenou jeden reprezentant kraje Vysočina **Kryštof Janků** (Kastnerová: **Byla jednou jedna babička**)

Radka Blatná

Ve III. kategorii se lektorskému sboru představily čtyři recitátorky a šest recitátorů, ve IV. pak osm přednášečů, z toho polovina chlapců.

Účast mladých recitátorů – chlapců byla vesměs velice příjemná, říká se, že když recitují kluci, není to proto, že se chtějí ukázat a zalíbit, ale že jim jde o věc. To se potvrdilo i v Třebíči a kluci byli víc než rovnocennými partnery zúčastněných recitátorek.

Celková úroveň obou kategorií nebyla sice oslňující, ale v obou se objevily velice zajímavé textové předlohy, které interpreti tu více tu méně dokázali sdělit. Ne vždy se podařilo jednotlivým recitátorům sdělit srozumitelně nejen obsah, téma, ale i vlastní názor, proč si právě konkrétní předlohu vybrali, pomineme-li některé porušení výslovnostních norem, respektování verše na straně jedné a „trhání“ myšlenek a smyslu sdělení. Nešvarem se v poslední době stává neúcta k překladatelům jednotlivých básní, které bohužel, recitátoři většinou neuvádějí. Ve III. kategorii zaujali a byli oceněni Dominik Pulgr, Alois Stavárek a Stanislav Zacha. Na celostátní přehlídce postoupil **Jan Prosecký** s texty Jiřího Koláře **Slaneček** a Michala Bystrova **Svůj**. Obě předlohy byly recitátorem interpretovány se zaujetím a porozuměním, i když bohužel včetně opakujících se drobných prohrěšků. V prvním interpretovaném textu se nepodařilo sdělit vtip a lehkost příběhu, Bystrova básně byla pro posluchače výraznější a v tématu sdělnější. Druhou postupující byla **Simona Topinková** s texty Jacquesa Préverta **Jak namalovat podobiznu ptáka** a Branka Čopíče **Zpřeházená povídka**. Prévertův text byl interpretován bez výrazných prohrěšků proti respektování verše. Místy se přesto nepodařilo spojit myšlenku autora do jednoho celku, ve snaze dodržet verš. Je škoda, že Zpřeházená povídka byla sice zvládnuta paměťově, ale interpretka zatím neumožnila posluchači „vychutnat“ si absurditu textu, především kvůli rychlosti sdělení.

Ve IV. kategorii byli oceněni Michal Pazderka a Eliška Kereľová. Do celostátního kola postoupil **Karel Šebela** s texty Ericha Marii Remargua **Na západní frontě klid** a Jiřího Koláře **Mezi tupci**. Problémem prvního textu bylo časté nepřirozené členění vět, čímž celý projev postrádal potřebné napětí, které skýtá předloha. U Kolářovy básně se ne vždy podařilo dodržet verš a zároveň i celek myšlenky, včetně závěru básně. Na Dětskou scénu postoupila také **Jaroslava Straková** s texty Roberta Fulghuma **Všechno, co potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce** a biblickým **Žalmem 139** (Davidův žalm). Především ve druhé polovině Fulghumova textu se přednášečce podařilo vystihnout a sdělit atmosféru předlohy včetně závěrečné pointy. V první části předlohy, zřejmě vlivem nervozity, interpretka zbytečně členila věty, zvýrazňovala některá slova. Davidův žalm byl v dramaturgické skladbě celé recitační přehlídky výjimečný. Interprete se podařilo po svém sdělit myšlenky žalmu a zároveň i svůj názor a „pohled“ na tento text.

Jiří Pokorný

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TŘEBÍČ, 14. DUBNA 2016

Přehlídka dětského divadla pro kraj Vysočina se tentokrát vešla do jediného dopoledne. Její úroveň byla ale potěšující, každé z pěti odehraných představení mělo své kvality a dokázalo oslovit publikum.

O efektní úvod se postaral soubor **Herky z Moravských Budějovic** s výpravou „ságo“ nazvanou **Orbis unum**. Soubor si inscenaci připravil pod vedením svých starších členů, zřejmě i z toho pramenily zjevné zanícení a koncentrace všech hráčů. Svou roli ovšem jistě sehrál i zvolený „filmový jazyk“ – celý příběh je řadou výtvarně a pohybově vypjatých obrazů podbarvených patetickou filmovou hudbou. Tato poetika nakonec soubor nejvíc zrazuje, příběh přejímá klišé hollywoodských fantasy filmů a utápí se v obecnosti vnitřně vyprázdněných velkých gest. Problémem je také občasná kontaminace symbolického znakového jazyka popisnou posunčinnou při práci s imaginární rekvizitou.

Pevné režijní vedení je patrné v inscenaci **Tři dávné příběhy** souboru **Áčko ze ZŠ Týnská, Třebíč** (ved. Jaromíra Kratochvilová), podle textů Hany Doskočilové z knihy Diogenés v sudu. Děti ale zároveň mají chuť sdělovat a vstup do akcí s velkou energií i dobrou technickou výbavou (až na občasné náznaky deklamací narušujících

logické členění textu). Otázkou je funkčnost zvolených kostýmů a rekvizit (barevné šátky a klobouky), které jsou využité v dílčích situacích, ale jako znakový systém příliš nekorespondují s tematikou inscenace.

Zejména svou spontánností a bezprostředností zaujalo představení **Slon a mravenec** souboru **Hadřík ze ZŠ Havlíčkova, Jihlava** (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková). Dobře zvolená předloha Daisy Mrázkové nabídla dětem silné a aktuální téma vzájemné tolerance i příležitost k rozehrání drobných situací. Ústřední trojice protagonistů (veverka, slon a mravenec) zpravidla jen otevře situaci krátkým dialogem, akci pak rozehrává početný chór. Inscenaci by prospěl pevnější řád, zejména pokud jde o aranžmá jevištních akcí a mizanscén, ale i výstavby a pointování jednotlivých situací. V některých případech by také stálo za to hledat další nápady a zbavit akce občasných popisností.

V inscenaci **Pamětihodnosti kocourkovské** vyšel soubor **Tousty z housek ze ZUŠ Jihlava** pod vedení Martina Koláře ze tří epizod z knihy Ondřeje Sekory **Kronika města Kocourkova**, přetvořil je ovšem ve vlastní příběh o stavbě sochy na kocourkovské návsi. V příběhu se rozehrávají situace spojené s vyměňováním středu města a s koncipováním podoby zamýšlené sochy. V představení je patrná snaha o stylizovaný projev typových postav karikujících kocourkovské občany, ne vždy se to ale dětem daří zvládnout. Kostýmy se pohybují na škále od jednoduchého znaku (klobouk) až po zbytečné popisnosti (vycpané břicho), stejně tak projev dětí se pohybuje od úsporného znakového jednání až po křečovitou šarži a exhibici. Inscenace jistě dětem nabídla zajímavý úkol, zdá se ale, že poněkud přecenila jejich současné možnosti.

Nádherné úterý čili Slečna Brambůrková chodí po světě souboru **Struhadlo z DDM Pelhřimov** (ved. Jitka Vachková) nabídlo velmi čistý a v dobrém slova smyslu jednoduchý tvar založený na jemně rozehrávaném vyprávění. Hlavním a vlastně jediným výraznějším úskalím inscenace se zdá být samotná předloha, která svým lyrickým charakterem neposkytuje moc příležitosti k dramatickému jednání. S tím souvisí i fakt, že ústředními postavami jsou personifikované Úterý a babička, která v souladu s předlohou pouze sedí, vypráví a naslouchá.

Lektorský sbor ve složení Jana Procházková, Jiří Pokorný, Jaroslav Dejl a Jakub Hulák ocenil soubor **Herky** za jevištní zpracování autorského námětu v inscenaci **Orbis unum**, ocenění za výběr a zpracování kocourkovských situací získal soubor **Tousty z housek** za **Pamětihodnosti kocourkovské**, soubor **Struhadlo** byl oceněn za přesvědčivé jevištní zpracování lyrického textu Daisy Mrázkové v inscenaci **Nádherné úterý**. Inscenace **Tři dávné příběhy trebičského Áčka** a **Slon a mravenec** souboru **Hadřík z Jihlavy** byly doporučeny do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna.

Jakub Hulák

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

DĚTSKÁ SCÉNA V LABYRINTU, 21. 4. – 22. 4. 2016

Letošní krajské kolo recitační přehlídky jednotlivců se tradičně konalo ve Studiu dramatické výchovy Labyrint v Brně – Bohunicích, které je jedním z pracovišť SVČ Lužánky, ve dnech 21. 4. a 22. 4. 2016. Na přípravě se společně s pracovníky Labyrintu podíleli studenti 4. ročníku ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU pod vedením Mirka Jindry, kteří připravili doprovodný program, byli průvodci přednášečů a v neposlední řadě zajišťovali harmonický průběh celé přehlídky. Během přestávek mezi jednotlivými bloky měli studenti pro recitátory (přijelo jich k nám z celého kraje 56) nachystané různé aktivity, ať už výtvarné či literární. Děti měly možnost hlasovat pro vítěze své kategorie (Cena diváka) a také napsat vzkaz jednotlivým přednášečům.

Zahajovacím prvkem obou dnů byla krátká scénka o tom, co dokáže tréma. Nutno dodat, že studenti tímto vystoupením všechny diváky velmi pobavili. Následovaly tradiční rozcvičky, které recitátory uvolnily a připravily na jejich výstup. V lektorském sboru letos zasedli: Petra Rychecká, Ivana Valešová, Michal Mančík, Stanislav Zajíček, Marie Brabencová a Ema Zámečníková.

Úroveň recitátorů byla jako každý rok velmi různorodá a bohužel oproti minulým ročníkům slabší. Z tohoto důvodu lektorský sbor neposlal do Svitav nikoho z přednášečů **3. kategorie**.

Zajímavé byly diskuse lektorů s doprovodem recitátorů. Diskutovalo se o výběru textů, průběhu přípravy na přehlídku a také o úskalích či radostech dětského přednesu. Nutno podotknout, že o diskuse byl velký zájem a z mého pohledu byly velmi přínosné jak pro lektory, tak i pro pedagogy dětí či jejich rodiče.

Diskuse recitujících dětí vedli studenti a jejich cílem bylo podnítit recitátory ke vzájemné zpětné vazbě, diskutovat o smyslu přednesu a také motivovat k další práci. S dětmi z 0., 1. a 2. kategorie studenti diskutovali především o obsahu a pochopení přednášených textů, starší děti se zabývaly výběrem textů, výrazovými prostředky a zásadami přednesu. V této části diskuse se ukázalo, že někteří recitátoři ve 3. a 4. kategorii jsou již schopni i kritické sebereflexe.

Lektorský sbor vyslal **na celostátní přehlídku z 2. kategorie Elen Skříčkovou** (L. N. Tolstoj, **Koťátko**), která vzhledem ke svému věku velmi vhodně zvolila text a dokázala ho výrazně interpretovat. Dalšími postupujícími byli recitátoři ze **4. kategorie. Tomáš Gut** (kramářská píseň **Pustý les**, J. Seifert, **A sbohem**) prokázal dobré technické schopnosti interpretace a porotu zaujal především dramaticky vystavěným přednesem a dále **Viktorie Martínková** (P. Novotný, **Vemte to za mně**, S. Kinsellová, **Audrey se vrací**), která zvládá velmi dobře techniku přednesu a to jak v poezii, tak i v próze.

-Pro všechny účastníky, jak doufám, byla přehlídka inspirací pro další práci s poezií i prózou.

Emilie Machálková (organizátorka přehlídky)

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

LABYRINT, BRNO, 23. 4. 2016

Letošní setkání dětských divadel v Brně se velmi vydařilo po všech stránkách. Tato věta zazněla nejen ze strany organizátorů a lektorů, nejen z řad dětských členů a vedoucích souborů a nejen v závěrečné euforii opravdu náročného maratónu deseti představení. Opakuji si ji i nyní, s měsíčním odstupem. Aniž musím dlouze studovat poznámky, všechna představení a debaty k nim si vybavuji a vzpomínky jsou to příjemné. Tento fakt je dalším potvrzením obsahu úvodní věty, který jsem nucena rozšířit o konstatování, že se zadařilo jak po stránce organizační, tak i po té divadelní, i co se týká dramaturgické pestrosti a inspirativnosti nalezených prostředků, to vše umocněno výpovědní hodnotou některých inscenací. A pokud se rozhodnu srovnávat s loňskou přehlídkou, které jsem se též zúčastnila, ta letošní vítězí s obrovským náskokem. Přesto, že se odehrála na stejném místě, se stejnými pořadateli a částečně i zúčastněnými soubory. Jak to, že se tak stalo? Pokusím se nalézt důvody, pro sebe, pro brněnské, pro možné příští pořadatele krajských přehlídek Dětské scény.

Stránka organizační

Sálek Labyrintu je, dle mého mínění a zkušeností, ideální pro pořádání akcí podobného charakteru. Není velký ani malý, úprava jeviště i hlediště je variabilní, určitě vítaná je možnost absolutního zatemnění a použití světelného parku, ovšem nejvíc je nutno ocenit ochotu místních vyjít všem vstříc. Všechna představení se konala v jedné místnosti, některá působila technicky náročně, přesto se povedlo obdivuhodně dodržet časový plán. Pocit, že vše klapě, jak má, vždy přispěje klidu zejména vedoucích a členů souborů. Štáb pořadatelů fungoval opravdu znamenitě, každý jeho člen, ať už byl profesionálním zaměstnancem Lužánek nebo ochotným pomahačem, znal a skvěle plnil své úkoly. Ať už šlo o přípravu již zmíněného technického zabezpečení, o domácí vynikající stravování v klubu, nebo o dětské diskusní kluby a o rozborové semináře lektorského

sboru s vedoucími. Ve výsledku se přehlídka odehrávala v pohodové, empatické a tvůrčí atmosféře.

Dramaturgická pestrost, inspirativnost nalezených prostředků a výpovědní hodnota

Z předvýběrů vzešlo 10 inscenací, v Brně se sešlo 8 režisérů (počet se neshoduje proto, protože vedoucí souborů Kačka Šteidllová a Vít Trávníčková přivezly projekty dva). S takovým barevným spektrem témat, námětů a přístupů či postupů jsem se již dlouho nepotkala. Každá inscenace se vyznačovala alespoň částečnou hodnotou, o žádné z nich se nedalo tvrdit, že by na přehlídce mohla chybět.

Autorskou tvorbu, vznikající zřejmě při výuce LDO ZUŠ a zabývající se otázkami života v dnešní společnosti, zastupovaly projekty s názvy **You, generace (doporučení na DS)**, **Diagnóza: teenager a Jak přežít v hororu**. Všechny tři zapůsobily svojí výpovědní hodnotou, opravdovostí a uvěřitelnými postoji členů souborů. Všechny tři se však více či méně vyznačovaly i problémy, které někdy při kolektivní souborové tvorbě nastanou - jistě nejednotnosti ve volbě výrazových prostředků a v dramaturgické roztržistosti. Nejlépe z tří výše uvedených autorských inscenací vyšla první, zabývající se pohledem členů souboru na život se světem sociálních sítí, poslední ze jmenovaných vyvolala až kontroverzní názory, na mě působila příliš rozvolněně, skoro až jako performance. S autorským projektem vystoupil i místní soubor, legendární **Pírko**, pod názvem **Kabaret Peříčko**. Na rozdíl od tří již uvedených, inscenátoři zcela rezignovali na výpověď k současnosti, zaměřili se na pohrávání si s divadelními prostředky starobylého kabaretu, ty propojili vymyšleným „srdceryvným“ příběhem.

Z klasických literárních děl Astrid Lindgrenové vzešly inscenace **Děti z Bítýšky** (Děti z Bullerbynu) a **Mio, můj Mio**. Neuvěřitelně hravě, spontánně a uvěřitelně zapůsobila mladší děvčata z Bítýšky (soubor **Young Prkno**, Diplom za výtvarnou čistotu a energii dětí na jevišti), příjemný dojem narušovaly jen nesourodě a zbytečně působící vstupy spisovatelky Astrid. Druhý soubor, částečně totožný s You, generace, se potýkal s náročnou dramaturgií složitě předlohy.

Ryze loutkářské soubory zastupoval Spolek loutek **Loutkino** se svým **Dobrodružstvím pavouka Čendy**. Představení bylo milé a použití loutek jistě funkční, vklad dětských aktérů však byl nevelký, většinou se jednalo o tvorbu vedoucího souboru.

Vysoce jsem ocenila vystoupení jediného souboru = 1. třídy, ze **ZŠ z Rousínova**. Představeníčko se jmenovalo **Písmena (doporučení na DS)**, myslím, že je vzorovou a velmi inspirativní ukázkou hravého přístupu učitelky k učení abecedy.

Zkušená vedoucí, Vít Trávníčková, vsadila letos na klasiku. Se svými žáky přivezla výborné představení na motivy básně Jiřího Suchého **Strašlivý příběh o Juliáně a Severýnovi (doporučení na DS)** a **Štědrý den** K. J. Erbena. Obě vystoupení se vyznačovala dobrou vybaveností, spontaneitou, přirozeností účinkujících, lépe však zapůsobila báseň coby kramářská píseň Suchého.

V lektorském sboru jsem se sešla s Pavlem Skálou a Monikou Jelínkovou. Byla to skvělá spolupráce, děkuji jim a samozřejmě i všem, kdo se na přípravě přehlídky v Labyrintu podíleli. Byla příjemná.

Ema Zámečníková

OLOMOUCKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

DĚTSKÁ SCÉNA OLMOUC, 1. 4. 2016

V pátek 1. dubna 2016 proběhlo v prostorách ZUŠ „Žerotín“ v Olomouci krajské kolo recitační přehlídky Dětská scéna 2016 s postupem na národní přehlídku ve Svitavách. Tento „svátek poezie i prózy“ organizoval Dům dětí a mládeže v Olomouci spolu se Základní uměleckou školou „Žerotín“ v Olomouci, na akci se podílelo i Drama-centrum Olomouc. Přehlídka probíhala v uvolněné, přátelské, tvůrčí

atmosféře, ve čtyřech věkových kategoriích se sešlo více než 80 dětí z různých koutů Olomouckého kraje.

Nejmenší recitátoři z **I. kategorie** měli tradičně nejpočetnější publikum. Většinu doprovázeli jejich učitelé, některé ale přijeli podpořit i rodiče, babičky, dědečkové či sourozenci. A tak byl pro vystoupení I. kategorie vyhrazen komorní sál ZUŠ. Po úvodní rozehrávce a seznamovací hodině s lektorkami Martinou Kolářovou a Magdalénou Strejčkovou se dvaadvacítka recitátorů představila se svými texty. Ty byly vesměs dobře vybrány tak, aby vycházely vstříc jejich možnostem. Objevily se texty Miloše Kratochvíla, Mileny Lukešové, Michala Černíka, Jana Skácela, Shela Silversteina, Emanuela Frynty a dalších (např. Jiřího Žáčka, který byl tentokrát zastoupen méně než jindy). Mladší děti si vybíraly převážně kratší básničky, starší třetáci i drobnější prózy. Lektorky, ke kterým se záhy přidala Alena Palarčíková, která se ráno věnovala organizačním záležitostem okolo přehlídky, ocenily nakonec desítku nejlepších. Lektorský sbor zaujala více než polovina soutěžících dětí – někdo svou osobitostí, jiný výběrem textu, další hezkým hlasem či výrazným hlasovým projevem. Sem tam někoho malinko víc rozhodila tréma, bylo poznat, že některé děti méně fixují, což je ale v tomto věku běžné. Výjimečné výkony s ohledem na věk podal **Martin Lužik ze ZŠ Mikulovice** a **Adéla Vavříčková ze ZUŠ Prostějov**. Martin se představil s dlouhým textem F. Nepila „Barýk a ježek“. Bavil sebe i publikum, perfektně přenesl na diváky svoje představy, jeho výkon měl humor i nadhled. Adéla si rovněž vybrala dost dlouhý úryvek z prózy, tentokrát od Daisy Mrázkové. I ona si s textem doslova pohrála a upoutala publikum.

Dvaadvacet recitátorů – převážně děvčat – z **II. kategorie** se sešlo v koncertním sále ZUŠ. Již v úvodní dílně, určené mladým recitátorům a vedené dvojicí lektorů Janou Turčanovou a Tomem Doležalem, byly odkryty při hlasových cvičeních u některých recitátorů i vážnější vady řeči. V dalších projevech se pak zvláště u chlapců projevila přílišná hyperaktivita, která se však při jejich sólových vystupích promítla kupodivu do pozitivní dynamiky interpretovaných textů. I to můžeme obecně přiřadit k příznivým výchovně vzdělávacím efektům recitační tvorby s dětmi. U děvčat se ve třech případech objevily texty literárních deníků, jejich kvalita však nebyla valná, takže ani velmi slušný recitační výkon jim nemohl přinést kýženou přidanou hodnotu, která by je povýšila nad průměr. V úvodu uvedenou dvojici lektorů doplnila do tria Zuzana Nováková, která ráno plnila své povinnosti jakožto spoluorganizátorka přehlídky, a pak již mohlo dojít k tolik očekávané nominaci na celostátní přehlídku: nominováni byly výkony **Klary Sedlačkové** ze ZUŠ Mohelnice (M. Viewegh „**Nejlepší tatínek na světě**“) a **Pavliny Pitnerové** ze ZŠ a MŠ Prostějov (E. Stará „**O nečištěných zoubcích**“). V obou případech se recitátorkám podařilo vystihnout poetiku vybraných textů, dařilo se jim udržovat kontakt s posluchači a jejich projev byl velmi kultivovaný. Jako náhradnice na národní přehlídku byla vybrána oceněná Anita Palašáková ze ZUŠ „Žerotín“ Olomouc (I. Dousková „Přijde Mikuláš“), kromě ní bylo oceněno ještě dalších šest recitátorů.

A jak to vypadalo v **III. kategorii**? Celý den krajského kola třetí kategorie měl zajímavou energetickou gradaci. Na úplném začátku ranního semináře byli recitátoři velmi tišší, klidní a trochu i nervózní. Tato nesmělá atmosféra se však již v průběhu semináře vypařila: recitátoři se probudili, rozhýbali, poznali prostor a v neposlední řadě již s úsměvem si otukali také své spolu-recitátory. Úsměvy se nakonec ještě rozšířily po pořádném rozmluvení a rozhýbání. Krátká pauza – a již se přednášelo. Celá kategorie byla – jak z hlediska kvality vybraných textů, tak z hlediska přednesových výkonů – různorodá. Objevily se texty velmi známé, zbytečně krátké a vybrané „pod věk“, na druhé straně představili někteří recitátoři naopak texty neotřelé a zajímavé svým sdělovaným tématem i jazykem. Častým problémem ve výkonu bylo zbytečné sekání vět na celky menší, než je nutné, či nedostatečné porozumění významu textu. I tak však nebylo obtížné najít zástupce III. kategorie, kteří měli své přednesové dovednosti již dávno zvládnuté. A koho lektorský sbor – Ema Zámečnicková, Jonáš Konývka a Klára Litterová – nakonec ocenil? Ve Svitavách budou III. kategorii z Olomouckého kraje reprezentovat **Patrik Zívalík** ze ZUŠ „Žerotín“ Olomouc (I. Dousková „Přijde Mikuláš“, K. Poláček „Bylo nás pět“), **Karolína Lolková** ze ZUŠ Mohelnice (Z. K. Slabý „Děti s cedulkou“, J. Kašpar „Před zrcadlem“, „Puberta“) a jako náhrad-

nice Tereza Rabalová ze ZUŠ Prostějov. Dále byla lektorským sborem vybrána a oceněna bez postupu ještě šestice recitátorů.

Ve **IV. kategorii** byla atmosféra velmi příjemná a uvolněná už od přípravné „rozmlouvací“ dílny. Bylo znát, že se sešla parta mladých lidí, kteří opravdu chtějí recitovat, chtějí něco sdělit, umí si vybrat text. Dramaturgie textů byla volena většinou dle naturelu přednášeče, nedostatky byly spíše ve výstavbě přednesového textu a nezkušenosti recitátora. Do národního kola lektorský sbor ve složení Hana Šprynarová, Martina Longinová a Vladislav Kracík doporučil **Jiřího Peškara** ze ZUŠ Mohelnice a **Annu Buršovou** ze ZUŠ Prostějov. Jiří Peškar prokázal ve svých výkonech, že je vyzrálá osobnost, která se umí maximálně koncentrovat, se smyslem pro humor a nadhledem (M. Palla „**O sbíhání slin**“ a Marcello D'Orta: **Který z biblických příběhů vás nejvíc zaujal?**). Anna Buršová je přirozená vypravěčka. Dokázala diváka vtáhnout do příběhu a udržet ho v napětí až do absurdní (J. Zvolský „**Doma**“) nebo tragické (J. Boyne „**Chlapec v pruhovaném pyžamu**“) pointy. Jako náhradník na národní přehlídku byla pro svou autentickou výpověď, barvitost a energičnost projevu vybrána Anežka Soukupová ze ZUŠ „Žerotín“ Olomouc (s texty I. Douskové a Z. Salivarové). Lektorský sbor dále udělil ještě tři další ocenění bez postupu a tři čestná uznání.

Závěrem nezbyvá než popřát všem nominovaným recitátorům hodně štěstí na národní přehlídce ve Svitavách... Zlomte vaz!

Zuzana Nováková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

PODĚS OLOMOUC, 16.–17. 4. 2016

Regionální přehlídka dětské divadelní tvorby Poděs 2016 má v Olomouci už svou mnohaletou tradici. Organizačně přehlídku zajišťuje Sdružení D a ZUŠ Žerotín v Olomouci a nelze než konstatovat – na výborné úrovni. Snahou organizátorů je vytvořit zázemí pro inspirativní setkání dětí i jejich vedoucích, setkání, jemuž vytvoří maximální organizační vstřícnost. A tento úkol se jim v letošním roce podařilo naplnit měrou vrchovatou. Pro děti byly organizovány dílny improvizace, rozborové dílny, vedoucí souborů a pedagogové měli dostatek prostoru pro diskuse nad představeními, připraveno bylo i večerní inspirativní představení. O děti i jejich doprovod se starali jak dospělí členové organizačního týmu, tak i děti ze ZUŠ Žerotín. Organizačně je olomoucký Poděs na vynikající úrovni a může být příkladem pro mnohé další přehlídky dětské (nejen divadelní) tvorby.

Kvalitu přehlídky však kromě organizačního zázemí vytváří i úroveň jednotlivých představení. Při počtu 11 představení, které bylo možné na letošní přehlídce zhlédnout, je rozkolísaná úroveň zcela přirozená, dobrým signálem však je to, že porota nabídla do celostátního kola jeden přímý postup a jeden návrh do širšího výběru, mnohé další inscenace navíc ohodnotila dílčími oceněními.

K přímému postupu byla navržena inscenace **Hrajeme si na Bullerbyn** souboru **PVdramík ZUŠ Prostějov**. Inscenace je milým pokusem nás znovu vtáhnout do známého světa knihy Děti z Bullerbynu Astrid Lindgrenové. Vedoucí souboru Jana Turčanová vybrala nejzdařilejší improvizace na téma bullerbynovských příběhů, a tak si hlavní hrdinku zahraje hned několik temperamentních Lis. Stačí jen předat si baret, který Lisu symbolizuje. Jednoduché a rychlé aranžmá nejlépe funguje při vytváření plavby na lodi, zkratka a přesné vygradování při nastražení tajemného listu. Představení s diváky nejvíce rezonuje od okamžiku, kdy se tematicky zaměří na vztahy mezi dívkami a chlapci. Pevnějšímu semknutí inscenace by napomohla důslednější budovaná stavba, upřesnění hlavního tématu a tedy i cesty, kterým směrem bude inscenace ubíhat. Sledujeme osobnost Lisy, peripetie sourozeneckých vztahů nebo nahlížíme do světa holčičích a kloučičích bitev a bojů? Z představení bylo patrné, že se děti cítí v příběhu a ve způsobu inscenování dobře a bezpečně, a že mají vytvořený prostor pro svůj vlastní výraz a hru. Děti jsou na jevišti přirozené, reagují na sebe. Radostná energie dětí je nesporně největším kladem tohoto modrozlutého švédského dobrodružství.

Do širšího výběru k postupu do celostátního kola Dětské scény byla navržena inscenace **Kdybych já byl dospělý DDS Pískající vršky ZUŠ Mohelnice** (ved. M. Kolářová). Inscenace mohelnického souboru není založena na příběhu - má zajímavý tvar, který lze charakterizovat s trochou nadsázky jako inscenaci-li-tanii. Děti na diváky „valí“ vodopád stesků na to, co je jim odíráno a na co v dospělosti konečně dosáhnou: chodit po ulici pozpátku, hladit všechny toulavé kočky, neotírat zabláčené boty o rohožku, a nikdo jim za to nebude nadávat... Činí tak se zjevným nadhledem a lehkým pobavením, až ironií, která je u takto malých dětí překvapivě přesvědčivá. Inscenace vychází z knížky Ěvy Janikovszkyové a zdařile se inspiruje jejím stylem (knihy je vlastně jakýmsi dynamickým obrázkovým čtením, v němž jsou jednotlivé věty kombinovány s miniaturními kresbami drobných situací), přičemž humor a poetiku knížky se souboru daří zdařile zpřítomňovat na jevišti. Je to dáno především chytře vymyšleným inscenačním principem - přehledným rozvržením jednotlivých promluv a minisituací, jejich rytmičností, hrou s ústřední rekvizitou - krabicí. Vedoucí souboru tak vytvářela dětem tvar, v němž se cítí dobře, jistě a který jim dovoluje vyslovit vlastní téma. Díky tomuto principu se děti cítí „bezpečně“ a každý má v inscenaci svůj prostor k tomu, aby se mohl po svém projevit a vyslovit své téma. Děti jsou na jevišti přirozené, živé, vnímají se, reagují na sebe a evidentně se baví a jejich potěšení přechází i na diváky. Inscenaci by možná místy prospělo opustit zajetý princip, uspořádanost, ukázněnost, větší a hravější využití by zasloužila i krabice s nápisem DOSPĚLOST, posílit by se mohl i vtipný paradox, do něhož kniha ústí: když děti sní o tom, jak budou dospělými mámmami a táty, mluví o tom, že budou mít „privilegia“, která jim teď jako dětem vadí: budou mít větší zmrzlinu než jejich děti, vždycky vyhraji závod ve skoku dalekém, protože budou větší... Lektorský sbor inscenaci hodnotil i jako příkladně citlivou práci s mladšími dětmi.

Dramatický kroužek při ZŠ a MŠ Osek nad Bečvou (ved. J. Navrátilová) přivezl na přehlídku inscenaci **Justýna a upíři**. V divadle hraném dětmi velmi známou literární předlohu B. Jacquese Jamie a upíři uchopil soubor - inspirovan dřívějšími dramatizacemi - se sympatickou snahou o sdělení tématu, a přestože se mnohdy ukazovala jistá divadelní nezkušenost dětí a vedoucí, zaujal soubor radostí z bytí na jevišti a zřejmou snahou o sdělení příběhu přes situace a jednání. Ne vždy byl tento záměr úspěšný - některé situace zůstávají jen v rovině mluvení, některé nejsou zcela čitelné, snaha pracovat divadelním jazykem je však u souboru zřejmá. Představení otevřelo v diskusi téma scénografických prostředků - molitanové kostky sice dovozovaly rychlou přestavbu scény, použitý materiál byl však ve výrazném kontrastu s hororovým žánrem příběhu.

Detektivní soubor Melouni ZUŠ Uničov (ved. J. Jurkasová) zdramatizoval stejnojmennou předlohu P. Stančíka **Jezevec Chrujda točí film**. Vedoucí souboru nabídla dětem pro práci netradiční jevištní prostředky - z představení byla znát snaha o využití jevištní metafory, nepravoplánnou práci s předměty, do inscenace byl vkomponován i film, který děti se svou vedoucí vytvořily. Představení je však mnohdy obtížně srozumitelné, mnohé situace jsou nesdělné, a to i v případě, že připustíme možnost rozmlžení metafory. Nepřesně je sděleno i téma. Sympatické jistě je, že se vedoucí souboru snaží spolu s dětmi hledat „alternativní“ cesty jevištního sdělení, věřme, že v příští inscenaci to bude cesta úspěšnější.

Představení **O nezbedných kůzlátkách** souboru **Drak při DS J. K. Tyla v Brodce u Přerova** nalákalo diváky na to, že po zatažení opony v první třetině představení uvidí známou pohádku jinak. Očekávání však bylo zklamáno - příběh se sice mění, ale ráz představení nikoli - nevystavěné a nepřesné situace, místo jednání mluvení, popisování akce slovem ... Mnohdy je to způsobeno prostorem, který dává vedoucí souboru (J. Navrátilová) improvizovanému jednání, s nímž si děti často nepochopí rady. Jistou kvalitou představení byla energie a sympatický jevištní projev členů souboru.

Ambiciózní inscenace **Znáte tu krásnou zemi DS Bez hlavy DDM Olomouc** vyvolala u diváků velké rozčarování. Už před samotným představením se objevovaly otázky, zda je tvorba Elfriede Jelinek pro děti tohoto věku vhodnou předlohou pro jevištní sdělení. Tyto nejistoty představení potvrdilo a to v takové míře, že se při diskusi otevřela otázka pedagogické zodpovědnosti vedoucí souboru. Argument, že to děti tohoto věku (14–15 let) čtou, neobhájí to, zda je to pro ně (a pro diváky) přijatelné v rovině jevištního sdělení. Poetika a názorová vyhraněnost autorky brání divákovi v tom, aby přijal její témata od dětí tohoto věku. Problémem potom je i skutečnost, že s těmito tématy musí při přípravě inscenace vedoucí souboru se studenty dlouhodobě pracovat...

DS Doma ZUŠ Šternberk (ved. D. Kunz) si ve své inscenaci **O morovém sloupu ve Šternberku** pohrával s žánrem pověsti. Zá-

kladným problémem inscenace však byla skutečnost, že divák nevědě, zda soubor směřoval k parodii, nebo zda je množství komických situací jen výsledkem nechtěného. I kdyby však bylo záměrem vedoucího vytvořit se souborem parodii, jde o žánr velmi náročný, vyžadující velkou zkušenost a dovednosti, na něž soubor zatím nedosáhne.

DS Dramka z Valentky Prostějov v představení **Objevitel KK** autorsky zpracoval příběh Kryštofa Kolumba. „Historická rekonstrukce“ se v tomto představení nekonala, diváckému přijetí bránily i velmi neuměle využitě jevištní prostředky, zdoluhavé nedramatické scény, nevystavěné situace. Škoda, že soubor nevyužil Kolumbova deníku z úvodní scény jako ústředního motivu a linií vedoucí k tématu cesty hrdiny za svým snem. Námět Kolumbovy výpravy takovou možnost nabízí...

Přehlídka nabídla i inspirativní představení v oblasti recitace a práce s básnickými texty. Takovou cestou se v představení **Dlouhá chvíle** vydal soubor **DěS při Divadle loutek v Ostravě** (ved. T. a H. Volkmerovi). Divadelně velmi dobře vybavený soubor si hraje s texty D. Fischerové, přičemž prostředky této hry jsou různorodé - někdy je to situace, někdy rytmus, někdy jevištní obraz. Je zřejmé, že východiskem práce byla tvořivá hra s texty, která mnohdy přinesla předloze nečekanou pointu nebo situaci. Nejasný však zůstal rámec představení a také princip spojování textů. I v tomto představení však byla zjevná důvěra dětí ve vytvořený tvar a sympatická energie jejich hry.

Práci s poezií nabídl soubor i ve svém druhém představení **Kavárna Emanuel**. Rámec propojení textů zde byl zřejmější (rozhořčení stálých hostů kavárny), ale na rozdíl od předcházející inscenace se jistá lehkost a hravost situací vycházejících z dialogu básní a postav z představení vytratila. Děti jsou spoutány stolem a svým stabilním místem na židli, texty jsou říkány bez vztahů, přestože rámec hry se vztahy nabízí. Mnohdy se tak vytrácí i lehkost a hravost básní E. Frynty.

Třetím představením vycházejícím z básnické předlohy bylo představení **DS Blechy ZUŠ Frýdlant nad Ostravicí** s názvem **Škola? Škola! Škola...** Ani tomuto představení nechyběla hravost a tvořivá práce s textem směřující k využití divadelních prostředků pro interpretaci básní. Představení oslovilo diváky velkou energií a spontaneitou dětí, která sloužila sdělení. Básně S. Silversteina se pro vedoucí souboru (J. Kvasničková) staly velmi dobře zvoleným „materiálem“ pro práci v souboru. Z představení je však zřejmé, že rámec k pásmu (škola) byl přidán až „post“ - někdy je tak propojení s rámcem krkolomné a nejasné. I přesto bylo představení inspirativní ukázkou možností práce s poetickým textem.

Přehlídka dětských divadel Poděš přinesla pestrou nabídku představení a kvalitní a důstojné prostředí pro setkání a hledání inspirace. A to je pro takovouto přehlídku ocenění zcela zásadní.

Radek Marušák

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

OSTRAVA, STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU KORUNKA, 29. 4. 2016

Přehlídka se konala 29. dubna, měli jsme možnost zhlédnout v dopoledních hodinách nultou, první a druhou kategorii a posléze odpoledne třetí a čtvrtou. Jedná se podle mne o velmi náročný model, který skýtá jisté výhody, ale i určitá úskalí. Myslím si, že je důležité, aby přehlídka respektovala i jeden z dalších cílů, a to formování názoru doprovodu dětí na možnosti a cestu interpretace textu napříč věkem. Stává se, že dítě, které text interpretuje, se stane jen nástrojem pro splnění si ambicí dospělého, čímž ustupuje do pozadí i aspekt radosti ze sdílení příběhu – tématu. Přednes probíhal ve velkém sále, kdy interpreti měli možnost vyjít na pódium nebo zůstat před divákem. Pro mladší kategorii je tento sál nevhodný, protože jejich texty často vybízí k přímějším kontaktům s divákem v komorním prostoru, ale i z důvodu hlasových možností menších dětí. V dopoledním bloku jsme pozapomněli (i organizačně) na nutnost a možnost diskuze s doprovodem a dětmi, odpoledne jsme se snažili tohle poslání naplnit, byla ovšem jen hrstka těch, kteří o tuhle možnost stáli. Díky za ně. Kdo byl k dispozici odbornou radou? Eva Dusová, Jana Jurkasová, Josef Bičíš, Saša Rychec, Hana Císarovská. Atmosféra ve Středisku volného času Korunka v Ostravě – Mariánských horách byla prodchnuta napjatým příjemným očekáváním a to díky Heleně Skálové, která přehlídku uváděla a starala se o celé organizační zázemí.

V **nulté a první kategorii** se objevily velmi zajímavé osobnosti, které nás oslovily svou přirozeností a jistou dávkou suverenity před divákem a radostí ze sdílení. Někdy jsme měli ovšem pocit, že ustoupil do pozadí výběr textu ve vztahu k dispozicím dítěte, často s ohledem na popularitu výběru (J. Žáček, Fr. Hrubín), objevil se i text stažený z internetu bez autora. Z nulté kategorie jsme ocenili **Jamese Warena Honců** a **Kateřinu Charlotte Kováčovou**, kteří dokázali zprostředkovat hravost a poetičnost svého vnitřního dětského světa prostřednictvím příběhu a zvolili si text přiměřeně ke svému věku a svým dovednostem. V první kategorii se objevila přirozená touha udržet oční kontakt s divákem, bavit se společně s ním. **Alexandra Bulawa** s textem **Nemuset spát** od Sergeje Michalkova dokázala vytvořit atmosféru, ve které se snoubil obsah s jejím názorem, kde postavy se staly živoucími bytostmi se svými strastmi i radostmi. **Berenika Galušková** se proměnila ve dvě medvíďata autora Zdeňka Adly, která touží po medu, jen oči viděly příběh až někde vzadu za divákem a občas se poohlédly i po nás. **Eliška Semančíková** s textem **Jak šlo „O“ do světa** od Daniela Heviéra předvedla bravurní pyšné vajíčko, které se vykračuje světem a jako interpret si zcela vědomě připravila pointu textu, která byla přesným zakončením.

Příjemným překvapením bylo, že ve **druhé kategorii** se objevily zajímavé osobnosti a zajímavé texty. Na celostátní přehlídku jsme doporučili **Alžbětu Dohnalovou** s textem **Brrm, brrm** od Daniila Charmse, která si dokázala vyhrát s rytmem textu, hravou proměnou postav, s nadhledem nám nechala nahlédnout do svého dětského světa, který se potkal s poetikou textu, vědomě používala výrazové pauzy, které umožnily divákovi se znovu naladit na další cestu, kterou postavy absolvují, dobře se vyrovnávala s repeticí. **Ema Chramostová** s textem **Hroch, který chtěl létat**, taktéž tento kraj reprezentuje na celostátní přehlídce. Ema udrží významovou pauzu, vytváří logickou výstavbu textu, který respektuje gradaci příběhu. Ocenění (již bez postupu) si odnesl Jiří Semančík, který dokáže zaujmout diváka již svou osobností, naplněným očním kontaktem a vyzrálostí svého výrazového projevu.

Ve **třetí kategorii** jsme byli na rozpacích, právě i kvůli vyspělosti předchozí kategorie. Myslíme si, že je velmi náročné vybrat kvalitní text pro věk šesté a sedmé třídy. Přesto je nezbytné, aby se tak dělo. V závěru jsme i upozornili na to, že překladatel má velký podíl na kvalitě a vyznění textu a je nutné jej uvést. Souhrnným problémem byla kvalita textu, jeho úprava, jestliže se jednalo o úryvek z knihy,

často jsme viděli velmi povrchní výklad a nedostatečné pochopení autora. Občas byl nejasný vztah obsahu textu společně s vnitřním příběhem a zkušeností interpreta. V některých případech jsme se setkali i s nepochopením rozdílu mezi interpretací textu a tvorby dramatické osoby, která příběh sděluje. Objevovála se přílišná snaha o „herecký výkon.“ Častým nešvarem bylo i přílišné respektování psané podoby českého jazyka, myslím tím klesáním hlasem u každé čárky a tečky. Rozhodli jsme se nikoho neposlat na celostátní přehlídku, přesto ocenit Adrianu Slováčkovou, Ester Pelikánovou a Sofii Michalopulu. Mladé slečny nás zaujaly svou osobitostí projevu.

Ve čtvrté kategorii se velmi výrazně projevila **Johanna Szpyrcová** s texty **Chlap, děd, vnuk** (J. Werich) a **Šťastná babyka** (D. Mrázková). Johanna je nadaná velmi osobitým a kultivovaným projevem, jeho prostřednictvím dává poetice autora/autorky nový a aktuální význam i výraz. Do obsahu sdělení vtěluje velmi přesnou a jemnou míru intenzity emoce. Již bez postupu, ale přesto bychom chtěli vyzdvihnout nesporné nadání Adély Špičkové, která rozumí tématu textu a velmi niterně se s ním ztotožňuje a předává v přiměřené intenzitě divákovi. Co říci závěrem. Děkujeme organizátorům přehlídky za vytvoření příjemné nesoutěživé atmosféry.

Jana Jurkasová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OSTRAVSKÉ BUCHÁRKY, 16. 4. 2016

Už podruhé se konala krajská přehlídka dětských divadelních souborů Moravskoslezského kraje v kulturním domě Ostrava-Michálkovice a organizačně ji zařadil amatérský divadelní soubor Divadlo Devítka. Z postupových oblastních přehlídek postoupily čtyři soubory (tři doporučení k přímému postupu, jeden ze širšího výběru) a jeden soubor se ucházel o postup na celostátní přehlídku bez předchozí účasti na oblastní přehlídce, která se pro malý zájem nekonala. Členové Divadla Devítka mají zkušenosti s organizací dospělých divadelních přehlídek a přes své odhodlání a vstřícnost podobu přehlídky

pro děti teprve hledají. Diskuse s vedoucími souborů se letos tedy netýkaly pouze samotných inscenací, ale také toho, jak by mohla a měla přehlídka vypadat v budoucích letech. Snad se podaří s orga-

nizátory dokončit již rozjednanou spolupráci s ostravským Divadlem loutek za pomoci členů Theatre Ludem a nejen přemístit celou přehlídku do vhodnějších prostor, ale také jí dát punc slavnosti divadla, místa příjemného setkávání dětí, které se divadlem zabývají. Přesto je mi radostí konstatovat, že jsme viděli pět zajímavých inscenací, na kterých byla vidět poctivá práce, i když v každém souboru trochu jiného charakteru. Kromě samotných představení probíhala také na závěr přehlídky diskuse s vedoucími souborů a odbornými lektory. Této milé povinnosti se letos ujali Žaneta Kaňová (pedagožka katedry preprimární a primární pedagogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity), Hana Cisovská (pedagožka katedry sociální pedagogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity) a Saša Rychec (učitel LDO ZUŠ Přemysla Runda Ostrava). Pro děti připravily studentky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity Zuzana Sedláčková, Kateřina Matějčiková a Kateřina Příbylová setkání s improvizací a dramatickými hrami.

První v pořadí se představil soubor **Jen tak... , ZUŠ Trinec**, divadlem poezie s výmluvným názvem **Wernisch 3x jinak**. Na představení je vidět velmi poctivý přístup vedoucí souboru Pavly Masaříkové, která dokázala s dětmi pracovat tvořivě s texty Ivana Wernische (Chodit po provaze je snadné) ve smyslu divadelního znaku a metafory. Lektori také ocenili samotný výběr předlohy a schopnost nabídnout dětem práci s divadlem poezie ve smyslu vytváření obrazů a metafor. Představení znamenalo malé nasazení hrajících, což je možné dílem připsat (jako u dalších souborů sobotní přehlídky) nevhodnosti prostoru pro tak subtilní tvar a také tomu, že soubor přehlídku zahajoval. Cennou devizou hrajících je pohybová a hráček vybavenost, schopnost na jevišti si naslouchat a reagovat na sebe. Mírně pokulhávaly dovednosti mluvní. Hlavní problém inscenace je nejasnost celkového sdělení, tedy absence nějaké jednotící linky – tématu, což je podle vedoucí souboru úkol, který „je v řešení“. Rýsuje se téma šikany, eliminování jedince ze skupiny. Také některé divadelní prostředky přesto, že samy o sobě fungují na jevišti velmi dobře, nepřispívají k celkovému vyznění nonsensových textů, stejně jako přílišné rozdrobení jednotlivých básní ubírá sílu (u některých) jejich pointě.

Dětský divadelní soubor **Jitřenka** Loutkového divadla Střediska volného času **Opava** pod vedením Petry Bublíkové představil autorskou inscenaci s názvem **Tajemství**. Lektori ocenili vytvoření zajímavého příběhu s velkou divadelní ambicí. Další ocenění patří vedoucí za práci s věkově různorodou skupinou a za záměrné vedení dětí k bohatosti divadelních prostředků. Soubor disponuje pohybovými dovednostmi, ale také dovednostmi hráčskými a mluvními. Děti velmi dobře zastávaly role živlů (vody vzduchu, země...), které spolu vedou spor, stejně jako dovedly pracovat ve smyslu sdělení příběhu s živými obrazy, které znázorňovaly vztahy mezi postavami lidí. Délka představení ale ubírá nejen na temporytmu, ale také na schopnosti některých hráčů (zejména mladších) být v pozornosti, sdělovat dialog a držet postavu i ve chvílích, kdy přímo nemluví. Souboru se podařilo vytvořit atmosféru díky zvukovému plánu, zpěvu a velmi zdařilým textům písní. Bohaté kostýmy byly samy o sobě estetické, ale pro dětskou hru snad až příliš ilustrující a málo podporující vlastní dětskou fantazii. Celá inscenace tvořila kaleidoskop velmi zajímavých divadelních prostředků, které ale dohromady nevytvářely jednoznačné sdělení. Témat byla naznačena celá řada, ale nevyznělo jednoznačně ani jedno z nich.

Soubor ze **ZUŠ B. Smetany z Karviné** četl pouze dvě členky (Veroniku Majerovou a Elišku Pukowiecovou), které pod vedením Veroniky Tkaczykové jevištně zpracovaly texty Daniely Fischerové a uvedly pod názvem **Milion melounů**. Viděli jsme velmi čistý a subtilní divadelní tvar, kde hlavním principem je hra s dlouhou šálou, která dotváří význam a vyznění textů. Podstatnější je ale dialog mezi dvěma dívkami a jejich schopnost vzájemné hry. Přesto, že jde o velmi jednoduché obrazy, které často nepřekvapí a ani příliš nevytvářejí další významy „nad textem“, dvojice dívek poutá divákovu pozornost svou schopností si naslouchat, vést dialog skrze jednoduchý scénický prostředek. Ocenění si zaslouží také fakt, že byly schopny předat sdělení a byly soustředěné i v nevyhovujících podmínkách velkého jeviště. Přesto je před dívkami ještě prostor k posílení některých dovedností, zejména mluvních. Také vyznění

a pointy některých textů se daří lépe a někdy tvůrci inscenace tomu zůstávají trochu dlužni a schází ona pomyslná „tečka“. Porota ocenila adekvátní výběr předlohy, ale také vhodných divadelních prostředků vzhledem k věku a zkušenosti diváků.

Ostřílený divadelní soubor **Štěkadlo** Loutkového divadla Střediska volného času **Opava** zahrál variaci na pohádku **O kohoutkovi a slepičce**. Vzhledem k věku dětí se dalo předpokládat, že půjde o volnou práci s tématem příběhu, o nadsázku. Tomu také odpovídala expozice včetně kostýmů, dialogů atd. Tento soubor, který systematicky pracuje s loutkami, má rád humor a velmi často ve svých inscenacích využívá žánr parodie, studentské recese, anekdoty. Ihned diváka zaujme velmi dobrá hráčská, mluvní, pohybová vybavenost členů souboru, stejně jako základní dovednosti loutkoherecké (jistěže v závislosti na délce členství), což je bezesporu zásluhou trvalé práce vedoucího Daniela Kolmana. Pod prvním plánem parodie na známou pohádku se ale skrývalo mnohem závažnější téma – manipulace, nadvláda a neschopnosti se vzbouřit, které ale bohužel bylo překryto někdy až prvoplánovým humorem. Tak se do žánru parodie zcela nezodpovědně promítaly prvky realistického herectví a poetiky původní pohádky (např. něžný obraz studánky a loutkoherecká práce s ní). Hlavním problémem inscenace je volba žánru, s tím spojený výběr divadelních prostředků a především kvůli tomu nesdělené zamýšlené téma.

Posledním vystoupením přehlídkového dne byla autorská inscenace **Loutky** divadelního souboru **Fantazie ZŠ Tyršova z Nového Jičína**. Lektori ocenili soubor a jeho vedoucí Věru Matýskovou za divadelně výtvarný nápad této autorské inscenace – existence dvou výrazně odlišených skupin za použití barevného kontrastu bílá-černá zasazená do světa loutek. Tato expozice naznačovala možná témata o rozdílnosti, protikladech, konfliktu, který by mohl mezi skupinami nastat. Škoda, že této příležitosti nebylo využito a situace pouze nabídla prostor ke hře s „loutkami hudebníků“ a závěrečné společné souhře obou skupin. Porota ocenila snahu propojit tanečně pohybovou a hudební složku bez verbálních dialogů. Doporučení se týkalo především posílení dovedností dětí vytvářet na jevišti vztahy tak, aby byly pro diváka čitelné, schopnosti vést dialog pouze nonverbálně, pracovat také ještě na zpřesnění práce „vodič-loutka“ a rozšíření pohybových dovedností dětí (vzhledem k nárokům inscenace postavené na pohybu).

Lektori doporučili inscenaci **Milion melounů ZUŠ B. Smetany z Karviné do širšího výběru** na celostátní přehlídku Dětská scéna 2016. Dále udělili ocenění divadelnímu souboru Jen tak..., ZUŠ Třinec, Za práci s divadelním znakem a zkratkou v inscenaci Wernisch 3 jinak, Divadelnímu souboru Jitřenka Divadla loutek při SVČ Opava Za autorský počín na představení Tajemství?, Divadelnímu souboru Štěkadlo Divadla loutek při SVČ Opava Za pohybovou a mluvní vybavenost hrajících v inscenaci O kohoutkovi a slepičce a Divadelnímu souboru Fantazie ZŠ Tyršova, Nový Jičín, Za zajímavý divadelní nápad v inscenaci Loutky.

Hana CISOVSKÁ

ZLÍNSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 21. 4. 2016

1. a 4. kategorie

Joj joj joj joj joj, achich achich achich, ouvej, ouvej, ouvej a dalšími cvičeními začínala hlasová rozcvička před samotnou recitační soutěží krajského kola v Uherském Hradišti. Z dětí spadla tréma, začaly se usmívat a atmosféra byla přímo sluníčková. Tu ještě podpořilo opravdové slunce, které otevřenými okny posílalo své paprsky.

Děti v **první kategorii** si přednes opravdu užívaly. Recitovaly naplno, většina z nich zde byla poprvé. V přednesu se objevovaly chyby typické pro tuto kategorii – zpěvavý přednes, šumlování, nevhodná gesta, špatné frázování, většinou chyběl oční kontakt, zrychlování se objevilo u dvou třetin přednášejících. Přesto porota ocenila 2 recitátory. **Tereza Jahodová** (Jiří Záček: **Kloboukovy trampoty**) zaujala porotu pěknou prací s hlasem, skvělou výslovností a celkovou sdělností. **Zuzana Nejezchlebová** (Jiří Kahoun: **Kouzelná hvězdička**) přišla na jeviště, snad s každým se spojila pohledem, který říkal – Poslouchej, něco zajímavého pro Tebe mám. A my jsme opravdu poslouchali a moc se nám její přednes líbil. Kultivovaně sdělila všechno, co sdělit chtěla.

Ve **čtvrté kategorii** bylo 10 recitátorů, z nichž mnozí byli z devátých tříd, to znamená, že zde byli už naposledy. Snad i proto se do přednesu vložili natolik, že někdy to přednesu více uškodilo, než pomohlo. Proto si porota nechala od všech účastníků zarecitovat i druhý text, aby dala šanci těm, kteří při prvním textu zaváhali či jim vypadl text apod. Po dlouhé diskuzi porota vybrala **Beatu Vymlátilovu** (Stanislav Rudolf: **Metráček**; Milena Lukešová: **Dej mi napít, studánko**) a **Annu Pláškovou** (Günter Senkel: **Výpověď Černé panny**; Jacques Prévert: **Flašinet**). Beata zaujala svou osobitou interpretací, kultivovaným přednesem a komunikací s hledištěm. Podobné to bylo s Aničkou. Od začátku, kdy si zklidnila publikum, jsme poslouchali s napětím, neboť svým přednesem vytvářela obrazy, obrazy hrůzy i obrazy radosti. A všichni v sále jen s napětím poslouchali, jak příběh dopadne. Byla to výborná práce s hlasem, tělem, gesty, tempem, pauzami.

V porotě obou kategorií pracovali Marie Pavlovská (Brno), Roman Švehlík (Uherský Brod) a Olga Pernická (Valašské Meziříčí).

Marie Pavlovská

2. a 3. kategorie

Ve spodním sále uherskohradištské ZUŠ se sešli recitátoři 2. a 3. kategorie. Bradla instalovaná v rohu místnosti poněkud zlověstně naznačovala ostrou atmosféru soutěžního zápolení. Ale tu se naštěstí podařilo rychle zlomit a uvolnit svižnou hlasově pohybovou rozcvičkou vedenou jednou z laskavých porotkyň Olgou Strašákovou (Uherské Hradiště). Pak už v poklidném tempu předstupovali před diváky-posluchače recitátoři **druhé kategorie**. V interpretovaných textech se objevovaly příběhy zvířat, radosti i smutků lidí a fantazie s anděly a bájnými zvířaty. Nejlépe se podařilo uchopit poetiku vybraných textů **Danielovi Sváčkovi** (Olga Hejná: **Modrý koníček**) a **Patricii Guričové** (Ludvík Aškenázy: **Netopýr**). A to tak, že se posluchač mohl nejen bavit jejich humorem, ale i bát se a radovat při šťastném rozuzlení napínavých zápletek.

Ve **třetí kategorii** by se dalo mluvit o skutečně bravurních výkonech hodných zdatných vypravěčů, které byly předváděny za pomoci vhodně vybraných a obsahově i žánrově pestrých textů. K těm opravdu velmi podařeným patřil výkon **Šimona Ludvíčka** (Iva Procházková: **Jak jsme léčili jezevčíka**; Jan Skácel: **Uspávanka s letadlem**). Umí zaujmout posluchače, vtáhnout jej do děje, přenášet na něj nálady a pocity a přivést jej až k překvapivé pointě – bojíme se, že se jezevčík, který je sušen v elektrické troubě, upeče, ale naštěstí ne. Podobně zdařilý byl i výkon **Barbory Gajové** (Astrid Lindgrenová:

Pipi Dlouhá punčocha nechce být velká; Miloš Kratochvíl: **Čtyři kočky**), a to v obou vybraných textech. Interpretka umí text vhodně rozčlenit a dobře vygradovat pointy – věříme, že Pipi po požití pilululky opravdu nevyroste; až v samém závěru se dozvídáme, že o čtyřech kočkách mluví myš.

Postřehy zapsal Tomáš Doležal (Brno), V porotě zasedali Tomáš Doležal (Brno), Olga Strašáková a Marta Reisnerová (Velehrad).

Velké díky za uspořádání a skvělou organizaci krajské přehlídky patří Martině Dörrové, vedoucí estetického oddělení Domu dětí a mládeže v Uherském Hradišti, která se tohoto úkolu opět zhostila se ctí a na výbornou.

Tomáš Doležal

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

UHERSKÉ HRADIŠTĚ – VÉSKY, 7.4.2016

Deset představení jsme letos viděli na regionální přehlídce ve Věskách. Organizačně velice dobře připravená přehlídka byla divadelním maratónem od rána až do podvečera. Od pantomimy, přes recitační pásmo až po veliké „drámo“, od vlastní tvorby až po Shakespeara. Nebylo zde žádného jasného vrcholu, ale ani „tragického“ propadáku. Lektorský team pracoval ve složení Hana a Tomáš Volkmery a Jaroslav Dejl. Dětský diskusní klub vedl Roman Švehlík. Ale teď alespoň stručně k jednotlivým inscenacím.

Soubor La Grimase ZUŠ Uherské Hradiště, představení U Pierra

Autor: soubor a Radka Mrázová

Vedoucí souboru a režie: Radmila Mrázová

Poměrně zdařilý pokus o pantomimické představení. Pier žije v Paříži. Na jeho narozeniny přicházejí přátelé. Přináší jí pochutiny a dárky. Po hostině odcházejí na procházku. Jedna z dívek se neustále snaží někoho ulovit. Co se stane na vyhlídce?... Většina herců má dobře zvládnuté základy pantomimy, příběh a situace jsou většinou dobře čitelné. Jedná se o méně častou ukázkou práce dramatiků. Soubor byl **doporučen** na 1. místě **do širšího výběru** na celostátní přehlídku Dětská scéna 2016.

Recitační soubor Gymnázia Kroměříž, představení Óda na lelky a jiná zvířata

Autor: Emanuel Frynta

Scénář: Jarmila Opravilová

Vedoucí souboru a režie: Irena Procházková

Tradiční účastník přehlídky, tentokrát ale složený z nových začínajících členů. Irena Procházková zvolila koláž z básniček Emanuelu Frynty z oblíbené knížky *Písničky bez muziky*. Zdánlivě jednoduché verše, ale kladou na inscenátory nemalé záludnosti. Každá básnička má svůj obsah, svůj humor a nadsázku. V kroměřížské inscenaci není úplně jasné proč a jak jsou právě tak poskládané básničky, některé jsou popisně rozehrány či spíše ilustrovány. Ale přesto se jedná o sympatický pokus.

Dohráli jsme – ZUŠ Uherské Hradiště, představení Návštěva malé smrti

Autor: Kitty Crowther

Vedoucí souboru, dramaturgie a režie: Hana Nemravová

Hana Nemravová tentokrát ve svém neustálém hledačství a objevování nových inspirací sáhla po knize pro děti belgické spisovatelky a ilustrátorky Kitty Crowther, která se zabývá tématem smrti. Tématem, o kterém ani dospělí moc nemluví a s dětmi už skoro vůbec. A přitom smrt patří do věčného koloběhu života. Kitty Crowther se snaží zbavit děti případného strachu ze smrti, nijak ji však nerelativizuje a nezabavuje univerzálností. Malá smrt je nešťastná: nikdo ji nemá rád, všichni se jí bojí, lidé, které převádí do svého království, jsou smutní, vzdychají a je jim zima. Jednoho dne si ale malá smrt dojde pro Evelínu a od té doby je všechno jinak. Konečně jste tady! vykřikne holčička, když ji vidí... Hana se nechává textem pouze inspirovat, použije některé situace, některé postavy a situace

přidá. Některé situace se hrají v malém loutkovém divadle, které je součástí černobílé výpravy a kostýmování. Zbytečně drastické je loutkové inscenování smrti dětí ze školy, které přejede auto. Někdy vážne temporytmus. Smrt je zde víc líná a trochu taková drsnější – snad to je i trochu herectví její představitelky. Přes všechny výhrady jde o zajímavou práci. Inscenace získala cenu přehlídky.

Trávníček Základní škola Vsetín Trávníky, představení Veselá zabíjačka

Autor: lidová slovesnost

Vedoucí souboru: Michaela Vrábelová

Kratičké recitační pásmo, které stojí na začátku cesty k hledání jevištního tvaru a výrazu. Tři dívky stály v řadě a recitovaly. Škoda jen, že nebyly oblečeny do krojů. Potom by to alespoň vyjadřovalo kouzlo folklóru.

Dohráli jsme – ZUŠ Uherské Hradiště, představení Dcery Macbethovy

Autor: W. Shakespeare

Vedoucí souboru, dramaturgie a režie: Hana Nemravová

Hana Nemravová se opět představila jako hledačka nových možností a námětů. Tentokrát si s členy svého souboru pohrává s fikcí, že manželé Macbethovi měli šest dcer. Zajímavý nápad. Podobný postup Hana použila před léty, kdy několik děvčat – služiček u Monteků a Kapuletů převypráví příběh Romea a Julie, který zpovzdálí pozorují. Tenkrát to svým způsobem zajímavě působilo, protože šlo o příběh lásky a byl celkem jasný a přehledný. Tragédie Macbeth je daleko složitější a obsahově náročnější text. Hraje se na náznakové scéně, ze sálu se ozývá hlas matky lady Macbeth. U přihlídky jsme bohužel neměli text. Děvčata jsou jevištně zkušená, ale myslím si, že tentokrát byl obsah sdělení nad jejich schopnosti. Ale přes všechny výhrady a problémy jde o účtyhodný hledačský pokus.

Páťáci ZŠ Komenského I, Zlín, představení: Aranella, dcera piráta

Autor: Aino Perviková

Vedoucí souboru a režie: Hana Marková

Jedenáct páťáků si se svojí vedoucí vybralo některé motivy z rozsáhlé knihy Aranella, dcera pirátů a volně si s nimi pohrává. Příběh je zasazen do rámce příběhu malé holčičky, která je tak nějaká jiná – píše si deník a knihu a chce se jednou v dospělosti stát spisovatelkou. Začíná psát příběh Aranelly. Trochu zmatku vnesla postava chlapce Mirko, který se nenadále objevuje a prezentován jako Aranellin sen, ale v závěru jí ukazuje cestu k záchraně. Hraje se na prázdné scéně pouze s nejnужnějším rekvizitami a židlemi. Děti jsou více či méně jevištně zkušené, jde o ukázkou sympatického školního divadla.

LDO ZUŠ Uherský Brod, představení: Bílá labuť

Autor: Jiří Horák

Vedoucí souboru a režie: Roman Švehlík

Inscenace Bílá labuť je volným zpracováním staré pověsti sibiřských indiánů. Je rozehrán příběh nešťastné a tragické lásky lovce Oranino a dívky Darpek a jejich rodů. V představení je funkčně použito stínové divadlo, například ve scéně tvoření Země, rostlin, zvířat a člověka. Škoda, že se nevyužije celá plocha plátna a vše se odehrává v dolní části, takže pokud není elevace hlediště, je horší viditelnost. Stínové divadlo je použito i závěru. Pracuje se i s maskami a stylizovaným kostýmem. Představení v některých částech ztrácí napětí a temporytmus, ale to lze v dalších reprízách odstranit. Představení je zajímavou ukázkou poučené práce. Bylo navrženo na 3. místě do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna 2016.

LDO ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm, představení: Z bláta do louže
Autorské představení

Vedoucí souboru a režie: Jan Chytil

Tragikomický kriminální příběh o dvou nenapravitelných gaunerech Hovorkovi a Macháčkové a jejich pomstě za zpackaný život. Třídní sígři, kteří terorizují svého profesora neudělají maturitu a vydávají se na šikmou plochu, kradou, prodávají drogy, přepadávají. Trochu plakát, ale jde o autorské studentské divadlo, tak proč ne. Využívá se stínového divadla, střední část je sérií scének beze slov pouze podmalovaných hudbou. Někdy tak dochází k matení situací, kdy někteří herci hrají více postav a není úplně jasné kdo je kdo. Je využíváno stínové divadlo, přestavby před a za plátnem jsou zbytečně zdoluhavé a náročné (zbytečné stěhování židlí). I přes výhrady se jedná o zajímavé a svérázné představení.

Divadlo BLIC (Blázní lovící ideje cedníkem) Ostrožská Nová Ves, představení: Honza a kouzelná flétna

Autor: Majka Koukolská

Vedoucí souboru a režie: Andrea Helmichová

Ukázka klasické režisérské práce se souborem. Pokus o iluziv-

ní pohádku o líném, i když dobráckém Honzovi, který se vypraví do světa a při cestě osvobodí hadí princeznu. Ta mu věnuje kouzelnou flétnu, která umí vyčarovat peníze, přemístit majitele na jakékoliv místo a léčit nemocné. A tak dále. Trochu dost upovídané, minimálně situací. Mladí herci jsou vcelku zkušení, ovládají jeviště, ale nemají moc co hrát. Představení bylo malými diváky, kteří touží po iluzivní pohádce, velice kladně přijato. Ale proč ne. Cesty divadla jsou různé.

Peapaperiputky ZUŠ Uherské Hradiště, představení: Dartaňan
Autor: Alexandre Dumas

Vedoucí souboru, scénář a režie: Stanislav Nemrava

Standa Nemrava vytvořil s kolektivem žáků dramatického oboru pouťové divadlo se zpěvy, obrazy a jedním tancem, kterak šohaj Dartaňan před intrikami kardinála Říšeli je královnu zachraňuje a všelijaké všecko prožívá, aby se aj mušketyrem stal. To jsem trochu citoval z programu souboru. Ano, je to klasické jarmareční divadlo s výborným principálem (tady pouze pozor na hlasivky), jihomoravským šohajem Dartaňanem. Kluci si představení užijí a vyřadí (pozor jenom na některé z mušketyrů - mají trochu sklon se předvádět). V některých částech se v malém jevištiátku používají obrazy a plošné papírové loutky - jde o zvětšeniny starých kreseb z původního vydání Mušketyrů. Děj je pochopitelně zjednodušen. Kouzelné je stínání mylady. Problém je někdy v překotném tempu. Vtipně je využíván i místní moravský dialekt. Trochu rušivě působí vodičky papírových loutek, které nejsou ale zároveň mluvičky figur. Působí trochu nezúčastněným dojem. Jde o typ představení, které když přeskóčí jiskra mezi jevištěm (tady se hraje v těsné blízkosti diváků v poloaréně) je obrovskou zábavou, nebo v opačném případě je možným trapasem. Přes tuto poslední poznámku představení na přehlídce mělo štěstí, že jiskra přeskóčila, bylo to milé a bujaré. Soubor byl navržen na 2. místě do širšího výběru na celostátní přehlídce Dětská scéna.

Jaroslav Dejl

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU

www.drama.cz/ds

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

PÁTEK 10. června

10.00–12.45	prezence recitátorů s doprovodem a seminaristů třídy R
13.00–21.30	prezence seminaristů tříd A–E
13.00–13.20	zahájení přehlídky a dílny dětských recitátorů
13.30–14.30	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R
15.00–18.00	vystoupení recitátorů 3. kategorie
19.30–21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kat. a jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kat. dílny pro recitátory 2. a 4. kategorie seminář R
21.45	informační schůzka pro seminaristy tříd A–E

Fka-foyer
Fka-foyer
kino
SZŠ
OttD
kino
MMG
Tyjátr
SZŠ
OttD
stodola

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY – ČÍSLO 0

Texty připravili: Iva Vachková a Jakub Hulák. Fotografie na titulní stránce: Ivo Mičkal. Fotografie k článkům: archivy pořadatelů krajských přehlídek. Grafika: Pavel Kocych. Sazba: Dana Edrová. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 0 9. června 2016 v 23:00. Náklad 260 ks.